

တန့်ဖိုးထားအပ်သော အကူများ

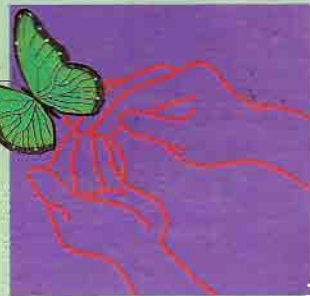
လေပြင်

BURMESE
CLASSIC

ကျွန်တော်တို့အားလုံးမှောင်
မိမိတန်ဖိုးထားသောအရာ
မိမိသစ္စာစောင့်သိရမည်ဟု
ယုံမှတ်ထားသည့်အရာ
မိမိလုပ်ဆောင်ရမည့် တာဝန်ဟု

မိမိဘာသာ ပြဌာန်းမိသည့်အရာများ ခို့ပါသည်။
ဒါတွေကို ကျွန်ုပ်တို့အောင် ထမ်းရွက်ဖို့
ကျွန်တော်တို့ ကြိုးစားမြဲဖြစ်ပါသည်။
ကျွန်ုပ်တို့စွာ ထမ်းရွက်နိုင်သော်
ကျွန်တော်တို့
ဝမ်းသာပီတိဖြစ်ကြသည်။
ကျွန်ုပ်တို့သော မိမိကိုယ်တိုင်အတွက်လည်း
ဂုဏ်ယူမိကြသည်။
တာဝန် မကျေပွန်ခဲ့လျှင် သို့မဟုတ်
သစ္စာဖောက်ဖျက်
ဆန့်ကျင်ဘက်အလုပ်ကို လုပ်မိခဲ့လျှင်ကား
အကြီးအကျယ် စိတ်မချမ်းမြေ့ခြင်း
ဖြစ်ရပါသည်။ မိမိအတွင်းစိတ်၏
ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းကိုလည်း မိမိဘာသာ
အပြင်းအထန် ခံရတတ်ပါသည်။

ပေမြင့်

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

တန်ဖိုး - ၁၄၀၀ ကျပ်

စာမူစွင့်ပြုချက်အမှတ်

၅၄ / ၂၀၀၄ (၁)

မျက်နှာပုံးစွင့်ပြုချက်အမှတ်

၁၆၈ / ၂၀၀၄ (၃)

မျက်နှာပုံးသရုပ်ဖော်

ကျော်နိုင်

မျက်နှာပုံးကာလာစွဲ

Hkakabo

အတွင်းဖလင်

အေဂေ

ကွန်ပျူတာစာစီ

Dream City

မျက်နှာပုံးပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်ရွှေ (၀၂၀၇၉) သုခပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၂၈၊ ၄၆ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်ခင်လှ (၀၁၅၇၈) စာပေလောကပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးဖေမြင့် (၀၂၂၅၉) ဖေမြင့်စာပေ

အမှတ် N-6 ရွှေမာလာရိပ်မွန်၊

ဘုရင့်နောင်လမ်း၊ ကမာရွတ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ၊

အုပ်ရေ - ၁၀၀၀

မာတိကာ

- အမှာစကား

၁။ တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ	၁
၂။ နေတတ်တဲ့လူ	၁၇
၃။ တစ်ခါတစ်ရံ အရှိကိုအရှိအတိုင်း	၂၉
၄။ အဆုံးအဖြတ် ပေးတတ်တဲ့လူ	၃၉
၅။ တံငါသည်ကို သတိရသည်	၅၃
၆။ ဣန္ဒြေ၊ မနေတတ်တဲ့လူ	၆၃
၇။ ငလျင်လှုပ်လျှင် စားပွဲခုံအောက်ကိုဝင်
အဏုမြူဗုံးပေါက်လျှင်	၇၇
၈။ အတိုင်းအတာ မသိတဲ့လူ	၉၃
၉။ ၂၁ ရာစုနှစ်ကြီး နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ တည်ပါစေ	၁၀၅
၁၀။ သူတစ်ပါးကိုပဲ လက်ညှိုးထိုးချင်သူ	၁၁၉
၁၁။ ဘာကို ယုံကြည်ကြမည်လဲ	၁၂၉
၁၂။ လူကြီးနဲ့လူငယ် အဟောင်းနဲ့အသစ်	၁၄၉

အမှာစကား

လူဆိုသည်က စဉ်းစားရသောသတ္တဝါ ဖြစ်သည်။

အတိတ်-အနာဂတ်-ပစ္စုပ္ပန် သုံးခုလုံးအတွက် စဉ်းစားရသည်။

ကိုယ်တိုင်အကြောင်း စဉ်းစားသည်။ အနီးဝန်းကျင် အကြောင်း စဉ်းစားသည်။ တစ်လောကလုံး အကြောင်းလည်း စဉ်းစားသည်။

လူအတွက် စဉ်းစားစရာ ပြဿနာတွေက မကုန်နိုင် မခန်းနိုင်။ သည်အထဲမှာ သေးသေးမွှားမွှား နိုင်နိုင်နင်းနင်းတွေပါသည်။ အလှမ်းမမီနိုင်လောက်အောင် ကြီးကျယ်တာတွေလည်း ပါသည်။

သို့သော် ထိုများပြားကြီးကျယ်သော ပြဿနာအထွေထွေကို ကိုယ့်ဦးခေါင်းဆန့်သလောက် စဉ်းစားကြဆဲရသည်မှာ ကျွန်တော်တို့ လူသားများအလုပ် ဖြစ်ပါသည်။

* * *

လူသည်၊

မများလှသည့် မိမိအတွေ့အကြုံလေးပေါ် မူတည်၍လည်း စဉ်းစားသည်။ အခြား တစ်ပါးပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် အတွေ့အမြင်များကိုယူကာ ထပ်မံပွားများ စဉ်းစားတာလည်း ရှိသည်။

သည်လို စဉ်းစားရာက အသိဉာဏ်အမြင်ရလာသည်။

အဲသည် ဉာဏ်အမြင်သည် မှန်ကန်သည်လည်း ရှိမည်။
တိမ်းစောင်းသည်လည်း ရှိမည်။ ပြည့်စုံလုံလောက်သည်လည်း ရှိမည်။
မပြည့်မစုံ မစိုမဖိုလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ အဲသည် ဉာဏ်အမြင်ဖြင့်ပင် ဘဝကို
အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုရှုမြင်သည်၊ လောကကို သုံးသပ်
ဆင်ခြင်သည်။

ပြီးလျှင် အဲသည်ဉာဏ်အမြင်က ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း လောက
အလယ် ဆက်လက်ရပ်တည်ကျင်လည်သည်။

* * *

ယခု စာအုပ်တွင် စုစည်းထားသည်တို့မှာ ကိုယ်တွေ့အသိ၊
တစ်ဆင့်ခံ အသိတို့ဖြင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်မိခဲ့သည့် အရာတစ်ချို့ကို
ရေးသားတင်ပြထားခြင်းများ ဖြစ်သည်။

ဤစာကို ဖတ်ရှု၍ စာဖတ်သူ၌ ဆင့်ပွားခံစားတွေးတော
စရာ အကြောင်းအချက် တစ်စုံတစ်ရာ ရရှိနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်
ယုံကြည်မိပါသည်။

စာဖတ်သူအား ထာဝစဉ်လေးစားလျက် ...

ဖေမြင့်

BURMESE
CLASSIC

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

အေဒီ ၇၉ - ခုနှစ်တွင် အီတလီကျွန်းဆွယ်တောင်ပိုင်း
နေပဲလ်(စ) ပင်လယ်ကွေ့အနီးရှိ ဗီဆူးဗီးယပ်(စ) မီးတောင်ကြီး
ပေါက်ကွဲသည်။ မီးတောင်မှ ထွက်လာသည့် ချော်ရည်ချော်မြုပ်
တို့ကြောင့် အနီးရှိ ပွန်ပီမြို့ကြီးပျက်စီးခဲ့သည်။ မီးတောင်ပေါက်
၍ တစ်မြို့လုံး ဘေးလွတ်ရာ ပြေးလွှားတိမ်းရှောင်ကြစဉ်
အစောင့်စစ်သည်တစ်ဦးသည် ဘယ်သို့မှမထွက်ခွာ၊ မိမိတာဝန်
ကျရာ နေရာမှာပင် လုံခြုံရေးတာဝန်ကို ဆက်၍ ထမ်းဆောင်နေ
သည်။ တစ်မြို့လုံး ချော်ရည်တွေ ဖုံးသွားသည့်အခါ၌ မြို့စောင့်
စစ်သားသည် သူ့နေရာ၌ပင် ကျဆုံးကျန်ရစ်သည်။

စစ်သည်၏ ခန္ဓာကိုယ်အသွေးအသားတို့မှာ သူ့အား
ပုံးလွှမ်းခဲ့သည့် ချော်ရည်ချော်ခဲများ ပြာမှုန်ပြာစများနှင့် ရောနှော
ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သော်လည်း ထိုစဉ်ကာလ လွန်ခဲ့သော
နှစ်ပေါင်း ၁၉၀၀ ကျော်က သူဆင်ယင်ခဲ့သည့် သံခမောက်၊
ချပ်ဝတ်အင်္ကျီနှင့် သူစွဲကိုင်သည့် လှံရှည်တို့မှာ နေပဲလ်(စ)မြို့ရှိ

J

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

ပြတိုက်တစ်ခုတွင် ခင်းကျင်းပြသထားဆဲဖြစ်ရာ၊ သည်အမှတ်တရ ပစ္စည်းများနှင့်အတူ သူ၏ဝိညာဉ် သူ၏စိတ်ဓာတ်တို့ ဆက်လက်ရှင်သန်လျက်ရှိသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ပွန်ပီမြို့စောင့်စစ်သား၏ လုပ်ရပ်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်သည့်အခါ သူ၌ အဓိကချီးကျူးရမည့်အရာသည် သူ၏ တာဝန်သိစိတ်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပွန်ပီစစ်သား၏ ရဲစွမ်းသတ္တိကိုလည်း အများ သိမှတ်ကြပါသည်။ သို့သော် ယခုကိစ္စ၌ သတ္တိရှိမရှိထက် တာဝန်သိမသိက ပို၍ ပဓာနကျပါသည်။ အကြောင်းက သူ့ထက်သတ္တိရှိသူ၊ တိုက်ရဲခိုက်ရဲသေရဲသတ်ရဲသူ ဖြစ်သော်လည်း တာဝန်သိစိတ်သာမရှိက ထိုနေရာမှ အဆောတလျင် ထွက်ခွာသွားမှာ သေချာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ယခုစစ်သည်ကမူ တာဝန်သိစိတ် စွဲမြဲခိုင်မာသူ ဖြစ်သည်။ သူသည် သတ္တိမည်မျှကောင်းသည် ဆိုစေ၊ လူ့သဘာဝအလျောက် သူ၌ အသက်ဘေးအတွက် တွေးကြောက်သည့်စိတ်လည်း ရှိရပါလိမ့်မည်။ သို့သော် တာဝန်မကျေမှာကြောက်သည့် စိတ်က အသက်သေမှာ ကြောက်သည့်စိတ်ထက် ပိုခဲ့၊ လွှမ်းမိုးခဲ့လိမ့်မည်ဟု မှတ်ယူပါသည်။

* * *

ဂရိတွေးခေါ်ရှင်ကြီး ဆော့ခရတ္တီ (Socrates ဘီစီ ၄၆၉-၃၉၉) အား သူနေထိုင်ရာ အက်သင်းမြို့ပြနိုင်ငံ၏ နတ်ဘုရားများကို မကြည်ညို မကိုးကွယ်သူ၊ လူငယ်များအား လွဲမှားသော အယူအဆများ ရိုက်သွင်းဖျက်ဆီးသူ ဟူသော

လေမြင့်

၃

စွပ်စွဲချက်များဖြင့် ရုံးတင်စစ်ဆေးကာ အက်သင်းတရားရုံးက သေဒဏ်အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ အမိန့်ချပြီးနောက် အကြောင်းတစ်ခုကြောင့် သူ့အား မြန်မြန်ဆန်ဆန်မစီရင်နိုင်ဘဲ အကျဉ်းထောင်တွင် တစ်လခန့်မျှ ချုပ်နှောင်ထားရသည်။ သည်အတွင်း သူ၏တပည့်တပန်းများ၊ သူ့အား လေးစားခင်မင်သည့် မိတ်ဆွေများနှင့် တွေ့ဆုံနီးနှောခွင့်ရသည်။ သည်တွင် ‘ခရီတို’ အမည်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ဦးဆောင်သည့် မိတ်ဆွေတစ်စုက ထောင်အမှုထမ်းအား တံစိုးလက်ဆောင် အမြောက်အမြားပေးပြီး သူ့အား ခိုးထုတ်ယူရန် ကြံစည်ကြသည်။ သည်အကြံကို ဆော့ခရတ္တီ အား တင်ပြသည့်အခါ သူ့လက်မခံ။ အကြောင်းက ...

တရားရုံး၏ စီရင်ချက်သည် မှန်ကန်သည်ဟု သူမယူဆ။ သို့သော် သူတစ်ပါးအမှားကို မိမိအမှားဖြင့် ပြန်ထေတာမျိုး သူမလုပ်နိုင်။

သူသည် လူပရိသတ်ကြီးငယ်တို့ အလယ်၌ သူရသတ္တိအကြောင်း၊ လူ၏ဂုဏ်သိက္ခာအကြောင်း၊ နိုင်ငံသားကောင်းတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ အကြောင်းနှင့် တရားဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာအပ်သည့် အကြောင်းများ အစဉ်ဟောပြော ခဲ့ချခဲ့သည်။ ယခု အသက်ဘေးကြုံသည့်အခါမှ တံစိုး လက်ဆောင်ဆေး၍ ထွက်ပြေးဖို့မှာ သူ့အတွက် မဖြစ်နိုင်။

သူ့အား တရားရုံးတွင် အမှု စစ်ဆေးစဉ်က စွဲချက်များကို လက်ခံနားထောင်ခဲ့ပြီး ကိုယ်တိုင်လည်း ပြန်လှန်ချေပ လျှောက်လဲခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က သူ့ဘက်က အနိုင်ရအောင်သော်လည်း

ကောင်း၊ အနိုင်မရသည့်တိုင် သေဒဏ်အစား သက်သာသည့် ပြစ်ဒဏ်ရရှိရန် သော်လည်းကောင်း၊ သူလျှောက်လဲ တောင်းခံနိုင်သော အနေအထားရှိခဲ့သည်။ သို့သော် အပြစ်ဒဏ် လျော့ပါးလို့မူအတွက် သူလေးစားတန်ဖိုးထားသည့် အရာများကို မစွန့်ပယ်ခဲ့။ သေဒဏ်ကို မထေမဲ့မြင်ပြုကာ သူ့ယုံကြည်ချက် သူ့အတွေးအမြင်များကို ပို၍ ခိုင်မာပြတ်သားစွာပင် တင်ပြပြောဆိုခဲ့သည်။ ထိုသို့ ပြုခဲ့ပြီးသည့်နောက်တွင်မူ အကျဉ်းထောင်မှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ဖို့မှာ လုံးဝမလျော်ကန်သော အရာသာ ဖြစ်သည်။

သို့ဖြင့် ...

ဆော့ခရစ္စတီသည် ငိုကြွေးသူ၊ တောင်းပန်သူ၊ ဖျောင်းဖျားချသူများကို ရှင်းလင်းဖြေသိမှုကာ ထွက်ပြေးရန် အကြံအစည်ကို ငြင်းဆန် ပယ်ဖျက်ခဲ့ပြီး စီရင်သည့်နေ့၌ ထောင်အမှုထမ်းကမ်းသည့် အဆိပ်ခွက်ကို တည်ငြိမ်စွာ လက်ခံခဲ့သည်။

မိမိဂုဏ်သိက္ခာ၊ မိမိဟောကြားခဲ့သည့် အတွေးအခေါ်စကား စသည့် သူတန်ဖိုးထားသော အရာများ မသိမ်ဖျင်းမပွန်းပဲ့စေရန် အလိုငှာ အသက်ကို သူပေးအပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

* * *

ပွန်ပီမြို့စောင့်စစ်သားနှင့် ဂရိပညာရှိ ဆော့ခရစ္စတီ၊ အခြား အရာများမှာ တူစရာသိပ်မရှိသော်လည်း၊ မိမိ

တန်ဖိုးထားသော အရာအတွက် အသက်ကို ပေးအပ်ရာ၌ကား သူတို့နှစ်ဦး တူညီကြပါသည်။

စင်စစ်၊ သူတို့ကဲ့သို့ လေးစားလောက်သော အတိုင်းအတာထိ မရောက်သည့်တိုင်၊ ကျွန်တော်တို့အားလုံးမှာပင် မိမိတန်ဖိုးထားသောအရာ၊ မိမိသစ္စာစောင့်သိရမည်ဟု ယုံမှတ်ထားသည့်အရာ၊ မိမိလုပ်ဆောင်ရမည့်တာဝန်ဟု မိမိဘာသာ ပြဋ္ဌာန်းမိသည့်အရာများ ရှိပါသည်။

ဒါတွေကို ကျေပွန်အောင်ထမ်းရွက်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ကြိုးစားမြဲ ဖြစ်ပါသည်။

ကျေပွန်စွာ ထမ်းရွက်နိုင်သော ကျွန်တော်တို့ ဝမ်းသာပီတိဖြစ်ကြသည်။ ကျေပွန်ခဲ့သော မိမိကိုယ်တိုင်အတွက်လည်း ဂုဏ်ယူမိကြသည်။ တာဝန်မကျေပွန်ခဲ့လျှင်၊ သို့မဟုတ် သစ္စာဖောက်ဖျက် ဆန့်ကျင်ဘက်အလုပ်ကို လုပ်မိခဲ့လျှင်ကား အကြီးအကျယ် စိတ်မချမ်းမြေ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မိမိအတွင်းစိတ်၏ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းကိုလည်း မိမိဘာသာ အပြင်းအထန် ခံရတတ်ပါသည်။

ဗြိတိသျှစာရေးဆရာကြီး ဆာဝေါလတာစကော့ (Sir Walter Scott ၁၇၇၁ - ၁၈၃၂) က သူသည် သူ့ခေတ်အခါက စာအများဆုံးရေးသူဟု ဆိုရလောက်အောင်အထိ အမြောက်အမြား ရေးသားခဲ့ကြောင်း၊ သည်စာများထဲတွင် ကိုယ်မသေမီ ကိုယ့်ဘာသာ ပြန်ဖျက်ပစ်ခဲ့ချင်သည့်စာမျိုး မပါဝင်ခဲ့တာ တွေးမိသဖြင့် အလွန် စိတ်သက်သာရာ ရမိသည့်အကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

အလားတူ ကဗျာဆရာကြီး ဝီဒ်စဝပ်(သ) (William Wordsworth ၁၇၇၀ - ၁၈၅၀) ကလည်း ဘဝနှောင်းပိုင်းအချိန် မိတ်ဆွေတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံသည့်အခါ “အခုအချိန်မှာတော့ ကျုပ်ကို လူတွေ ဘယ်လိုသဘောထားတယ်၊ ကျုပ်ကဗျာတွေကို ဘယ်လို သတ်မှတ်ကြတယ်ဆိုတာတွေက ဘာမှ အရေးမပါတော့ ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အခုလိုအိုမင်းမစွမ်းအချိန် ကျုပ်မှာ စိတ်ချမ်းသာရတဲ့ အချက်တစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ ကျုပ် အသက်ငယ်ရွယ် စဉ်ကာလကတည်းက ရေးခဲ့တဲ့စာတွေထဲမှာ မတော်မတည့် စိတ်ခံစားမှုတွေ စေပါးရာလိုက်ပြီး ရေးခဲ့မိလို့ ကိုယ့်ဘာသာ ပြန်လိုက်ဖျက်ချင်မယ့်စာမျိုး တစ်ကြောင်းတလေမှ မပါတဲ့ကိစ္စပဲ။ ကျုပ်သေပြီးတဲ့နောက် ကျန်ခဲ့မယ့် ကျုပ်စာတွေကြောင့် ဆိုးကျိုး တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်စရာ မရှိဘူးပေါ့ဗျာ။ အဲဒီအတွက် သိပ်ကို ဝမ်းသာတယ်ဗျာ”ဟူ၍ ဖွင့်ဟ ပြောဆိုခဲ့သည်။

ဩတ္တပ္ပစိတ် (ဝါ) မှန်မှားသိစိတ် (Conscience) ၏ ချောက်လန့်မှုကို ခံရမှာ ကြောက်တတ်ကြသောသဘော၊ လိပ်ပြာ သန့်စွာ အသက်ရှင်သန်ရသည့်အခါမှ စိတ်ရွှင်လန်းပေါ့ပါးနိုင် ကြသည့် သဘောကို စာဆိုနှစ်ဦးတို့ တညီတညွတ်တည်း ဖော်ပြခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

* * *

သို့သော် ကျွန်တော်တို့မှာတန်ဖိုးထားရမည့်အရာ၊ သစ္စာ စောင့် သိရမည့်အရာ၊ တာဝန်ယူရမည့်အရာတွေက တစ်ကြိမ်

မှာတစ်ခုဆိုလျှင် အကြောင်းမဟုတ်ပါ။ ကိုယ့်သတ္တိ ကိုယ့်စွမ်းအားအလျောက် လုပ်ကြကိုင်ကြရုံသာ ရှိပါသည်။

ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ တစ်ခါတစ်ရံ၌ တန်ဖိုးတွေ၊ သစ္စာတွေ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ထွေးရောယှက်တင် ရှိလာတတ်ပါသည်။ ကိုယ်တန်ဖိုးထားသော၊ ကိုယ့်တာဝန်ဟုယူဆသော အရာ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ငြိစွန်းနေတာမျိုးလည်း ကြုံရတတ်ပါသည်။

အဲသည်အခါမျိုးမှာ ရွေးချယ်ရာ ဆုံးဖြတ်ရ အလွန်ခက်လှ သည့် အနေအထားတွေ ပေါ်လာပါသည်။

အများသိကြသည့် အကြောင်းတစ်ခုကိုပင် ဥပမာပြ ပါမည်။

မြန်မာရာဇဝင်ထဲက သူရဲကောင်းငခင်ညို။

ငယ်စဉ်က မြန်မာ့သမိုင်းသင်သောအခါ ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ ၏ ကျွန်ယုတော် ငခင်ညိုအကြောင်း ဖတ်ရသည်။ အဲသည် တုန်းက ခေါင်းထဲတွင် မရှင်းခဲ့တာ အမှတ်ရသည်။ ပြန်စဉ်းစား ကြည့်သည့်အခါ ငခင်ညို၏ လုပ်ရပ်က ကလေးတစ်ယောက် အတွက် အတော် မျက်စိလည်စေသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု သဘောပေါက်သည်။

ငခင်ညိုသည် ဘယ်သို့သောသူ ဟူ၍ ကျွန်တော်တို့အား သင်ကြားခဲ့သလဲ။

သမိုင်းစာအုပ်ထဲ (မှန်နန်းရာဇဝင်ထဲ) ပြန်ကြည့်သည့်အခါ ငခင်ညိုကို “ကျေးဇူးသိတတ်သော သူရဲကောင်း”ဟု ခေါင်းစဉ် တပ်ပြီး ဖော်ပြထားတာတွေ့ရသည်။

၎င်းဖော်ပြချက်ကို အနည်းငယ်ချုပ်၍ပြောရသော်၊

ပင်လယ်မြို့စား ငါးစီးရှင်ကျော်စွာက စစ်ကိုင်းမင်း အသင်္ခယာစောယွမ်းကို လုပ်ကြံရန် သူ့လူတစ်ဦးဖြစ်သူ ငခင်ညို အား စေလွှတ်သည်။ ငခင်ညိုသည် စစ်ကိုင်းတွင် ပုန်းအောင်း ချောင်းမြောင်းရင်း သုံးရက်ကြာသည်။ သုံးရက်လုံး ထမင်းငတ် သည်။ အခွင့်သာ၍ နန်းတွင်းသို့ဝင်သည့်အခါ စစ်ကိုင်းမင်း နတ်တင်ထားသော ထမင်းပွဲကို အလျင်တွေ့သည်။ ထမင်းကို ဝအောင်စားပြီးနောက် အိပ်ဆောင်သို့ဝင်၍ ဘုရင့်အားစားနှင့် ခုတ်မည့်အခါ ချီတံချီတံဖြစ်သည်။ သူ့ထမင်းကို ခုတ်စားခဲ့ သည်။ ယခုသူ့ကို သတ်မည်ဆိုလျှင် ထမင်းရှင်ကို သတ်သည့် အမှုအတွက် တမလွန်၌ အပြစ်ကြီးစွာ ခံရတော့မည်ဟု တွေးတော ထိတ်လန့်သည်။ တစ်ဘက်တွင် သူ့သခင် ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ ပေးအပ်လိုက်သည့် တာဝန်ကလည်း ရှိနေသည်။

စစ်ကိုင်းမင်းခေါင်းရင်းတွင် ဓားကို အကြိမ်ကြိမ် ချွတ် လိုက် စွပ်လိုက် လုပ်နေမိပြီးနောက် စစ်ကိုင်းမင်းကို သတ်နိုင်သည့် အနေအထားထိ ရောက်ရှိကြောင်း အထောက်အထားအဖြစ် စစ်ကိုင်းမင်း၏ ပတ္တမြားစားကို ယူပြီး ပြန်ခဲ့သည်။

ပင်လယ်သို့ရောက်၍ သူ့သခင်အား ဖြစ်ပျက်ပုံ အလုံးစုံ တင်လျှောက်ပြီး ပတ္တမြားစားကို ဆက်သည့်အခါ ငါးစီးရှင်က ထမင်းတစ်ပွဲ စားရုံဖြင့် ဤမျှ ကျေးဇူးသိက အစဉ်ကျေးဇူးသော ငါ၏ ကျေးဇူးကိုကား ဆိုဖွယ်ရှိမည်မဟုတ်ဟု ဝမ်းမြောက် ချီးကျူးကာ ငခင်ညိုအား ဆုလာဘ်ချီးမြှင့်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

အဲသည်မှာ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားမရခဲ့သည်က ...

ရှင်ဘုရင်ကရော သူ့ခိုင်းလိုက်သည့်အလုပ်ကို မေ့သွား သည်လား။

လုပ်ကြံရန် တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ မထမ်းရွက်၊ ဓားတစ် လက်သာ ခိုးပြီးပြန်လာသည့် ငခင်ညိုအား ဝတ္တရားပျက်ကွက် မှုဖြင့် မသုတ်သင် မစီရင်ဘူးလား။

ကျန်သည့် အမှုထမ်းတွေပါ သူ့ပုံစံလိုက်ကာ ခိုင်းတာ တခြား လုပ်တာတစ်လွဲ ဖြစ်လာခဲ့လျှင် ရှင်ဘုရင် ဘယ်လို ဆက်စခန်းသွားမည်လဲ၊ စသဖြင့် ...။

သို့သော် သူတို့အချင်းချင်းက အထက်မှာဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အေးအေးဆေးဆေး ကိစ္စပြီးသွားခဲ့သည်။

သည်ကနေ ကျွန်တော်တို့ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်သည့်အခါ မှာတော့ ...

ငခင်ညိုမှာ တန်ဖိုးထားရမည့် အရာနှစ်ခု လာတိုက် နေတာ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှစ်ခု အပြိုင်ဖြစ်နေတာ သွားတွေ့ရသည်။

တာဝန်နှင့် ကျေးဇူး။

ပေးအပ်သော တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်ဖို့နှင့် သူ့ကျေးဇူးကို သိခြင်းတည်းဟူသော အခြေခံ ကိုယ်ကျင့်သီလကို စောင့်ထိန်းဖို့။

နှစ်ခုလုံးလုပ်၍မရ၊ တစ်ခုလုပ်လျှင် တစ်ခုပျက်ရမည်။

အဲသည်တွင် ကျေးဇူးရှင်ကို ပြစ်မှားရမှာ အကြီးအကျယ် သိတ်လန့်မိသော ငခင်ညိုက ကိုယ်ကျင့်သီလကိုရှေးပြီး တာဝန်

အပိုင်းကို လျှော့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

* * *

ခေင်ညိုနှင့် ဆင်တူယိုးမှား အနေအထားမျိုး ကြုံခဲ့ရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သမိုင်းတစ်လျှောက် အမြောက်အမြား ရှိပါလိမ့်မည်။ သူတို့တွေကော ဘာကို ဘယ်သို့ရွေးချယ်ခဲ့ကြပါသလဲ။ စာဖတ်သူ အတွက် နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစားစရာ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး ထုတ်ပြပါမည်။ တစ်ဦးက ဂရိခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဆူး(စ) (Sôis)။

ဆူး(စ)က ရှေးဂရိဒေသ စပါတာပြည်မှ ထင်ရှားသော ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ စပါတာ၏ အနီးဝန်းကျင် နယ်မြေဒေသအများအပြားကို သူဦးဆောင် သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။

တစ်ခါ၌ ဆူး(စ)၏ တပ်မသည် စစ်မြေတစ်နေရာ၌ ရန်သူ ကလိုက်တိုးရိုးယန်းတို့၏ ဝိုင်းဝန်း ပိတ်ဆို့ထားခြင်း ခံရသည်။ ရေအိုင်ချောင်းမြောင်း လုံးဝမရှိသည့်နေရာတစ်ခု ဖြစ်ရာ မကြာမီပင် သူတို့လူစု သောက်စရာ ရေတစ်ပေါက်မျှမရှိ ဖြစ်သွားကြသည်။ သည်တွင် ဆူး(စ)က တစ်ဘက်လူတို့နှင့် ဆွေးနွေးအပေးအယူ ပြုသည်။ မိမိနှင့်တကွ တပ်ဖွဲ့တစ်ခုလုံး လောလောဆယ် ရန်သူ့လက်တွင်းရှိ စမ်းချောင်းမှ ရေကို တစ်ယောက်မကျန် သောက်သုံးရလျှင် မိမိတို့ သိမ်းပိုက်ထား ပြီးသည့် နယ်မြေအားလုံးကို စွန့်လွှတ် ဆုတ်ခွာပေးပါမည်။ ဟူ၍။

ရန်သူတို့ သဘောတူသဖြင့် ၎င်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ကတိသစ္စာပြုပြီးသည့်အခါ ဆူး(စ)က သူ့လူများကို ခေါ်ယူစုဝေးပြီး ၎င်းတို့အထဲတွင် ယခုဆက်၍ ရေမသောက်ဘဲ နေနိုင်သေးသူရှိသလော၊ ရှိခဲ့လျှင် ထိုသူအား တိုင်းပြည်ကို အပ်နှင်းမည် ဟူ၍ မေးမြန်းသည်။

မည်သူမျှ မနေနိုင်၊ အားလုံး ရေငတ်၍ သေလုမျောပါးရှိနေ ကြပြီ။ လောလောဆယ် ရေသောက်ချင်နေတာကလွဲ၍ ဘာစိတ် ဘာဆန္ဒမျှ မရှိကြ။

သို့နှင့် သူ့တပ်သားတွေတစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက် ရန်သူ့ စမ်းချောင်းထဲက ရေကို ဆင်း၍ သောက်စေသည်။ အားလုံး သောက်ပြီးကြပြီဆိုတော့မှ သူ့ကိုယ်တိုင် စမ်းချောင်းထဲ ဆင်းသည်။

သူလည်း အများနည်းတူ အကြီးအကျယ် ရေငတ်နေသူ တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် စမ်းချောင်းထဲရောက်ပြီးသည့်တိုင် ရေကို မသောက်မီအောင် အောင့်အည်းသည်းခံသည်။ ရန်သူများ ရှေ့တွင် မျက်နှာကို ရေတစ်ပေါက်နှစ်ပေါက် တောက်ရုံမျှ တောက်ခဲ့ပြီး မိမိတပ်စခန်းဘက်သို့ ပြန်လှည့်တက်ခဲ့သည်။

ထိုနောက် ကတိပြုစဉ်က မိမိတို့ဘက်မှ လူတွေအားလုံး ရေသောက်ပြီးလျှင် ဆုတ်ခွာပေးမည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ယခု မိမိ တစ်ယောက် ရေမသောက်ဘဲ ကျန်နေသည်။ ထို့ကြောင့် သည် နေရာမှ မခွာနိုင်ဟုဆိုကာ ရေသောက်ရ၍ ခွန်အားပြည့်လာသည့် သူ့တပ်မဖြင့် နယ်မြေကို ဆက်လက်သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။

အဲသည်လို ရုပ်ရည်ချွန်စွမ်းဆောင်ကာ အောင်ပွဲရယူပေးခဲ့သည့်အတွက် ဆူး(စ)အား စပါတာတို့ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုပါသည်။

သို့သော် တစ်ဘက်၌မူ လေးနက်တည်ကြည်စွာ ပြုပြီးသည့် ကတိစကားကို လွယ်လင့်တကူ ချိုးဖောက်သူ၊ လက်တစ်လုံးခြား လှည့်ဖြားသူ၊ ပြောင်လိမ်ပြောင်စားလုပ်သူ တစ်ဦးအဖြစ် အကြီးအကျယ် သိက္ခာကျဆင်းခဲ့သည်။

စစ်ရေးစစ်ရာလို အရေးကြီးသည့် ကိစ္စမျိုးမှာပင် ကတိတစ်လုံးဖြင့် ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်ကြသည့် အဲသည်ခေတ်ကာလ၌ ကတိသစ္စာဖောက်ဖျက်ခြင်း၏ ကြီးလေးမှုကို ဆူး(စ)မှချ သိမည်သာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကတိမပျက်ရေးနှင့် စစ်အနိုင်ရရေးတည်းဟူသော ကိစ္စနှစ်ခုယှဉ်ပြိုင်လာသည့်အခါ မိမိတို့ စပါတာတွေ အနိုင်ရရေးဘက်ကို သူ ရွေးချယ်ခဲ့သည်။

သည်ရွေးချယ်မှု၏ ရလဒ်အဖြစ် ကတိဖျက်သူ ဟူသော နာမည်တစ်လုံး၏ နှိပ်စက်မှုဒဏ်ကို မျိုးရိုးစဉ်ဆက် ခံကြရသည်။

နောင်တွင် သူမှပေါက်ဖွားသည် သူ့သား သူ့မြေးများသည် သူ၏အမည်ကို မဆက်ခံဘဲ မျိုးရိုးအမည်တစ်ခုလုံးပင် ပြောင်းလဲပစ်ခဲ့ကြသည်။

* * *

ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်က ရောမခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သူ ရက်ဂျူးလပ်(စ) (Marcus Regulus ဘီစီ ၃ ရာစု)။

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

ရောမနှင့် ကာသေ့ချ်တို့အကြား ဖြစ်ပွားသည့် ပထမပျိုးနှစ်စစ်ပွဲအတွင်း ရက်ဂျူးလပ်(စ)သည် အာဖရိကစစ်မြေ၌ ရန်သူ ကာသေ့ချ်တို့၏ ဖမ်းဆီးခြင်းခံရသည်။

ကာသေ့ချ်တို့က သူ့အား စစ်ရပ်စဲရေးနှင့် စစ်သုံးပန်းဖလှယ်ရေးကိစ္စများ သွားရောက်ဆွေးနွေးမည့် ကာသေ့ချ်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့်အတူ ရောမမြို့သို့ စေလွှတ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးစကားဆိုရာ၌ အဆင်ပြေချောမွေ့အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် သူ့အားထည့်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပြီး အကယ်၍ မအောင်မြင်လျှင်မူ ကာသေ့ချ်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အတူ ပြန်လည်လိုက်ပါကာ မူလအပြစ်ဒဏ် ဆက်လက်ကျခံပါမည်ဟု ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆို၍ ကတိပြုခဲ့ရသည်။

ရောမရောက်သည့်အခါ ရောမခေါင်းဆောင်များအား စစ်ရပ်စဲရေးစကား သူမပြော၊ လောလောဆယ် အနေအထားအရ စစ်ကို ဆက်တိုက်လျှင် မိမိတို့ဘက်က အနိုင်ရနိုင်ကြောင်းသာ တိုက်တွန်း ပြောဆိုသည်။

သို့နှင့် ဆွေးနွေးပွဲပျက်၊ သုံးပန်းဖလှယ်ရေးလည်း ပျက်သည့်အခါ သူလည်း ကာသေ့ချ်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြန်လိုက်ဖို့ ပြင်ရသည်။ သည်အခါ ရောမခေါင်းဆောင်များ၊ ဘာသာရေးအကြီးအကဲများ အားလုံးက ဝိုင်း၍ တားကြသည်။ ပြန်မလိုက်နှင့်၊ လိုက်လျှင် သတ်လိမ့်မည်။ သူတို့ကိုပေးခဲ့သော ကတိစကားသည် အကျဉ်းခံဘဝတွင် ပေးရသောကတိသာဖြစ်သည်။ တည်စရာမလို၊ ဟူ၍ ဆိုကြသည်။

ရက်ကျူးလပ်(စ)က လက်မခံ။

“ကျွန်တော့်ကို ကတိပျက်တဲ့ လူတစ်ယောက်အဖြစ် အရှက်ရအောင် မလုပ်ကြပါနဲ့၊ ဟိုရောက်ရင် ဒီလူတွေ ကျွန်တော့်ကို နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲမယ်၊ သေဒဏ်စီရင်ကြမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကတိသစ္စာ ဖောက်ဖျက်ခဲ့တဲ့ အမှုအတွက် တစ်သက်လုံး ကိုယ့်လိပ်ပြာ ကိုယ်လန့်နေရမှာနဲ့စာရင် သေတာက မြတ်ပါသေးတယ်။ လောလောဆယ် ကာသေချီရဲ့ ကျွန် ဖြစ်နေပေမယ့် ကျွန်တော့်မှာ ရောမသားစိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝရှိနေဆဲပါ။ ကျွန်တော် ပြန်လာပါ့မယ်လို့ သူတို့ကို ကတိပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီတော့ ပြန်သွားဖို့ဟာ ကျွန်တော့်တာဝန်ပဲ။ ကျန်တဲ့အပိုင်းကတော့ နတ်ဘုရားတွေ အလိုအတိုင်းရှိပါစေ” ဟူ၍ ဆိုခဲ့သည်။

စကားအတိုင်းပင် ရက်ကျူးလပ်(စ)သည် ကာသေချီသို့ ပြန်လည် လိုက်ပါသွားခဲ့သည်။ ကာသေချီတို့ လက်တွင် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခံရပြီး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။

* * *

ရက်ကျူးလပ်(စ)သည် ရောမအကျိုးအတွက်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကတိသစ္စာလည်း မပျက်ခဲ့။ သည်နှစ်ရပ်လုံး ကျေပွန်ဖို့အတွက် သူ့အသက်ကို ပေးခဲ့သည်။

ချီးကျူးဖွယ်ဆောင်ရွက်ချက်ပါပေ။

ရက်ကျူးလပ်(စ)လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအတွက် ရည်ညွှန်းခဲ့ရာ ရောက်သည့်ထင်ရှားသော စကားတစ်ခွန်းရှိခဲ့သည်။ ပြောသူ

က ရောမခေါင်းဆောင် တစ်ဦးပင်ဖြစ်သူ ဆာတိုးရီးယပ်(စ) (Sertorius ဘီစီ ၁ ရာစု) ဖြစ်သည်။

“ကိုယ်ကျင့်တရားကို လေးစားသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် အောင်ပွဲကိုလည်း သိက္ခာရှိသောနည်းဖြင့်သာ ရယူရာသည်။ သိမ်ဖျင်းယုတ်ညံ့သော နည်းလမ်းမျိုးကိုကား မိမိအသက်ကို ကယ်ဆယ်ရန်အတွက်ပင် အဆုံးမပြုသင့်၊” ဟူ၍။

(မဟောသီ ၂၀၀၃၊ ဩဂုတ်)

၂ နေတတ်တဲ့လူ

အရောဝင်လျှင် အရိုအသေတန်သည်။

လူရင်းဆိုလျှင် အထင်မကြီး။

နီးလွန်းလျှင်မမြင်၊ စသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ဆိုလေ့ရှိကြသည်။
သည်လို ဆိုစရာအကြောင်းတွေလည်း လူ့လောကထဲမှာ မကြာ
ခဏ ကြုံကြရသည်။ ထို့ကြောင့် သည်စကားတွေကို ရှေးကလည်း
ပြော၊ ယနေ့လည်း ဆက်ပြောနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့သာမက အခြားတစ်ပါးသော လူမျိုးများမှာ
လည်း အလားတူ အဓိပ္ပာယ်ဆောင်သည့် စကားမျိုးတွေ ရှိကြ
သည်။ ထို့ပြင် သည်စကားများကို ထင်ရှားစေသည့် ဥပမာ
သာဓကတွေ၊ သင်ခန်းစာ ပုံပြင်တွေလည်း အများပင် ရှိခဲ့ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်မှာ Familiarity breeds contempt. ဟု
ဆိုသည်။ တိုက်ရိုက် အဓိပ္ပာယ်က၊ familiarity ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်
မှုမှ contempt အားမနာမှု အထင်အမြင်သေးမှု breeds
ပေါက်ဖွားသည်၊ ဟူ၍ ထွက်သည်။ အရောဝင်လျှင် အရိုအသေ
တန်သည် နှင့် သဘောချင်း အတူတူပင်။

ယခုအခါ အင်္ဂလိပ်စကားပုံအဖြစ် တွင်နေသော်လည်း စင်စစ် အင်္ဂလိပ်တွေ စထွင်သော စကားမဟုတ်။ ဂရိပုံပြင် ဆရာ အီစ္စပ် (Aesop ဘီစီ ၆ ရာစု) လက်ထက်ကပင် သုံးတာ တွေ့ခဲ့ရသည်။ အီစ္စပ်က ဂရိဖြစ်သဖြင့် ဂရိဘာသာဖြင့် ပြောခဲ့လိမ့် မည်။ သို့သော် သူ့စကားကို အင်္ဂလိပ်လို ပြန်သည့်အခါ အထက်က ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြစ်လာသည်။ ရောမစာဆို ဆီးရပ်(စ်) (Publius Syrus ဘီစီ ၁ ရာစု) ၏ အတွေးစကား (Maxim) များထဲမှာလည်း အီစ္စပ်နှင့် တစ်ထပ်တည်း တူညီသည့် စကားတစ်ခွန်းပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်လျှင် Familiarity breeds contempt. ပင်။ အဲသည်နောက်တွင် သူတို့ နှင့် အသုံးအနှုန်းချင်း တစ်ထပ်တည်း မတူသော်လည်း သည် သဘော သည်အဓိပ္ပာယ်ပါသည့် စကားကိုပင် စပိန်စာရေး ဆရာကြီး ဆာဗင်တီး(စ်) (Cervantes ၁၅၄၇ - ၁၆၁၆) က ဒွန်ကွစ်ဇုတ် ဝတ္ထုကြီးထဲမှာ သုံးခဲ့သလို အင်္ဂလိပ်ပြဇာတ်ရေး ဆရာကြီး ရှိတ်စပီးယား (Shakespeare ၁၅၆၄ - ၁၆၁၆) ကလည်း The Merry Wives of Windsor ပြဇာတ်ထဲမှာ ထည့်သုံးခဲ့သည်။ ထို့နောက် ထို့နောက်တွင်လည်း...

ပုံပြင်ဆရာ အီစ္စပ်က အထက်က ဖော်ပြခဲ့သည့် အရောဝင် လျှင် အရိုအသေတန်သည် (Familiarity breeds contempt.) ဟူသော မှတ်ချက်စကားကို ဆိုဖို့အတွက် ဥဒါဟရုဏ် ပုံပြင်တစ်ပုဒ် ပြောသည်။

မြွေခွေးနှင့်-ခြင်္သေ့အကြောင်း ပုံပြင်။

ခြင်္သေ့ဆိုတာကို တစ်ခါမှမမြင်ဖူးသေးသည့် မြွေခွေး တစ်ကောင် အမှတ်မထင် တစ်နေရာမှာ ပထမဆုံးအကြိမ် ခြင်္သေ့နှင့်ကြုံတော့ အကြောက်လွန်ပြီး သေမတတ် ဖြစ်သွား သည်။ ဒုတိယအကြိမ် ဆုံသည့်အခါလည်း သူ့ကြောက်တော့ ကြောက်သေးသည်။ သို့သော် သူ့ကြောက်နေတာ လူမသိအောင် ဟန်မပျက်နေနိုင်ခဲ့သည်။ တတိယအကြိမ် တွေ့သည့်အခါမှာ တော့ သူက အတော်ပင် အတင့်ရဲသွားပြီ။ ခြင်္သေ့နား ကပ်သွား ကာ နေကောင်းလား ဘာညာနှင့်ပင် နှုတ်ဆက်စကား ပြောနေ ချေသေးသည်။ ဟူ၍။

* * *

ပြင်သစ်ပုံပြင်ဆရာ လာဖွန်တိန်း (La Fontaine ၁၆၂၁ - ၁၆၉၅) ကလည်း အလားတူ သင်ခန်းစာပေးသော ပုံပြင်တစ်ပုဒ် ရေးသားခဲ့သည်။

ကုလားအုတ်နှင့် ထင်းစည်းပုံပြင် (The Camel and the Faggot)။

သူ့ပုံပြင်က နှစ်ပိုင်းဖြစ်၏။ ပထမပိုင်းက ကုလားအုတ်။ ကုလားအုတ်ကို ပထမ စတွေ့သော လူတစ်ယောက်က ဘာကောင်ကြီးမှန်း မသိဟူ၍ လန့်ပြီး ထွက်ပြေး၏။ ဒုတိယ တစ်ယောက်ကျတော့ နည်းနည်း အရဲကိုးကာ အနားသို့ တိုး လာသည်။ တတိယတစ်ယောက်အလှည့်တွင်မူ လည်ပင်းကို ကြီးကွင်းစွပ်ပြီး ဖမ်းဖို့ပင် ကြိုးစားလာလေသည်။ တဲ့။

အတွေ့အမြင်များသည့်အခါ အကြောက်အရွံ့လျော့ပါးပြီး အသမနာပါးမနာ ဖြစ်လာတတ်သလို တစ်ဖက်၌ မိမိနှင့် မရင်း

နီး မယဉ်ပါး နားစွန့်နားဖျား စမ်းတဝါးဝါး သိရသည့် သူများ ကျတော့ အထင်ကြီးတတ်ကြသည့် သဘောကို လာဖွန်တိန်းက ပုံပြင်ဒုတိယပိုင်းဖြင့် ဆက်ပြောသည်။

သည်အပိုင်းက ကမ်းခြေမှာ ကင်းစောင့်တာဝန် ယူကြ သူများ၏ အတွေ့အကြုံမှ ထွက်လာသည့် ပုံပြင်ဖြစ်သည် ဆို ၏။

ကမ်းခြေမျှော်စင်မှနေ၍ ပင်လယ်ပြင်ထဲ စောင့်ကြည့်နေရ သောသူသည် ဟိုအဝေး ရေပြင်လှိုင်းဂယက်များ ကြားထဲမှ တရွေ့ရွေ့လာနေသည့် ထိုးထိုးထောင်ထောင် အရာကို မြင်လျှင် ရုတ်တရက် 'ရွက်တိုင်၊ ရွက်တိုင် မြင်တယ်။ စစ်သင်္ဘောကြီး တစ်စင်းလာနေတယ်' ဟု ထ၍အော်သည်။ နောက်ထပ် စောင့် ကြည့်၍ ငါးမိနစ်ခန့်ကြာလျှင်မူ စစ်သင်္ဘောကြီးတော့မဟုတ်။ ကမ်းရိုးတန်းသွား သင်္ဘောငယ်ဖြစ်မည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ထက်ပို၍ နီးလာသောအခါ တစ်တက်လှော် လှေငယ်ဟု သူထင်လာသည်။ နောက်တော့ လှေမဟုတ်။ ဘေထုပ်တစ်ထုပ် ဖြစ်မည်ဟု ယူဆပြန်သည်။ တကယ် အနီးကပ်ရောက်လာသည့် အခါ၌မူ ထင်းစည်းတစ်စည်း မျောလာတာဖြစ်ကြောင်း သိရလေတော့ သည်။ ဟူ၍။

နီးနီးစပ်စပ်လူ၊ ကိုယ်နှင့် ရင်းနှီးသိကျွမ်းသူဆိုလျှင် အထင် မကြီး။ ဟိုအဝေးကလူ လူတစ်မီးကျတော့ ထင်းစည်းကို စစ်သင်္ဘောထင်သလို မတန်မဆ ရမ်းသမ်း၍ အထင်ကြီးတတ် ကြကြောင်း လာဖွန်တိန်းက ဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* * *

ရှေးတရုတ်တို့မှာလည်း သည်သဘောကို ဖော်ပြသည့် ရိုးရာပုံပြင်တစ်ပုဒ်ရှိသည်။ ကြက်ဖနှင့် ငန်းပုံပြင်။

လူးနယ်မှ မြို့စားကြီး အိုင်းထံတွင် တိယင်ကျောင်းအမည် ရှိ အမှုထမ်းတစ်ယောက် ရှိသည်။ တိယင်ကျောင်းက မထင်မရှား ရာထူးကလေးမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရတာကြာတော့ စိတ် ပျက်ကာ သူ့သခင် မြို့စားကြီးအား လျှောက်ထားသည်။

'ကျွန်တော်မျိုးတော့ တောငန်းဖြူကြီးတွေလို ဟိုအဝေးဆီ ပျံပြေးသွားတော့မယ် ခင်ဗျ'

'ဟေ... ဘာဖြစ်တာတုန်းကွ။ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဆိုစမ်း ပါဦး'

မြို့စားကြီးက မေးသည်။

'မြို့စားမင်းကြီး၊ ခြံထဲက ကြက်ဖကို မြင်တယ်မဟုတ်လား' တိယင်ကျောင်းက ဆိုသည်။ 'သူ့ခေါင်းမှာ ဆောင်းထားတဲ့ အမောက်ဟာ ယဉ်ကျေးမှုကိုပြတဲ့ အမှတ်သင်္ကေတ တစ်ခု ဖြစ်တယ်။ သူ့ခြေထောက်က မာကြောတဲ့ ခြေသည်းနဲ့ ချွန်ထက် တဲ့ အတက်တွေဟာ သူ့ရဲ့ ခွန်အားကို ပြသနေတယ်။ ဘယ် ရန်သူကိုမဆို ယှဉ်ခွပ်ဖို့ ဝန်မလေးခြင်းက သူ့ရဲ့ရဲဝံ့မှုကို ဖော် ပြနေတယ်။ အစာရှာတွေ့တဲ့အခါတိုင်း အခြားတစ်ပါး ကြက်တွေ ချီတကွပ်ကွပ်နဲ့ ခေါ်ကျွေးတတ်ခြင်းဟာလည်း သူ့ရဲ့ရက်ရော သဘောကောင်းမှုကို ထင်ဟပ်ပြနေတယ်။ ညဉ့်ဦးယံကနေ နံနက်သက်ယံအထိ အချိန်မှန်မှန် တွန်ကျူးတတ်ခြင်းကတော့ အဖွန်ကိုသာဆိုတတ်တဲ့ သူ့သဘောကို ထင်ရှားအောင်ပြသလို

ရှိနေတယ်။ အဲဒီ ဂုဏ်အရည်အသွေးကောင်း ငါးရပ်နဲ့ ပြည့်စုံပါလျက် ကြက်ဖတွေဟာ အရှင်မြို့စားမင်းကြီး ပွဲတော်တည်ဖို့ အတွက် နေ့စဉ်နဲ့အမျှ သတ်ဖြတ်ခံနေရတယ်။ ဘာကြောင့်သူတို့ကို တန်ဖိုးမထား အလွယ်တကူ သတ်စားနေရသလဲ။ အကြောင်းရင်းက လူနဲ့ လက်လှမ်းတမီမှာ ရှိနေတဲ့အတွက်ကြောင့်ပဲ။ သူဟာ လူနဲ့နီးစပ်လွန်းနေတယ်။ သူ့ကို အမြဲမြင်နေတွေ့နေရတယ်။ အဲဒီတော့ ရိုးသွားတယ်။ သူ့တန်ဖိုးတွေ ဘယ်လိုရှိတယ်ဆိုတာ မစဉ်းစားမိကြတော့ဘူး။ ဟိုး မိုင်ပေါင်းထောင်ချီဝေးတဲ့အရပ်က တစ်ခါတလေမှ နယ်ပြောင်းပယ်ပြောင်းရောက်ရှိလာတတ်တဲ့ တောင်နန်းဖြူကြီးတွေကျတော့ ကြက်ဖရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါနဲ့ ပြည့်စုံကြတာ မဟုတ်ပေမယ့် ရှားပါးတယ်၊ တွေ့ရခဲတယ်ဆိုတာ တစ်ခုတည်းနဲ့ မြို့စားကြီးက အင်မတန် တန်ဖိုးထားတယ်။ ဥယျာဉ်ထဲ ရေကန်ထဲမှာ ငါးတွေစား လိပ်တွေစား၊ ကောက်ပင်တွေ ကိုက်ဖြတ်နဲ့ အမျိုးမျိုးဖျက်ဆီးပေမယ့် သူတို့ကို လုံးဝ ပစ်ခတ် သတ်ဖြတ်ခြင်းမရှိ၊ ဒီအတိုင်း အလှကြည့်ထားတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော်မျိုးလည်း တောင်နန်းဖြူကြီးများလို ဝေးရာဆီပဲ ပျံသန်းသွားတော့မယ်လို့ ပြောတာပါ။ ဟူ၍။

မှန်သည်။ နီးလွန်းသည့်အခါ မမြင်ဖြစ်တတ်သည်။ တွေ့ဖန်များသောအခါ တန်ဖိုးမရှိ ဖြစ်တတ်သည်။

အဲသည်သဘောကို လူအများ သိကြသည်။ သို့သော် သိသာသိသည်။ လက်တွေ့ မကျင့်ကြ။ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့နေပြီး

တကယ်ခံရသည့်အခါကျမှ တိယင်ကျောင်းလို ထပြောကြသည်။ အဲသည့်အခါ အကျိုးမရှိ၊ မထိရောက်။

ရှားရှားပါးပါး တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များသာ သဘောတရားကို လည်း သိသည်။ သတိဝိရိယထားကာ တကယ်လက်တွေ့လည်း ကျင့်ကြံကြသည်။

အဲသည်လို ပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ ထူးကဲကြီးကျယ်စွာ အောင်မြင်မှု ရခဲ့သူတစ်ဦးက ... ဒီအိုဆီး(စ်) (Deioces.)။

* * *

တစ်ရံရောအခါက။

အာရှတိုက် အနောက်ပိုင်းဒေသတွင် ရာစုနှစ်ပေါင်း များစွာ ကြာအောင် အဆီးရီးယန်းတို့ လွှမ်းမိုး ကြီးစိုးခဲ့ကြသည်။ ဘီစီ (၈) ရာစုတွင်မှ လက်အောက်ခံ နယ်မြေတစ်ခုဖြစ်သည့် ခီဒီယဒေသ (ယခုခေတ် အီရန်ပြည် အနောက်မြောက်ပိုင်း) မှ မြည်သူပြည်သား မီးဒီးများသည် လက်နက်စွဲကိုင်ကာ အဆီးရီးယန်းတို့၏ ဓားမိုးအုပ်စိုးမှုအောက်မှ လွတ်မြောက်အောင် ဆော်လှန်ရုန်းထွက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။

သို့သော် လွတ်လပ်ခါစ မီးဒီးတို့မှာ ပြဿနာကြီးတစ်ရပ် ခံနိုင်ဆိုင်ကြရသည်။ အာဏာပြင်းသော အဆီးရီးယန်းမင်းများ ဆက်အောက်တွင် ကာလရှည်ကြာ ရပ်တည်ခဲ့ရသည့် ခါးသီးသော အတွေ့အကြုံကြောင့် မီးဒီးတို့သည် သက်ဦးဆံပိုင် နိုင်စနစ်ကို လုံးဝ မလိုလားနိုင်ကြ။ လူတစ်ဦး တစ်ယောက်လည်း လက်ထဲ အာဏာစုံအပ်နှင်းရမည့် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်မှန် သူတို့ လက်မခံနိုင်၊ မစဉ်းစားနိုင်ကြ။

သို့သော် မည်သူ့ကိုမျှ ပြတ်ပြတ်သားသား ခေါင်းဆောင် အရာမထားဘဲ နေကြ၍ ကာလအတန်ကြာလျှင်ပင် တိုင်းပြည် ၌ အထိန်းအကွပ်မရှိသလို ဖြစ်လာသည်။ ဥပဒေမဲ့ စည်းကမ်း မဲ့ ပရမ်းပတာတွေ ဖြစ်လာသည်။ တိုင်းပြည်ဟူသော အနေ အထား ကွယ်ပျောက်ကာ သူတစ်လူ ငါတစ်မင်း ဖြစ်လာသည်။ မြို့ချင်း ရွာချင်း စစ်ခင်းရမည့် အနေအထားမျိုးတွေပင် မကြာ ခဏ ကြိုလာရသည်။

အဆိုးဆုံးက ရပ်ရွာများမှာ တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုမရှိခြင်း ပင်။ တရားသူကြီးတွေက လာဘ်စား၊ တရားစီရင်ရေးစနစ်က ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်လာသည့်အခါ လူတွေ ရုံးပြင်ကနား အားမ ကိုးတော့ဘဲ ကိုယ့်အမှုအခင်း ကိုယ့်ဘာသာရှင်းမည် ဆိုတာ မျိုးတွေ ဖြစ်လာသည်။ ကြီးနိုင်ငံယ်ညဉ့်တွေ ဖြစ်လာသည်။ အကြမ်းပတမ်းမှုတွေ ပေါ်ပေါက်လာသည်။

သည်အခါ အေးချမ်းစွာနေလိုသော လူအများက တရား မျှမျှတတ တိတိကျကျ အုပ်စိုးမည့်သူကို မျှော်လာကြသည်။

အဲသည်အချိန် ရွာတစ်ရွာမှာ ဒီအိုဆီး(စ) အမည်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက် ပေါ်လာသည်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြောင့်မတ် တည်ကြည်သည်၊ သမာသမတ် ရှိသည်၊ ရပ်ရွာရှိ အမှုအခင်း များကို တိကျမှန်ကန်စွာ စီရင်ဖြေရှင်းပေးနိုင်သော ဉာဏ်ပညာ နှင့်လည်း ပြည့်စုံသည် ဟု သတင်းထွက်လာသည်။

နာမည်သတင်း ကျော်ကြားလာသည့်အခါ ရပ်ဝေးရပ်နီး မြို့ရွာများမှပါ သူ့ထံ အဆုံးအဖြတ်ခံရန် ရောက်ရှိလာကြသည်။

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

တဖြည်းဖြည်း သူ့ဩဇာရှိန်ဝါ ကြီးမားလာပြီး နောက်ဆုံးတော့ မိဒီယတစ်နယ်လုံးမှာ သူက ကြည်ညိုလေးစားမှု အခံရဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာသည်။

သို့သော် အရှိန်အတက်ဆုံး အချိန်အခိုက်အတန့် တစ်ခုမှာ ဒီအိုဆီး(စ) ရုတ်တရက် သဘောထားပြောင်းသွားသည်။

အရပ်တကာမှ လူအချင်းချင်း ဖြစ်သည့်အမှု၊ ရွာအချင်း ချင်း ဖြစ်သည့်အမှု စသည့် အမှုအခင်းပေါင်းစုံကို သူရှင်းပေး ခဲ့ရတာ သိပ် များသွားပြီ။ တော်လောက်ပြီ။ ကိုယ့်အလုပ်ကိစ္စ မိသားစု အရေးကိစ္စတွေကို သည့်ထက်ဆက်ပြီး ပစ်မထားနိုင် တော့။ သည်ကနေ့မှစပြီး ဘယ်အမှုအခင်းမှ လက်မခံတော့ဟု ဆိုကာ တကယ်လည်း အမှုကိစ္စတွေ လှည့်မကြည့်ဘဲ လုံးဝ ဘေးဖယ်နေလိုက်သည်။

ဒီအိုဆီး(စ)လို အရှိန်အဝါကြီးသည့် ခုံသမာဓိ လူကြီး တစ်ယောက် ရုတ်တရက် ပျောက်ကွယ်သွားသည့်အခါ အမှုအခင်း တွေ မှီလိုပေါက်လာသည်။ ရာဇဝတ်မှု ထူပြောလာသည်။ ခိုး သားဓားပြတွေ ထကြွလာသည်။ ရပ်ရွာမှာ လူကောင်းသူကောင်း တွေ အားလုံး ကျီးလန့်စာစား ဖြစ်ရပြန်သည်။

သည်အခါ မြို့ရွာစုံမှ ရပ်မိရပ်ဖတွေ စုဝေးကာ ပြဿနာ ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းရှာကြရသည်။ မင်းမဲ့တိုင်းပြည်အနေနှင့် ဆက်နေ၍ မဖြစ်တော့၊ တစ်စုံတစ်ယောက်ကို အုပ်ချုပ်ခိုင်းမှ ဖြစ်တော့မည်ဟု အားလုံး သဘောပေါက်ကာ အကြီးအကဲတင် မည့်သူကို စဉ်းစားကြသည်။ သည်အခါ တရားမျှတသောခုံသမာဓိ

လူကြီး ဒီအိုဆီး(စ)ကိုပင် အများမြင်လာကြသည်။ သို့နှင့် အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာလိုဖြစ်နေသော မိဒီယ ဒေသမြို့ရွာများကို စုစည်းပြီး မင်းလုပ် အုပ်ချုပ်ပါရန် သူ့အား ဝိုင်း၍ မေတ္တာရပ်ခံကြသည်။ အစတွင် ဒီအိုဆီး(စ)က လက်မခံ။ အရပ်ရပ် ပြဿနာတွေ ဖြေရှင်းရသောအလုပ်ကို သူ စိတ်ကုန်ပြီး ငြီးငွေ့ ပြီဟု ဆိုသည်။

ရပ်မိရပ်ဖတို့က တိုင်းပြည်မှာ ရပ်ရွာအိုးအိမ် စည်းစိမ်တွေ ပျက်စီးတော့မည့် ဘေးကြီးနှင့် ကြုံတွေ့နေရပြီ။ သူမကယ်လျှင် မိဒီယပြည် ပျက်တော့မည်ဟု အကြိမ်ကြိမ် တောင်းပန်တော့မှ ဒီအိုဆီး(စ)က မင်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် လက်ခံသည်။

သို့သော် သူက သူလိုချင်သော အနေအထားတွေ အရင်ဆုံး တောင်းဆိုသည်။

သူ့အတွက် နန်းတော်ကြီးတစ်ဆောင် တည်ဆောက်ပေးရမည်။ ကိုယ်ရံတော် တပ်ဖွဲ့တစ်ခု ထားရှိခွင့် ပြုရမည်။ မြို့ရွာများ အားလုံးကို ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်ရန် ဗဟိုဌာနအဖြစ် မြို့တော်တစ်ခု တည်ဆောက်ပေးရမည်။ ဟူ၍။

အားလုံး သဘောတူကြသဖြင့် မြို့တော်ကြီး တည်ဆောက်ကြသည်။ မြို့တော်၏ အလယ်တွင် တံတိုင်းအထပ်ထပ် လုံခြုံစွာ ကာရံလျက် နန်းတော်ကြီး တည်ဆောက်သည်။

ထို့နောက် ဒီအိုဆီး(စ)က သူ့အလုပ်လုပ်မည့် ပုံစံကို ကြေညာသည်။

နန်းတော်တွင်းသို့ သာမန်အရပ်သူ အရပ်သားများ ဝင်ထွက်

ခွင့်မပြု။ အပြင်လူများ သူနှင့် တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံစရာမလို။ ရှင်ဘုရင်အား ဆက်သွယ်ပြောကြားစရာရှိလျှင် စေတမန်များမှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ပြောကြားနိုင်သည်။ နန်းတွင်းသူ နန်းတွင်းသား မှူးမတ်များသည်လည်း ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် တောင်းခံပြီးမှသာ ရှင်ဘုရင်နှင့် တွေ့ခွင့်ရနိုင်မည်။ သို့သော် မည်သူမျှ တစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ်ထက် ပို၍ တွေ့ခွင့်မရှိ။

အဲသည်ပုံစံဖြင့် ဒီအိုဆီး(စ)သည် မိဒီယပြည်ကို ၅၃ နှစ်မျှ ကြာအောင် အုပ်စိုးသွားခဲ့သည်။ သူ့လက်ထက်တွင် မိဒီယပြည် မူလကထက် နယ်မြေဧရိယာများစွာ တိုးတက်ကျယ်ဝန်းကာ အင်ပိုင်ယာနိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်လာပြီး နောင်တစ်နေ့ အနောက်အာရှဒေသတွင် အကြီးအကျယ် တန်ခိုးကြီးစားလာမည့် ပါရှန်းအင်ပိုင်ယာကြီးကို အခြေချပေးနိုင်ခဲ့သည်။

သူ့အုပ်စိုးစဉ်ကာလ တစ်လျှောက်လုံးပင် တိုင်းသူပြည်သားတို့က ဒီအိုဆီး(စ)ကို လေးစားကြည်ညိုကြသည်။ မူးမြော်ခွင့် ရခဲ့လှသော ရှင်ဘုရင်အပေါ်ထားရှိသည့် သူ့ပြည်သူတို့၏ ကိုးစားယုံကြည်မှုမှာ တစ်နေ့တခြား တိုးပွားခဲ့ရာ နောက်ပိုင်း၌ ကိုးကွယ်သည့် အဆင့်လောက်အထိ ရောက်လာသည်။ ဒီအိုဆီး(စ) ခင်းကြီးသည် သာမန်လူသားမဟုတ်။ နတ်မျိုးနတ်နွယ်မှ ဆင်းသက်သူ ဖြစ်သည်ဟူ၍ပင် တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့ ဆုံးမတ်ခဲ့ကြလေသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ အရှိကို အရှိအတိုင်း

စပျစ်ခိုင်ကို လှမ်းမမီသည့် မြေခွေးက စပျစ်သီးချဉ်သည်ဟု ပြောသွားသည့်အကြောင်း ပုံပြင်ကို အားလုံး ကြားဖူးကြပါသည်။

အိစ္စပုံရေးသည့် ၎င်းပုံပြင်ကို ပြင်သစ်လင်္ကာပုံပြင်ဆရာ လာဖွန်တိန်းက ပြန်ရေးသောအခါ၌မူ သူကမြေခွေးကို မေးမငေါ့။ စပျစ်ခိုင်ကြီးတွေ လှကလှနဲ့ မစားရတာ နာသံကွာဟု ညည်းညူနေမည့်အစား၊ အစိမ်းကြီးတွေပါကွာ ချဉ်ပါတယ်ဆိုပြီး ကျောခိုင်းခဲ့သည့် မြေခွေး၏ တုန့်ပြန်ပုံကို သူသဘောကျကြောင်း မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။

ကိုယ်မရသည့်အရာကို မကောင်းဟုပြောသည့် စိတ်ဓာတ်မှာ ထောက်ခံစရာမဟုတ်ပါ။ သို့သော် မဖြစ်နိုင်တာကို စွဲလမ်းမနေဘဲ တစ်နည်းနည်း သံယောဇဉ်ဖြတ်တာ ကောင်းသည်ဆိုသော အချက်ကိုကား ယေဘုယျ လက်ခံရလိမ့်မည်ထင်သည်။

*

မှန်သည်။ မစားရသည့် စပျစ်သီးကို ချဉ်သည်ဟု မပြောပါ

သို့သော် လူ့လောကထဲမှာ လိုအပ်တာထက်ပိုပြီး စိတ်ပင်ပန်းဆင်းရဲမှု မခံစားရအောင်ဆိုလျှင်မူ မဖြစ်နိုင်သည့်ကိစ္စကို မသိကျိုးကျွန်ပြုတတ်ဖို့၊ ကိုယ်မနိုင်သည့်ကိစ္စကို သည်းညည်းခံတတ်ဖို့၊ ပြဿနာအသေးအမွှားကို အလေးထားမနေဖို့၊ တော်ရုံတန်ရုံ ချို့ယွင်းချက်ကို အသည်းအသန် ကြိုးစားပြင်ဆင်မနေဖို့ စတာတွေကိုတော့ ကျွန်တော့်တို့ သတိပြုဆင်ခြင်ရန် လိုလိမ့်မည်ထင်သည်။

စင်စစ် တကယ့်အကျိုးအမြတ်ကို ချင့်တွက်မည်ဆိုလျှင် တချို့ကိစ္စသည် သူ့အတိုင်း လွှတ်ထားလိုက်တာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်း အများသဘောပေါက်နိုင်ကြပါသည်။

သူ့ဘာသာ အရှိန်သေသွားမည့် ပြဿနာအသေးအမွှားသည် ကိုယ်က ရေးကြီးခွင်ကျယ်လုပ်သောအခါမှ ပြဿနာအကြီးအမား ဖြစ်လာတတ်သည်။ မဆိုစလောက် ဧည့်လွှတ်ချက်သည်လည်း အတင်းပြင်သည့်အခါတွင်မှ ပြင်လွန်း၍ ဖင်ချွန်းတာမျိုး ဖြစ်သွားတတ်သည်။

* * *

တစ်ခါတုန်းက လူတစ်ယောက်မှာ ပုလဲတစ်လုံးရသည်။ ပုလဲက အလုံးလည်းကြီးသည်။ လှလည်း အလွန်လှသည်။ သို့သော် မဆိုစလောက် အနာလေးတစ်ခု ပါနေသည်။

ပုလဲလုံးက သည်အတိုင်းလည်း အဖိုးတန်နေသည်။ သို့သော် သည်လူက လောလောဆယ်တန်ဖိုးကို မစဉ်းစား။ အနာကိုပဲ စွဲနေသည်။ သည်အနာလေးသာ မပါရင် ကမ္ဘာမှာ အလှဆုံးပုလဲ၊

တန်ဖိုးအကြီးမားဆုံးပုလဲဖြစ်မှာ မုချပဲဟူ၍ တအံ့နွေးနွေး တွေးနေသည်။

ပုလဲလုံးကို စိတ်မချမ်းသာစွာနှင့် မကြာခဏ ထုတ်၍ထုတ်၍ ကြည့်ရင်း တစ်နေ့၌ သည်အနာလေးဟာ အပေါ်ယံကြောလေးရှိမှာ။ နည်းနည်းလေးခွာလိုက်ရင် အနာစင်သွားနိုင်တယ်ဟူ၍ တွေးမိလာသည်။

သည်လိုနှင့် အပေါ်ဆုံးလွှာကို သူ့ခွာဖြစ်သည်။ တစ်လွှာပါ သွားသော်လည်း အနာက စင်မသွား။ ခွာလက်စနှင့် နောက်တစ်လွှာ ဆက်ခွာသည်။ အနာက ကျန်နေဆဲ။ မထူးဘူးဆိုပြီး တစ်လွှာပြီးတစ်လွှာ ဆက်ခွာရာ နောက်ဆုံးတွင် ပုလဲတစ်လုံးလုံး ကုန်သည့်အခါတွင်မှ အနာလည်း စင်လေတော့သည်။

* * *

ပုံပြင်ဟု မထင်ပါနှင့်။

ပုလဲလုံးသမားထက် မိုက်မဲသောစွဲမျိုးဖြင့် အနာခွာသောသူတွေ အများကြီးရှိသည်။ ခန္ဓာကိုယ်က တကယ့်အနာ။

လက်ညှိုးမှာ ဆူးစူးသည့်ဒဏ်ရာလေး။ အထဲမှာ ဆူးကျန်နေသလိုလို၊ နာတာတာ မျက်တက်တက်။ သို့သော် ဆူးလည်း မမြင်ရ။ သူ့ဘာသာထားလျှင် ကောင်းသွားမည့် ကိစ္စ။ ဒါကို အသာမထား။ အသားအနာခံ၍ အပ်နှင့်ဆွသည်။ ဆူးရှိသလား၊ မရှိဘူးလား လိုက်ရှာသည်။ မတွေ့ရ။ လက်မှာသာ ပေါက်သွားပြီသွားသည်။ ဒါကို ဟိုအရွက် သည်အရွက်တွေ မီးကင်ပြီး ထည့်သည်။ ကောင်းမလား။ ဘယ်ကောင်းမည်လဲ။ အနာမရှိသည်။

နေရာက အနာဖြစ်လာပြီ။ လက်က တစ်စစ်ကိုက်သည်။ နီရဲယောင်ကိုင်းလာသည်။ မနေနိုင်မထိုင်နိုင်အောင် အခဲရခက်လာသည်။

အနာက ပြည်မမှည့်သေးဘဲကိုး၊ ပြည်မှည့်မှ ပေါက်ထွက်ပြီး သက်သာသွားမည်၊ တဲ့။ ဆရာတွေက ဆိုကြပြန်သည်။ ကဲ... ဟိုအရွက် သည်အရွက်တွေ ထောင်းပြီးအုံ။ အဝတ်နဲ့စည်းထားနောင်ထား။ တစ်ရက်ထက်တစ်ရက် ပိုနာလာ၊ ပိုကိုက်လာ။ လက်တစ်ချောင်းလုံး အထိမခံနိုင်ဖြစ်လာ။ ကိုက်ခဲသည့်ဒဏ်မခံနိုင်တော့၍ စည်းထားတာတွေ ဖြည်လိုက်တော့ အနာက ယောင်ကိုင်းပြီစီနေ၊ ပြည်တွေယို၊ အသားတွေဆွေး၊ အရေပြားတွေပျက်စီး၊ ပြည်စင်သွားအောင် သန့်သွားအောင်ဆိုပြီး ပူသည့်ပြင်းသည့် ဆေးတွေထည့်။ အသားအရေတွေ လောင်မြိုက်ပဲ့ရဲ့။ အရိုးပါ ပေါ်လာ။

သည်လိုနှင့် ဆေးရုံတက်ပြီး လက်တစ်ချောင်း ဖြတ်လိုက်ရသူ၊ အသက်တစ်ချောင်းလုံး ဘာမဟုတ် ညာမဟုတ် ဆုံးရှုံးရသူတွေ များလှချေသည်။

* * *

ဒါမျိုးက ကျန်းမာရေးဗဟုသုတနည်းလိုဖြစ်တာ။ ဗဟုသုတရှိတဲ့လူ၊ ကျန်းမာရေး အသိပညာ အသင့်အတင့် ရှိတဲ့လူများမှာ သည်လို မဖြစ်နိုင်ပါဘူးဟု ဆိုချင်ဆိုပါမည်။

မှန်သည်။ သို့သော် ကျန်းမာရေးအသိ မရှိခြင်းသည် အပြစ်တစ်ဝက် ဖြစ်သည်။ အနာလေးတစ်ခုရလျှင် မနေနိုင်

မထိုင်နိုင် ဆိတ်ချင်ဆွချင်သည့်စိတ်ကလည်း အပြစ်တစ်ဝက်ပါသည်ဟု ဆိုချင်သည်။

အနာသေးသေးကို မကြီးကြီးအောင် ဆိတ်ချင်ဆွချင်သည့်စိတ်။ လူအများအပြားပင် ခန္ဓာကိုယ်မှာ အနာလေးတစ်ခုရလျှင် ဆိတ်ချင်ဆွချင်သည်။ ကိုယ်မှာသာလား။ မဟုတ်ပါ။ စိတ်မှာ ထိခိုက် ဒဏ်ရာလေးရလျှင်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်း။ ဒဏ်ရာကြီးသထက်ကြီးအောင် ပွားများ မွေးမြူတတ်သောသဘောရှိသည်။

အသာထားရမည့်ကိစ္စကို တအံ့နွေးနွေး တွေးနေသည်။ ကြီးထွားအောင် ပွားများနေသည်။

မကျေနပ်စရာလေးနည်းနည်းကို အကျယ်ချဲ့ပွား တွေးတောရင်း ဒေါသမီး တဟုန်းဟုန်းတောက်သည်။ ကသိကအောက် ဖြစ်ရသည့်ကိစ္စလေးကို အဖန်တလဲလဲ မြင်ယောင်တွေးတောရင်း ထူရှေ့မထွက်ရဲအောင် အရှက်ကြီး ရှက်သည်။

စဉ်းစားကြည့်လျှင် ကိုယ့်အရိပ်နှင့်ကိုယ် ပြဿနာတက်နေသူနှင့် တူသည်။

တစ်ခါက လူတစ်ယောက် စိတ်ရှူးပေါက်ကာ လူအလစ်မှာ ကိုယ့်အရိပ်ကိုယ် လိုက်ဖမ်းကြည့်သည်။ အရိပ်က ကိုယ့်အနားသို့ ကပ်နေသည်။ သို့သော် ရှေ့သို့လှမ်း၍ ဖမ်းကြည့်လိုက်သော် သူက ကိုယ်ရှေ့ဘက် ပိုထွက်သွားသည်။ ဖမ်းမရ။ ဖမ်းရေခလ။ ဖမ်းလေ ထွက်လေ။ အတင်းလိုက်ဖမ်း၊ အရိပ်အတင်းထွက်ပြေး။ ရပ်နေလျှင် အရိပ်က ကိုယ်ရှေ့နားလေး

မှာ ရပ်နေ။ ကြာတော့ ဒါကြီးကို ကြောက်သလို ဖြစ်လာသည်။ ဆက်မဖမ်းရဲတော့။ မနေနိုင်၍ မသိမသာ ပြန်ကြည့်တော့ ကိုယ့်အနားလေး သူက ကပ်နေသည်။ ခပ်ဆတ်ဆတ်လေး ခွာထွက်သည်။ မရ။ ရှေ့တိုးနောက်ဆုတ် နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် လုပ်သည်။ အရိပ်က ကွာမကျ။ ဖျပ်ခနဲ တစ်ဖက်လှည့်ပြီး အသာလစ်ထွက်သည်။ မရ။ ကပ်ပါလာသည်။ ခပ်သွက်သွက် လျှောက်သည်။ မသိမသာပြေးသည်။ သည့်နောက် တအားပြေး သည်။ မရ။ အရိပ်က သူ့နောက်မှ တောက်လျှောက်လိုက်ပါ နေလေသည်။

* * *

အရေးမဟုတ်သည့်အရာကို ပွားများ ကပ်ငြိနေမိလျှင် အဲသည်အတိုင်းပင် ကိုယ်ရှာသော ဒုက္ခထဲ ကိုယ်နစ်သွားတတ် သည်။

ဒါကြောင့်လည်း တရုတ်ပညာရှိတို့က 'အသေးအမွှား စော်ကားမှုလေးကို သည်းခံလိုက်ပါ။ ကြီးကြီးမားမား စော်ကားခံရ ခြင်းမှ လွတ်ကင်းမည်။ အသေးအမွှား ဆုံးရှုံးမှုကို လက်ခံလိုက် ပါ။ ကြီးကြီးမားမား ဆုံးရှုံးရခြင်းမှ လွတ်ကင်းလိမ့်မည်' ဟူ၍ ဩဝါဒပေးခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

တော်စတိုင်း၏ ပုံပြင်တစ်ပုဒ်မှာ သည်လိုဆိုသည်။

မျောက်တစ်ကောင် ပဲစေ့တွေ လက်နှစ်ဆုပ်အပြည့် ယူလာ သည်။

ပဲစေ့လေးတစ်စေ့ လက်ကြားထဲက ထွက်ကျတာကို သူလိုက် ကောက်တော့ အစေ့နှစ်ဆယ်လောက် ထပ်၍ ကျသည်။

လိုက်ကောက် ထွက်ကျ၊ လိုက်ကောက် ထွက်ကျနှင့် နောက်ဆုံး၌ မျောက်စိတ်တို့က ပဲစေ့တွေအားလုံး လွှင့်ပစ်ပြီး ထွက်ပြေးလေတော့သည်။

* * *

အသေးအမွှားကို လိုက်ရှင်းရင်း မနိုင်မနင်းဖြစ်ကာ အလုပ် တစ်ခုလုံး ပျက်သွားရသူတွေ အများကြီးရှိသည်။

ထို့ကြောင့် နားလည်သူတွေကတော့ ပဲစေ့တစ်စေ့နှင့် ပြီးမည့်ကိစ္စမှာ 'နောက်ထပ် အနာမခံ။ အဲသည်တစ်စေ့ကိုပဲ ချန်ခဲ့လေ့ရှိကြသည်။

ဗြိတိသျှစာရေးဆရာကြီး ဂျီကေချက်စတာတန်၏ စီးပွား ဆေးအမြင်များကို သူနှင့်ခေတ်ပြိုင် ထင်ရှားသူ စာရေးဆရာကြီး ဇာ့ချ်ဘားနဒ်ရှောက အကြီးအကျယ် စုတ်ပြတ်အောင် ပုတ်ခတ် ဆဲဖန်သည့် စာတစ်ပုဒ် စာနယ်ဇင်းများထဲတွင် ရေးထည့်လိုက် သည့်အခါ ချက်စတာတန်၏ မိတ်ဆွေများ အကြီးအကျယ် ချေမှုန်းပုံဖြစ်ကာ သူတို့လူလည်း ပယ်ပယ်နယ်နယ် ပြန်တွယ် ငြိမ့်မည်ဟု စောင့်မျှော်ကြသည်။

အချိန်အတန်ကြာသည့်တိုင် ချက်စတာတန်က တစ်ပုဒ်မျှ ပြန်မရေးဘဲ ငြိမ်ခံနေသည့်အခါ သူ၏ အပေါင်းအသင်း အရင်း အချွတ်တစ်ဦးဖြစ်သူ သမိုင်းပညာရှင် ဘဲလော့က သည်လောက် ဆောင် သွေးကြောင်ရကောင်းလားဟု ကရုဏာဒေါသောနှင့် ဆောင်းမပြောဆိုသည်။

ချက်စတာတန်က စိတ်မဆိုး။

‘ဘဲလော့ရာ၊ ကိုယ်လက်တုံ့ပြန်ပြီးပါပြီကွ။ ဘားနဒ်ရှောလို စကားတတ်တဲ့ လူမျိုးကို တစ်ခွန်းမှ ပြန်မပြောတဲ့နည်းနဲ့ တုံ့ပြန်တာ သူ့အတွက် အထိအနာဆုံးပဲကွ’ ဟူ၍သာ သူက နှစ်သိမ့်ပြောဆိုခဲ့သည်။

ချက်စတာတန်သည် ကဗျာဆရာဖြစ်သည်။ သတင်းစာ ဆရာလည်း ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုရေးသမားအဖြစ်လည်း ထင်ရှားအောင်မြင်သည်။ ရေဒီယိုအသံလွှင့်သမားလုပ်သည့် အခါ၌လည်း အထူး လူကြိုက်များသူ ဖြစ်သည်။

သို့သော် အဲသည်အရည်အချင်းတွေ၊ အဲသည် ရာဇဝင်တွေ အားကိုးဖြင့် သူ မတုံ့ပြန်။ ဘားနဒ်ရှောလို စကားလုံးပြောင်သူ၊ သရော်စာ ဝေဖန်စာများ ရေးရာ၌ အလွန်လေ့ကျက်ကျွမ်းကျင်သူ ကို ထိုလူ၏ နယ်ပယ်၌ ယှဉ်ပြိုင်ဖို့ဆိုသည်မှာ မိုက်မဲသော အလုပ်ဖြစ်သည်ဟု သူသဘောပေါက်သည်။

ချက်စတာတန်သည် ပဲစေ့တစ်စေ့သာ အဆုံးရှုံးခံခဲ့သည်။

* * *

သို့သော် လူတိုင်း အဲသည်လို တစ်စေ့နှင့် ပိုင်းတတ်သည် မဟုတ်။ လက်နှစ်ဖက်လုံးက ပဲစေ့တွေ ထွက်ကျတော့မှ သွားလုပ်မိတာ မှားမှန်းသိကြသူတွေ အများကြီးရှိသည်။

အဓိက က အချင့်အတွက် လွဲခြင်းဖြစ်သည်။

အချင့်အတွက် မှန်ကန်ရန်အတွက် ခေါင်းအေးဖို့ လိုသည်။ လူအတော်များများမှာ ကိုယ်မကြိုက်မနှစ်သက်သည့် ကိစ္စမျိုး

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

ကြုံလာလျှင် ခေါင်းအေးအေးထား မစဉ်းစားနိုင်။ ဒေါသဖြင့်သာ တုံ့ပြန်မိတတ်ကြသည်။

ဒေါသထွက်လေ လွဲလေ။

ရှေးခေတ်ဂျပန်ပြည်မှာ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးရှိသည်။ သူက အလွန်စိတ်တိုသည်။ ဘာလေး တစ်ခုမျှ သည်းညည်းမခံနိုင်။

သူ့ကျောင်းအနီးမှာ ဖက်ယားပင်ကြီးတစ်ပင်ရှိရာ အဲဒါကို အစွဲပြုပြီး အနီးပါးနား လူတွေက သူ့အား ဖက်ယားပင် ဆရာတော်ဟု ခေါ်ဝေါ်နေကြသည်။ သည်လိုခေါ်သံ မကြာခဏ ကြားရတော့ သူ ဒေါသထွက်ကာ တစ်နေ့မှာ ဖက်ယားပင်ကြီးကို ခုတ်ပစ်သည်။

သစ်ပင်ကြီးခုတ်၍ ငုတ်ချည်းကျန်သည့်အခါ လူတွေက သစ်ငုတ်တို ဆရာတော်ဟု ပြောင်းခေါ်ကြသည်။

ဒါကို ကြားတော့လည်း သူမခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ပြန်ကာ ဒါ ဆောက်တောင် ရှိတာကွာဟူ၍ သစ်ငုတ်ကိုပါ တူးထုတ်ပစ်လိုက်သည်။

ငုတ်မရှိသည့်အခါ လူတွေက တစ်မျိုးပြောင်းခေါ်သည်။ ‘ငုတ်တူးဆရာတော်’ ဟူ၍။

* * *

သည်လို အနေအထားမျိုးမှာ ဆက်လုပ်လေ ကိုယ်ရှုံးလေ

င်။

စင်စစ်ပြဿနာဆိုသည်က ကိုယ်က ပြဿနာဟု ခံယူမှ ပြဿနာဖြစ်သည်။ စိတ်အေးအေးထားမည်ဆိုလျှင် ကိစ္စအတော်

များများသည် အသေးအမွှားသာ ဖြစ်သည်။ ကိုယ်က ပုံကြီးချဲ့၊ ခံစားသည့်အခါ၌မူ အသေးအမွှားက အဆမတန် ကြီးထွားကာ ကိုယ့်ကိုပင် ပို၍ ဒုက္ခပေးတော့သည်။

နေရာတကာ အလျှော့ပေးသည့်ခံကာ သူများသဘော အတိုင်းချည်း လိုက်နာဖို့ တိုက်တွန်းနေခြင်းမဟုတ်ပါ။

လောက၌ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အောင်မြင်မှု ရရှိရန်အတွက် အချို့သော အရာများအား ကျွန်တော်တို့ ကောင်းသည်၊ မှန်သည်၊ သင့်တော်သည်၊ မိမိအတွက်လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည်ဟူသော အနေအထားများအတိုင်း ဖြစ်လာ၊ ပြောင်းလဲလာအောင် စီမံဖန်တီးတတ်ဖို့ လိုပါသည်။

သို့သော် တစ်ဖက်၌ အောင်မြင်မှုနှင့် အတူတွဲလျက် စိတ်ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ရရှိရန်အတွက်မူ အချို့သော အရာများနှင့် ပတ်သက်၍ ဤသည်တို့ကား မိမိဖြစ်စေချင်သည့် ပုံစံအတိုင်း ဖြစ်လာ ပြောင်းလဲလာအောင် စီမံဖန်တီးရန် မစွမ်းသာသည့် အရာများ၊ မဖြစ်ဖြစ်အောင် အတင်းအားထုတ်မည်ဆိုကာ အကျိုးထက် အပြစ်များမည့်အရာများဟူ၍ သိမှတ်ကာ သူ့အရှိအတိုင်း လက်ခံတတ်ဖို့ လိုမည်ဖြစ်ပါသည်။

[မဟေသီ ၁၉၉၉၊ နိုဝင်ဘာ]

အဆုံးအဖြတ်ပေးတတ်တဲ့လူ

သူ့အသံ လူတွေ မကြိုက်သဖြင့် သည်ရွာက ပြောင်းမည် ဟု ထွက်လာသော ဇီးကွက်အား ငုံးငှက်က အကြံပေးသည်။

‘နေဦးလေဗျာ။ စဉ်းစားစမ်းပါဦး။ ဒီအသံ လူမကြိုက်ဘူး ဆိုလို့ ပြောင်းပြီတဲ့။ နောက်တစ်ရွာ ရောက်တော့ကော လူတွေက ကြိုက်ကြမှာလား။ သူတို့မကြိုက်ဘူးဆိုတိုင်း ပြောင်းနေရင် ခင်ဗျားပြောင်းလို့ ဆုံးမှာလား။ အဲဒီတော့ ရွာပြောင်းမယ့်အစား ခင်ဗျားအသံကို လူအများနားခံသာအောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ ကြိုးစားကြည့်ရင် ပိုမကောင်းဘူးလား’ ဟူ၍။

* * *

တရုတ်ပုံပြင်ဆရာ လူရှန် (Liu Hsiang) ၏ ဇီးကွက်နှင့် ငုံးပုံပြင်တိုကလေးကို ဖတ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ သဘောကျကြသည်။

မှန်သည်။ ကိစ္စအတော်များများမှာ ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း တစ်မျိုးထက်မက ရှိသည်ပဲ။ အဲသည် နည်းလမ်းတွေထဲက အကောင်းဆုံး အဆင်ပြေဆုံး နည်းလမ်းကို ရွေးချယ်လိုက်ရပဲ သေး။

ကျွန်တော်တို့ အဲသလို သဘောပေါက်လိုက်ကြသည်။
သို့သော်...

လောကမှာ ကြုံရသည့်ကိစ္စတွေက အဲသည်ပုံပြင်ထဲက
လောက် မလွယ်ကူ၊ မရိုးစင်း။

ဥပမာ အိစ္စပုံပြင်ထဲက မြည်းတစ်ကောင်နှင့် သားအဖ
နှစ်ယောက် ကိစ္စဆိုလျှင် အတော် ခွကျလာပြီ။

အများသိပြီးသား ပုံပြင်ကို နည်းနည်းပြန်နွှေးရသော်။
တစ်ခါတုန်းက သားအဖနှစ်ယောက် မြည်းတစ်ကောင်ရောင်းရန်
ဈေးပွဲသို့ မောင်းသွားကြသည်။ နှစ်ဦးလုံး မြည်းနှင့်အတူတကွ
လမ်းလျှောက်လျက်။ လမ်းမှာ မိန်းကလေးတစ်ယောက် ရယ်ရယ်
မောမော စကားတွေပြောပြီး လာကြရာက မြည်းနှင့် သားအဖကို
တွေ့သည့်အခါ 'ဟယ်၊ အရူးတွေတော့။ မြည်းကြီးတစ်ကောင်လုံး
ပါလာတာကို မစီးဘူး။ ခြေညောင်းခံပြီး လမ်းလျှောက်လာ
ကြတယ်' ဟု မကြားတကြား အားမနာပါးမနာ ပြောကြသည်။
ဒါနှင့် ဖအေလုပ်သူက သားလေးကို မြည်းပေါ်တက်ခိုင်းပြီး
သူကနံ့နားမှပင် လျှောက်လိုက်သည်။ တစ်နေရာတွင် လူကြီး
တစ်ယောက်နှင့် တွေ့သည်။ သည်တွင် အတော်လူတွင်ကျယ်လုပ်
တတ်သူတစ်ယောက်က အခြောက်တိုက် ဝင်ပြောသည်။ 'ကြည့်
စမ်း၊ ကာလသားသမီးများ လူကြီးမိဘကို အရိုအသေပေးရ
ကောင်းမှန်းမသိဘူး။ ကိုယ်က လူငယ်ပဲ၊ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး လျှောက်
သွားပါလား။ ဆင်းပေးလိုက်။ အဖေကြီးညောင်းလှရောမယ်'
ဟူ၍။ သို့နှင့် အဖေလုပ်သူက သားကိုဆင်းခိုင်းပြီး သူတစ်ယောက်

စီးပြန်သည်။ သို့သော် သိပ်များများ မသွားရ။ မိန်းမလေးငါး
ယောက် ကလေးတစ်စုနှင့်အတူ လာနေတာ ဆုံရပြန်သည်။
အဲသည်မှာ မိန်းမတွေက 'ကြည့်စမ်း၊ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်
လိုက်တဲ့လူကြီး။ ကိုယ်ကတော့ မြည်းပေါ်မှာ အခန့်သားထိုင်
လို့။ ကလေးခမျာ နောက်က အမောတကော လိုက်နေရရှာတယ်'
ဆိုကြပြန်တော့ သူတို့ကျေနပ်အောင် မြည်းပေါ်မှာ ဖအေက
ရှေ့နည်းနည်းတိုးပေးပြီး သားလေးကို နောက်နားက ကပ်ထိုင်
ခိုင်းသည်။ သားအဖနှစ်ယောက်လုံး မြည်းကျောကုန်းပေါ်
တက်စီးလာကြ၍ ဈေးနှင့် သိပ်မဝေးသည့်တစ်နေရာရောက်
တော့ လူတစ်ယောက်နှင့်တွေ့သည်။ 'ဒါ ခင်ဗျားမြည်းလားဗျ'
တဲ့။ အဲသည်လူကမေးသည်။ 'ဟုတ်ပါတယ်' ဆိုတော့၊ 'စီးလာ
ပုံကြည့်ရတာ ကိုယ့်မြည်းမဟုတ်သလိုပဲဗျာ'တဲ့။ သည်လူက
ဆိုသည်။ ဒါနှင့်တင် မနေသေး။ သူက 'မြည်းကလေးခမျာ
သနားစရာဗျာ။ တကယ်ဆို ခင်ဗျားတို့သားအဖက သန်သန်
ဓာဓာကြီးပဲ။ သူ့ကိုတောင် တစ်လှည့်တစ်ပြန် ထမ်းပိုးသွားဖို့
ဆောင်းတယ်' တဲ့။ အတည်ပေါက်အကြံပေးသည်။ ဒါနှင့်
သူတကာစကား နားထောင်ပြီး အူချာချာဖြစ်လာသည့် အဖေ
လုပ်သူက 'ဟုတ်ပါပြီဗျာ၊ ခင်ဗျား သဘောအတိုင်း ဖြစ်ရပါစေ
မယ်' ဆိုပြီး သားအဖနှစ်ယောက် မြည်းခြေထောက်တွေစုပြီး
မြည်းနှင့်ချည်၊ တုတ်ကြီးကြီးတစ်ချောင်းနှင့် လျှိုပြီး မြည်းကို
ဆွဲကြသည်။ ဈေးအဝင်နားက ချောင်းကူးတံတားလေးနောက်
သားအဖနှစ်ယောက် ကိုးရိုးကားယား မနိုင်မနင်း ဖြတ်လာ

သည့်အချိန် ဘေးကမြင်ရသူတွေ လက်ညှိုးထိုးပြီး လှောင်ကြ
ပြောင်ကြ၊ တဟားဟားရယ်မောကြတော့ စောစောကတည်းက
အနေရအထိုင်ရခက်နေသော မြည်းက အလန့်တကြား ရုန်းရင်း
ဆန်ခတ်လုပ်ရာ ကြိုးတွေပြေပြီး အောက်ဘက်ရေထဲ ဝုန်းခနဲ
ထိုးကျသွားလေသတည်း။ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

* * *

ဇီးကွက်အတွက် ငုံးငှက်၏ အကြံပေးချက်သည် တန်ဖိုးရှိ
၏။ မြည်းသားအဖအတွက်မူ လမ်းကြိုလူတို့၏ အကြံပေးချက်၊
ဝေဖန်ချက်၊ တိုက်တွန်းပြောဆိုချက်တွေသည် သူတို့အား ဝိုင်း၍
ချောက်တွန်းကြသလို ဖြစ်နေသည်။ ဘေးပရိသတ်၏
လှောင်ပြောင်ရယ်မောသံ၊ ဝေဖန်သံ၊ ပြစ်တင်သံ၊ ဟစ်အော်သံ
များကြားတွင် ထိုသားအဖသည် ဇောချွေးပြန်မည်။ မျက်နှာမ
ထားတတ်ဖြစ်မည်။ ဘေးဘီမကြည့်ရဲ ဖြစ်မည်။ ခြေမကိုင်မိ၊
လက်မကိုင်မိ၊ ယောင်တိယောင်နုဖြစ်ကာ ဆင်းလိုက်တက်လိုက်
ဆွဲလိုက်တွန်းလိုက်တွေ လျှောက်လုပ်နေမိနိုင်သည်။

“ဟေ့၊ ကိုယ့်စိတ်က သင့်တော်တယ်ထင်တာ ကိုယ်လုပ်
ကွာ။ လူတကာ ပြောစကားတွေ ဂရုစိုက်မနေနဲ့” ဟူ၍ တချို့က
ဆိုနိုင်ကြပါသည်။

သို့သော် စဉ်းစားကြည့်ပါ။ သည်သားအဖကိစ္စမှာ ဘယ်
ဟာသည် သင့်တော်သည်ဟု သင်ဆိုပါမည်နည်း။ ဘေးလူတို့၏
ပြောစကားဆိုရော အခါခပ်သိမ်း သင် ဂရုမစိုက်ဘဲ နေနိုင်ပါမည်

လား။

သည်သားအဖအတွက် ခရီးလမ်းတွင် အဆင်ပြေအောင်
ဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်းတစ်ရပ် ချမှတ်ပေးပါဟု ဆိုလျှင်
အတော် စဉ်းစားရခက်လိမ့်မည် ထင်သည်။

မခက်ဘူးဗျာ။ အသင့်အတင့်ကြည့်လုပ်ပေါ့။ တရားသေ
မထားနဲ့။ သူများပြောတိုင်းချည်းလည်း လိုက်မလုပ်နဲ့။ ဘယ်သူ
ဘာပြောပြောဆိုတဲ့ သဘောမျိုးလည်း မထားနဲ့။ တစ်ခါတလေ
သူတို့သဘောနဲ့လုပ်၊ တစ်ခါတလေ ကိုယ့်သဘောနဲ့ကိုယ်လုပ်။
မြွေမသေ တုတ်မကျိုး မယုတ်မလွန်ပေါ့ဗျာဟု ဆိုတဲ့သူက
ဆိုပါမည်။

ဒါလည်း ဟုတ်သလောက်ဟုတ်ပါသည်။ သို့သော် မယုတ်
မလွန်ဆိုသည်မှာ အတော်မတိကျသောကိစ္စ ဖြစ်သည်။ ပြောသူ
အတွက် လွယ်သလောက် တကယ်လုပ်ရမည့်သူအတွက် ခက်
သည်။ လက်တွေ့၌ လူတွေသည် ငါဘာလုပ်ရမလဲ တိတိကျကျ
သိချင်တတ်သောသဘော ရှိသည်။ ဒီလိုလား၊ ဟိုလိုလား၊
နှစ်ခုမှာ တစ်ခုပဲပြောပါ။ ဆိုသောသူတွေများသည်။ တစ်နည်းနည်း
ပြတ်ချင်ကြသည်။ ‘မြွေမသေတုတ်မကျိုး’ ဆိုသည်မှာ အတော်
ပညာသားပါသောအလုပ် ဖြစ်သည်။ ပြဿနာကို တန်းလန်းထား
သောသဘော ဖြစ်သည်။ တကယ် ‘ကျွမ်း’ သောသူ၊ အဆင့်
‘မြင့်’ သောသူတွေသာ ဒါမျိုးကို လုပ်နိုင်ကြသည်။ လုပ်တတ်
သော အလေ့အထလည်း ရှိကြသည်။

* * *

သို့သော်...

သိပ်အဆင့်မြင့်ပါသည်ဆိုသော သူများပင် မတင်မကျ မပြတ်မသား အနေအထားမျိုးမှာ ကြာရှည်နေရလျှင် ဦးနှောက်က မခံနိုင် ဖြစ်လာတတ်သည်။

ဥပမာ - ရှင်ဘုရင်၊ သမ္မတ စသည့် အကြီးအချုပ် ပုဂ္ဂိုလ်များဆိုပါတော့။ သူတို့မှာ အကြီးလေးဆုံး တာဝန်က 'ဆုံးဖြတ်ချက် ချပေးခြင်း' ဖြစ်သည်။

မိမိသည် တိုင်းပြည်၏ အာဏာပိုင်။ ကိစ္စအများအပြားသည် မိမိသဘောအတိုင်း ဖြစ်ရသည်။ သို့သော် မည်သည့်ကိစ္စ၌ မိမိသဘောသည် မည်သို့ဖြစ်သည် ဟူ၍ ဖော်ပြရန်ကား သူ၌ တာဝန်ရှိသည်။

ကိစ္စအတော်များများမှာ လွယ်ကူပါသည်။ ကိုယ့်သဘောကို အလွယ်တကူ ပြောချလိုက်ရုံသာ ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံမူ မပြောဘဲပင် အောက်လူတို့က မိမိသဘောကိုသိကာ ၎င်းအတိုင်း လုပ်ပြီးဖြစ်နေနိုင်သည်။

သို့သော် မကြာခဏဆိုသလို ခက်ခဲသော ပြဿနာများလည်း ရင်ဆိုင်ရတတ်ပါသည်။ ကိုယ် မကျွမ်းကျင်သောကိစ္စ၊ နားလည်ရခက်သော ကိစ္စ၊ သောင်မတင် ရေမကျကိစ္စ၊ မထွေးနိုင် မမျှနိုင်ကိစ္စ၊ ရှေ့တိုးထမ်းပိုး နောက်ဆုတ်လှည်းတုတ်ကိစ္စ၊ အဆီတဝင်းဝင်း သဲတရှုပ်ရှုပ်ကိစ္စ၊ အပ်နဲ့ထွင်မလား ပုဆိန်နဲ့ ပေါက်ရမလား မကွဲပြားသည့်ကိစ္စ...

ဒါပေသည့် ဘာပူစရာလိုသလဲ။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဘယ်ကိစ္စအတွက်မဆို တိုင်ပင်စရာ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတာပဲ ဥစ္စာ။

ကြံကို အရင်းက စစားမလား၊ အဖျားက စစားမလား၊ မပိုင်းခြားတတ်လျှင် ကြံပါရဂူကိုမေး။ ကြက်ဥကို အကြီးဘက်က ဖောက်သောက်ရမလား၊ အသေးဘက်က ဖောက်တာ ပိုအဆင်ပြေမလား စဉ်းစားမရလျှင် ကြက်ဥပါရဂူနှင့် ဆွေးနွေး။ အလွယ်လေးပဲ၊ ဟု တွေးစရာရှိသည်။

သို့သော် ဒါက ပါရဂူတွေအကြောင်း မသိ၍ ပြောခြင်းဖြစ်သည်။ ရှင်ဘုရင်စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပါရဂူတွေ ဘယ်လောက်ဘယ်ရွေ့ရှိမှန်းမသိ၍ ပြောခြင်းဖြစ်သည်။

ရှင်ဘုရင်တို့ ထုံးစံက ပါရဂူ (ဝါ) မင်းတိုင်ပင်အမတ်ပညာရှိကို တစ်ယောက်တည်းမထား၊ နှစ်ယောက်ထားသည်။ သုံးလေးငါးယောက်၊ သုံးလေးငါးဆယ်ထားသည်။ တစ်ယောက်တည်းဆိုလျှင် အစစအရာရာ သူ့ချည်းမေးကာ သူပြောတိုင်းချည်းလိုက်လုပ်နေရသည့် သူ့တပည့် ဖြစ်သွားမည်ပေါ့။ သို့သော် အနည်းဆုံး နှစ်ယောက်ထားပြန်သည့်အခါ နှစ်ယောက်က နှစ်မျိုး ပြောသည်။ တစ်မျိုးတည်းချည်း ပြောနေလျှင်လည်း တစ်ယောက်သည် ကျန်တစ်ယောက်၏ နောက်လိုက်ဖြစ်သွားမည်ပေါ့။ ထို့ကြောင့် သူလည်း ပညာရှိ၊ ကိုယ်လည်း ပညာရှိဟူ၍ ဖြစ်အောင် တစ်ယောက်တစ်မျိုး ပြောရသည်။ အဲသည့်အခါ ရှင်ဘုရင်မှာ ပြဿနာတက်တော့သည်။

ကိုယ်မဆုံးဖြတ်နိုင်၍ သူတို့ကို မေးသည်။ အခုတော့ သူတို့လုပ်ပုံက ခင်ဗျားဘာသာ ခင်ဗျားဆုံးဖြတ်ဟု ပြန်ပြောတာ နှင့် တူနေသည်။ နှစ်ယောက် မဲချင်းညီနေသဖြင့် တစ်ဖက်ဖက် က ပြတ်ပြတ်သားသား အားများသွားအောင် နောက်တစ်ယောက် ထပ်မေးပြန်လျှင်လည်း အဲသည်လူက ပထမလူနှစ်ယောက်ထဲ မှ တစ်ယောက်ယောက်ကို ထောက်ခံလျှင် အကောင်းသား။ သူက သူ့သဘောနှင့်သူ နောက်တစ်မျိုးပြောလာလျှင် သုံးယောက် သုံးမျိုး ပိုဆိုးသွားနိုင်သည်။ ဆိုပါတော့၊ ကြံကို အရင်းကလည်း မစားနဲ့၊ အဖျားကလည်း မစားနဲ့၊ အလယ်ပိုင်းက စပြီးစားဟု အကြံပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး။

ခက်သည်က ပါရဂူတွေကိုချည်း အပြစ်တင်၍လည်း မဖြစ်။ ကိစ္စတွေ ပြဿနာတွေဆိုတာက သည်ဘက်က၊ ဟိုဘက်က၊ အောက်နားက၊ အထက်နားက၊ အလယ်အလတ်က စသဖြင့် ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးက ကြည့်လို့ရသည်။ ကြည့်သည့်ရှုထောင့်ကို လိုက်ကာ ပုံစံအမျိုးမျိုးမြင်ရသည်။ တစ်ခါ၊ သည်ဟာနှင့် နှိုင်း ယှဉ်လျှင် ကြီးနေပြီး ဟိုဟာနှင့် နှိုင်းယှဉ်တော့ သေးသွားသည်။ မြင်ခါစမှာ ဖြူသလိုလို တော်ကြာတော့ မည်းသွားသလိုလို။ ထို့ကြောင့် ကိစ္စတိုင်းမှာ အနည်းဆုံး -

အထက်ကကြည့်သူ၊ အောက်ကကြည့်သူ
အကြီးဘက်က၊ အသေးဘက်က
အရင်းပိုင်းပါရဂူ၊ အဖျားပိုင်းပါရဂူ
အဖြူဘက်ကရပ်သူ၊ အမည်းဘက်ကရပ်သူ

သစ်တောတစ်တောလုံးကိုကြည့်သူ၊ သစ်ပင်တစ်ပင်ချင်းကို မြင်သူ

အစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်းသူ၊ အသစ်တီထွင်မှုကို စိတ်ဝင်စားသူ

စာအုပ်ကြီးသမား၊ လက်တွေ့သမား

ကွန်ဆာဗေးတစ်၊ လစ်ဘာရယ်

အမာလိုင်း၊ အပျော့လိုင်း

အပြုတ်တိုက်မည့်သူ၊ စေ့စပ်ဆွေးနွေးမည့်သူ

ထောက်ခံသူ၊ ကန့်ကွက်သူ

စသဖြင့် အနည်းဆုံး နှစ်မျိုးတော့ရှိနေပြီး ရှင်ဘုရင် တလည်း အဲသည်နှစ်မျိုးလုံးဘက်က ပါရဂူတွေ ငှားထားပြီးသား ဖြစ်နေသည်။

ပြီး ပါရဂူအတော်များများကလည်း မိမိကို တစ်ယူသန် သမား၊ တစ်ဖက်စောင်းနင်းသမားဟု အထင်ရောက်မှာ အလွန် ကြောက်သည်။ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း နှိုင်းနှိုင်းချိန်ချိန်သမား၊ အကောင်းနှင့် အဆိုး၊ အကျိုးနှင့်အပြစ်၊ pros and consကို ချွေတတ စဉ်းစားချိန်ဆပြတတ်သူဟူသော မြင်စေချင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကိစ္စတစ်ခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုလားထောက်ခံသူ၊ အပြစ်သမားကလည်း ပြတ်ပြတ်သားသား pro ဟုမဆို၊ pros ဆို၊ cons ရော အရင်ပြောမည်။ ပြီးတော့မှ pro ဘက်ကို သာသာထိုးထိုး၊ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်လိုသည့် con သမား ကလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်း။

သည်လိုတင်ပြရာမှာ သူတို့အဓိက သုံးလေ့ရှိသည်က တစ်ဖက်က ကြည့်ရင် ... နောက်တစ်ဖက်က ကြည့်ပြန်ရင် ဟူသောစကား။

ဒါကို အင်္ဂလိပ်လိုပြောတော့ on the one hand နှင့် on the other hand ...

ဘာဆုံးဖြတ်ရမှန်းမသိ၍ အကြံတောင်းရာတွင် အကြံပေးသူက တစ်ခုတည်း တိတိကျကျမပြော။ နှစ်ခုရှိတယ်၊ တစ်ခုက ဒီလို၊ တစ်ခုက ဟိုလိုဟူ၍ လုပ်နေသည့်အခါ ဆုံးဖြတ်ရမည့်သူက စိတ်မရှည်ချင်။

ဒေါသကြီးသည့် တချို့ရှင်ဘုရင်ဆိုလျှင် ဘယ်လို အမိန့်တော်မြတ် ချမှတ်ပစ်မည်မသိ။ အမေရိကန် သမ္မတတစ်ဦးဖြစ်သူ ဟယ်ရီထရူးမင်း (Harry S. Truman) ကတော့ 'on the one hand တွေ on the other hand တွေ ငါမကြားချင်တော့ဘူးဟေ့။ ငါ့ကို လက်တစ်ဖက်တည်းရှိတဲ့ ပါရဂူသာ ရှာပေးကြတော့' ဟူ၍ စိတ်ပျက်လက်ပျက် ပြောဖူးသည်။

ထရူးမင်းက ဒဏ်မခံနိုင်သည့်အချိန်မှာ အဲသလို ပြောလိုက်တာ ဖြစ်သည်။

စင်စစ် သူတို့နေရာမျိုးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အဓိက လိုအပ်သည်က အဲသည်ဒဏ်ခံနိုင်ဖို့ပဲ ဖြစ်သည်။

ကိစ္စတစ်ခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘက်စုံထောင့်စုံမှ ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်တွေ၊ သဘောထားအမြင်တွေ သိရကြားရပြီးသည့်နောက်

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

မှာ ကိုယ်က တစ်ခုခုကိုတော့ ရွေးချယ်နိုင်ဖို့၊ ကိုယ့်သဘောထားအမြင်အဖြစ် ဆုံးဖြတ်ကြေညာနိုင်ဖို့ လိုသည်ပေါ့။

အဲသည်တာဝန်ကို ပီပီသသ ရာဇဏုန္ဒြေ ပြည့်စုံစွာဖြင့် ထမ်းဆောင်နိုင်ပြီဆိုလျှင် တိုင်ရေးပြည်ရာ အဖြာဖြာကို တိကျပြတ်သားစွာ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်တတ်သော ပညာရှိမင်းအဖြစ် လေးစားယုံကြည်ခြင်း ကြောက်ရွံ့ခန့်ညားခြင်း ခံရပေမည်။

တချို့ မင်းကရာဇ်များကတော့ အဲသည့်ဘက်တွင် ထူးချွန်သည်။ နမူနာတစ်ယောက် ပြရလျှင် ပြင်သစ်ဘုရင် လူဝီ ၁၄။

လူဝီ ၁၄ က လျှို့ဝှက်သည်။ သိုသိပ်သည်။ စကားများများ မပြော။ သူ့အသွင်အပြင်ကလည်း အကဲခတ်ရခက်သည်။ ပြီးတိုင်းပြည်အရေးကိစ္စများကို ဝန်ကြီးမှူးကြီးများနှင့် တိတိတိတ်ကျိတ် တိုင်ပင်လေ့မရှိ။

တိုင်းပြည်အတွက် အလေးအနက် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည့် ကိစ္စကြီးများ ပေါ်ပေါက်လာလျှင် နန်းတော်ရှိ ဝန်ကြီးမှူးကြီး၊ ခြံစား ရွာစားကြီးတွေ နေ့ရောညပါ တိုင်ပင်ကြ ဆွေးနွေးကြ ငြင်းခုံကြသည်။ သည်လူ့အယူအဆ၊ ဟိုလူ့အယူအဆ၊ သည်လူ့ဇာနည် သဘောထား၊ ဟိုလူ့ဇာနည် သဘောထား စသည်ဖြင့် အစုစုအဖွဲ့ဖွဲ့၏ အမြင်အမျိုးမျိုးတွေ အကြိမ်ကြိမ်အပန်ဖန် ပေါင်းစပ်ကြ၊ ချေဖျက်ကြ၊ ညှိယူကြပြီးသော် နောက်ဆုံး၌ မတူသော အယူအဆကိုယ်စီနှင့် အုပ်စုနှစ်စုသာ ကျန်ရစ်လေ့ရှိသည်။

အဲသည်အခါ အုပ်စုတစ်စုစီက မိမိတို့အစု၏ အမြင်ကို နိုင်ငံ့ရင်ထဲ တင်ပြမည့် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး (ဝါ) ခေါင်းဆောင်

တစ်ဦးစီ ရွေးကြသည်။ ပြီးလျှင် မိမိတို့အမြင်ကို ရှင်ဘုရင် သဘောပေါက်လက်ခံလာအောင် မည်သည့်အချိန် မည်သည့် နေရာမျိုးတွင် မည်သို့သော စကားအသုံးအနှုန်းမျိုး၊မည်သို့သော လေသံဟန်ပန်မျိုးဖြင့် ပြောဆိုတင်ပြမည် စသည်များကို အသေးစိတ် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ကြ အတည်ပြုကြသည်။

သူတို့ဘာသာ မည်မျှကြံစည်ကြသော်လည်း နောက်ဆုံး၌ စကားပြောမည့်နေရာကို ရွေးချယ်သူမှာ ရှင်ဘုရင်သာ ဖြစ်သည်။ ရှင်ဘုရင်က အစုနှစ်ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ယောက်ကို တစ်ပြိုင်တည်း တွေ့ဆုံသည်။

တစ်ဦးစီ၏ တင်ပြချက်များကို ဘယ်လိုမှ မှန်းဆ၍ မရနိုင်သည့် မျက်နှာပေးဖြင့် နားထောင်သည်။ နှစ်ဖက်တင်ပြပြီးသည့်နောက် အရှင်မင်းမြတ်၏ သဘောထားအမြင်ကို သိလိုပါသည်ဟု မေးမြန်းကြလျှင် ရှင်ဘုရင်က 'ငါကြည့်ဦးမယ်' (ငါစဉ်းစားဦးမယ်)ဟူ၍ တစ်ခွန်းတည်း ပြောလေ့ရှိသည်။

အဲသည်နောက်တွင် သည်လူတွေကို ထပ်၍လည်း မတိုင်ပင်။ ငါဘယ်လို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ထားတယ်ဟူ၍ ဖွင့်ဟပြောဆိုခြင်း တီးခေါက်ဆွေးနွေးခြင်းလည်း မပြုတော့။ သူလုပ်မည့် အစီအစဉ်တစ်ရပ်လုံးကို အစည်းအဝေးတွင် ကြေညာကာ တာဝန်ခွဲဝေခိုင်းစေခြင်း ပြုချင်ပြုမည်။ သို့မဟုတ် အစီအစဉ် အပြည့်အစုံကို မိမိခေါင်းထဲ သိမ်းဆည်းထားကာ ဆိုင်ရာလူ အသီးသီးအား တစ်စိတ်ချင်း တစ်ပိုင်းချင်းစီသာ ခွဲဝေအသိပေး စေခိုင်းမည် ဖြစ်သည်။

အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများမှာ နောက်ပိုင်းဆက်လုပ်ကြရသည့်အရာများ၊ ရှင်ဘုရင်အမိန့် ညွှန်ကြားချက်များကို ကြည့်ကာသာ သည်ကိစ္စမှာ ရှင်ဘုရင်သဘောထားက ဘယ်လိုရှိတာပဲ၊ ဘာကို အလေးပေးပြီး ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်လိုက်တာပဲ စသည်ဖြင့် ဝေဖန်သုံးသပ်ကြ ချင့်ချိန်တွက်ဆကြရပေသည်။

လူဝီ ၁၄ (၁၆၃၈ - ၁၇၁၅) သည် ပြင်သစ်ထီးနန်းကို အသက် ၅ နှစ်အရွယ် ကလေးဘဝမှသည် ကွယ်လွန်ချိန်အထိ ၇၂ နှစ်တိုင်တိုင် စိုးစံသွားခဲ့သည်။ အစပထမတွင် ရင်ခွင်ပိုက် ခင်းသား။ ထို့နောက်အာဏာကို မိမိလက်ဝယ်သို့ တဖြည်းဖြည်း စုစည်းကာ သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်စစ်စစ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

လူဝီ ၁၄ ပြောခဲ့သည့် ထင်ရှားသော စကားနှစ်ခွန်း ကျန်ရစ်သည်။ တစ်ခုက 'ငါသည်ပင် နိုင်ငံတော်ဖြစ်သည်' (I am the state.) ဖြစ်၍ နောက်တစ်ခုက မင်းတိုင်ပင်အမတ်ပညာရှိများ အလွန်စိတ်ညစ်ကြသည့် 'ငါကြည့်ဦးမယ်' (I shall see.) ဘုသောစကား ဖြစ်ချေသည်။

[မဟာသီ ၂၀၀၂၊ ဒီဇင်ဘာ]

တံငါသည်ကို သတိရသည်

တစ်နေ့ မြို့လယ်ရုံးကြီးတစ်ရုံးမှာ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်
နှင့် စကားပြောပြီး ပြန်ဆင်းအလာ အောက်ထပ်ရုံး အဝင်ဝမှာ
ထိုင်နေသူ တစ်ယောက်က အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လာပြီး ပြောသည်။

'အစ်ကိုရေ ကျွန်တော် လက်ဖက်ရည် မသောက်ရသေးဘူး
ဗျ'တဲ့။

ဟာ ကျွန်တော် အံ့အားသင့်သွားသည်။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ
လက်ဖက်ရည် ယဉ်ကျေးမှုက အတော့်ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းကြီး
ရှင်သန်တိုးတက်နေပါကလား။

တလောကလည်း ...

ထားပါတော့လေ။ ဒါတွေ အသေးစိတ် ပြောမနေချင်ပါ။

ယခု ကျွန်တော်ပြောလိုသည်က လက်ဖက်ရည်ဖိုး တောင်း
တတ်သော တံခါးမှူးများနှင့် တွေ့ရတိုင်း တံငါသည်ကို
ကျွန်တော်သတိရသည့်အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့မှာ တံငါသည်နှင့် နန်းတော်စောင့် တံခါးမှူး
အကြောင်း ပုံပြင်ရှိသည် မဟုတ်လား။

အများသိပြီးသား ပုံပြင်ကို ပြန်ပြောရတာ အားနာပါသည်။ သို့သော် ဝိုးတိုးဝါးတား ဖြစ်နေသူများ ပြန်ပြီး သတိရအောင် ခပ်သုတ်သုတ်ကလေး ကျွန်တော် ပြောပါရစေ။

* * *

တစ်ခါတုန်းက ရှင်ဘုရင်တစ်ပါးမှာ ပထမဆုံး ရင်သွေး ရတာနာ မွေးဖွားလာတော့ ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူသည့် အထိမ်းအမှတ် ဖြင့် အနီးဝန်းကျင် တိုင်းပြည်များမှ ရှင်ဘုရင်များ၊ မြို့စားရွာစား နှင့် အခြားဂုဏ်သရေရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖိတ်ကြားကာ ဧည့်ခံပွဲ ကြီးတစ်ရပ် ကျင်းပရန် စီစဉ်သည်။ ဧည့်သည်တော်များအား အလှူပယ် တည်ခင်းကျွေးမွေးနိုင်ရန်အတွက် ဘုရင်မင်းမြတ်ကိုယ် တိုင် အနီးကပ် ကြီးကြပ်ကာ စောစောစီးစီး ကြိုကြိုတင်တင် ချက်ပြုတ်စေသည်။ ငါးဟင်းလျာတစ်ခုကိုသာ လတ်ဆတ်ချို မြိန်မှု ရှိစေရန်အတွက် ပွဲတော်ကျင်းပမည်ရက် မတိုင်မီနေ့တွင် ဖမ်း၍ရသည့် ငါးကိုမှချက်မည်ဟု ဆုံးဖြတ် စောင့်ဆိုင်းနေခဲ့ သည်။

သို့သော် ကံဆိုးချင်တော့ အဲသည်နေ့တွင် လေကြီးမိုးကြီး ကျကာ ပင်လယ်သို့ မည်သူမျှ ငါးဖမ်းမထွက်နိုင်ဘဲ ရှိလေသည်။

နန်းတော်က တည်ခင်းသည့် ဧည့်ခံပွဲမဟာမှာ ငါး ဟင်း လျာလေးတစ်ပွဲပင် မပါဘူးဆိုလျှင်တော့ အကြီးအကျယ် သိက္ခာ ကျတော့မည်ဟု ရှင်ဘုရင်စိတ်ဓာတ်ကျကာ မှိုင်တွေ၍ နေသည့် အခိုက် တံခါးမှူးက ဧည့်သည်တစ်ယောက် ရောက်လာကြောင်း လာရောက် အကြောင်းကြားသည်။

ဧည့်သည်က တံငါသည်။ ပိုက်ကွန်ကို ထမ်းလျက်။ ပိုက် ကွန်ထဲမှာ ဧရာမငါးကြီးတစ်ကောင်။ ရှင်ဘုရင်ပွဲတော်အတွက် ငါး အရေးတကြီးလိုနေသည် ကြားသဖြင့် သူများမထွက်ရသည့် ပင်လယ်ထဲ စွန့်စွန့်စားစားထွက်ကာ ငါးသွားရှာခဲ့ခြင်း ဖြစ် သည်။

ရှင်ဘုရင် ဝမ်းသာအံ့သြကာ စားဖို့အား ငါးဟင်းလျာချက် 'ချင်း ချက်ပြုတ်ပြင်ဆင်စေဟု အမိန့်ပေးပြီးနောက် သည်လောက် တော်သည့် တံငါသည်ကို ဆုတော်လာဘ်တော် ချီးမြှင့်ဦးမှဟုဆို ကာ နှစ်သက်ရာဆုကို တောင်းစေသည်။

တံငါသည်က သူ့အား ကြိမ်ဒဏ်အချက်တစ်ရာ ချီးမြှင့် ဆော်မှုပါဟု ဆိုသည့်အခါ ဘုရင် ဧဝေဝေါဖြစ်သွားသည်။ နောက် တော့မှ အင်း... ခမျာ ခေါင်းသိပ်မကောင်းရှာဘူး ထင်တယ်။ ပြီးမှ ကြည့်စိစဉ်တာပေါ့။ လောလောဆယ်တော့ သူတောင်းတာ ဆေးရမှာပဲဟု တွေးကာ လက်မရွံ့ကြိမ်ဆရာအား နာအောင်မ ရိုက်နဲ့ကွဟု ညွှန်ကြားပြီး ကြိမ်ဒဏ်ဆုကို ချီးမြှင့်၏။

ကြိမ်ဆရာက ကြိမ်ဒဏ်တစ်ရာဆုကို ခပ်သာသာ ချီးမြှင့်၍ အချက်ငါးဆယ် အရောက်တွင် တံငါသည်က ခဏရပ်ပါဦးဆို သဖြင့် ရပ်ပေးရသည်။ တံငါသည်က 'ကျွန်တော်က ငါးဆယ်ဆို ဆော်ပါပြီ။ ကျန်တဲ့ငါးဆယ်ကို ကျွန်တော် နန်းတော်စောင့် ဘဲခါးမှူးကို ပေးပါ့မယ်လို့ ကတိပေးထားတာရှိလို့ သူ့ကိုပဲ ဆက်ရိုက်ပါ' ဟု ဆိုသည့်အခါ ကြိမ်ဆရာ နားမလည်နိုင်ဖြစ်ကာ နှင့်ဘုရင်ထံ ပြေး၍ တင်ပြသည်။

ရှင်ဘုရင် လိုက်လာပြီး တံငါသည်အားမေးတော့ သူပင် လယ်ထဲ ထွက်ဖမ်းပြီး ငါးရ၍ နန်းတော်သို့ ပို့ရန်အလား နန်းတော်မှာ ငါးအသည်းအသန် လိုနေတာသိသော တံခါးမှူးက ဂိတ်ဝမှ ဆီး၍ တားထားကြောင်း၊ ရှင်ဘုရင်ထံမှ ရမည့် ဆုလာဘ်ကို သူ့အား တစ်ဝက်ခွဲပေးမှ နန်းတော်ပေါ် တက်ခွင့်ပြုမည်ဆိုသဖြင့် ပေးပါမည်ဟု ကတိပေးခဲ့ကြောင်း၊ ယခု ထိုကတိအတိုင်း ကြိမ်ဒဏ်အချက်ငါးဆယ်ကို တံခါးမှူးအား ချီးမြှင့်ပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်း လျှောက်ထားသည်။

ရှင်ဘုရင် ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်သွားကာ တံခါးမှူးအား ကြိမ်ဒဏ်အချက်ငါးဆယ်ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝကြီး ချီးမြှင့်ရန် ကြိမ်ဆရာကို ညွှန်ကြားပြီး ကြိမ်ဒဏ်ခံယူအပြီးတွင် ရာထူးမှ ဖယ်ရှားလိုက်သည်။

တံငါသည်ကိုမူ ဆုတော်ငွေ ထိုက်တန်စွာ ချီးမြှင့်ပြီး ပွဲတော်ကြီးတွင်လည်း အထူးဧည့်သည်တော်တစ်ဦးအနေဖြင့် ဆင်နွဲ့သုံးဆောင်စေလေသည် ဟူသတတ်။

* * *

ငယ်ငယ်တုန်းက ဖတ်ဖူးပြီး ခေါင်းထဲစွဲနေသော အဲသည်ပုံပြင်ကို နိုင်ငံရပ်ခြားက ထုတ်ဝေသည့် ပုံပြင်စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲမှာ ဖော်ပြထားတာ တွေ့ရတော့ တို့တံငါသည် အတော်ခရီးပေါက်နေပါကလားဟု ဝမ်းသာသွားမိသည်။

စာအုပ်က Joanna Cole ၏ Best-Loved Folktales of the World။

နိုင်ငံတကာမှ အထင်ရှားဆုံး ရိုးရာပုံပြင်ပေါင်း ၂၀၀ တိတိကို ရွေးချယ်စုစည်းထားသည့် အဲသည်စာအုပ်ထဲတွင် မြန်မာပုံပြင်တစ်ပုဒ် ပါဝင်ရာ ၎င်းမှာ တံငါသည်နှင့် တံခါးမှူး (The Fisherman and the Gatekeeper) ပုံပြင် ဖြစ်နေသည်။

သည်ပုံပြင်လေးကို ဖတ်ကာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ စဉ်းစားသူက ဘယ်လို ကောက်ချက်မျိုးတွေ ချမည်လဲ၊ ကျွန်တော် တွေးမိသည်။

သည်ပုံပြင်မှာ အဓိကဇာတ်ဆောင် နှစ်ယောက်ပါသည်။ တံငါသည်နှင့် တံခါးမှူး။

တံငါသည်က ဇာတ်လိုက်။ တံခါးမှူးက ဗီလိန်။

တံခါးမှူး၏ လက္ခဏာက ရှင်းရှင်းလေး။ လာသမျှလူဆီက ဂိတ်ကြေးတောင်းမည်။ မရလျှင် ဝင်ခွင့်မပေး။ သူ့အား လခရိက္ခာပေးထားသည့် ရှင်ဘုရင်၏ အရေးကိစ္စကိုလည်း သူမထောက်ထား။

လောဘကြီးသော အမှုထမ်းဆိုးတို့၏ ယေဘုယျစရိုက် လက္ခဏာ။

တံငါသည်ကတော့ ယေဘုယျမဟုတ်။ ထူးခြားသည်။ တံခါးမှူးတွေ နေရာတကာမှာ တွေ့ရနိုင်သော်လည်း သည်တံငါသည်မျိုးကတော့ ခဏခဏ တွေ့ရလိမ့်မည် မဟုတ်။

စင်စစ် သူ၏ ထူးခြားသော အပြုအမူကြောင့် သည်ပုံပြင်က စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်လာရသည်။

မဟုတ်သေး။ သူ့ကြောင့်ပင် သည်ပုံပြင် ဖြစ်ပေါ်ရသည်ဟု ဆိုရလိမ့်မည်။

တိုတိုလေး ရေးထားသည့်အထဲမှာပင် သူ့အရည်အသွေး နှင့် သူ၏ ထူးခြားသော စရိုက်လက္ခဏာတွေကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်တွေ့နေရသည်။

ဘာတွေလဲ။

ဦးစွာပထမ သည်လူသည် တံငါသည်များထဲမှ မခေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ သူသည် ငါးဖမ်းကျွမ်းကျင်သည်။ အလုပ်၌ လာဘ်မြင်တတ်သူဖြစ်၍ လိုအပ်လျှင် စွန့်စားဆောင်ရွက်ရန် ဝန်မလေးသူလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နန်းတော်မှာ ငါးအရေးတကြီး လိုနေကြောင်း သူသိရသည့်အခါ မှန်တိုင်းကျနေသော ပင်လယ်ပြင်သို့ထွက်၍ ငါးရအောင် သူရှာသည်။

ဈေးကောင်းကောင်း ရမည့်ငါးကို နန်းတော်ထဲ သွားရောင်းသည့်အခါ ရှင်ဘုရင်နှင့် သူ့အကြားမှာ လာဘ်စားတတ်သည့် တံခါးမှူးက အတားအဆီးတစ်ခုအဖြစ် ပေါ်လာသည်။ တော်ရုံလူဆိုလျှင်တော့ မချစ်သော်လည်း အောင့်ကာနမ်း၊ သည်လူကိုပဲ မျက်နှာချိုသွေးပေါင်းကာ တတ်နိုင်သမျှ အသက်သာဆုံးဖြစ်အောင် ဈေးညှိနှိုင်းပြီး သူ့စားပွဲကို ဖြတ်သန်းမည်ပေါ့။

သည်နေရာမှာ တံငါသည်၏ စိတ်ဓာတ်တစ်ခု ပေါ်လာသည်။

ဈေးကောင်းရမည့်အချိန် စွန့်စားပြီး ငါးရှာခဲ့တာ မှန်သည်။ သို့သော် ကိုယ့်ပစ္စည်းကို တန်ရာတန်ဖိုးရဖို့အတွက် သူတစ်ပါး

အား အောက်ကျိုရတာမျိုး သူဝါသနာမပါ။ မဟုတ်မတရား လုပ်တာမျိုးကိုလည်း သူ နည်းနည်းမျှ သည်းမခံနိုင်။ ဒါမျိုးနဲ့ တော့ တစ်ပြားမှမရရင် နေပစေကွာဟု သူသဘောထားသည်။

တချို့ကတော့ သည်လူ့စိတ်ဓာတ်ကို အစွန်းရောက်သည်ဟု ဆိုချင်ဆိုမည်။ ကိုယ့်ကိစ္စပြီးအောင် အတော်အတန် လျှော့တန်တာ လျှော့ပေးလိုက်ပေါ့ဟု ပြောချင်ပြောမည်။

ကျွန်တော်ကတော့ သည်လူ့စိတ်ဓာတ်ကို သဘောကျသည်။

သူက ညစ်သော တံခါးမှူးကို ကောင်းပြီ၊ သဘောတူသည်၊ တစ်ဝက်ရစေရမည်ဟု ကတိပေးပြီး နန်းတော်ထဲ ဝင်ခဲ့သည်။

ရှင်ဘုရင်နှင့်တွေ့ပြီး ဆုလာဘ်သပ္ပကာကိစ္စ ကြားရသည့် အခါမှာလည်း သူ့စိတ်ပြောင်းမသွား။

ငွေကို သူမလိုချင်၊ ဟိုလူ့ကိုသာ ပညာပေးချင်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆုငွေအဖြစ် ကြိမ်ဒဏ်တစ်ရာ သူတောင်းသည်။

အာယာတကြီးတဲ့လုပ်ဟု မှတ်ချက်ချသူက ချပါမည်။ ကျွန်တော်ကတော့ သူ့ကို လွန်ကဲသည်မထင်။ သည်လောက်တော့ ရှိချင်ရှိမှာပေါ့ဟုပဲ ဆိုချင်သည်။

ပြီး သူ့အာယာတနှင့် သူ့လက်စားချေလိုစိတ်မှာ ဟာသဓာတ်ခံလေးပါနေတာ ကျွန်တော် သဘောကျသည်။ ထို့ကြောင့် ပင် သူ့လုပ်ရပ်သည် လက်စားချေသောသဘောထက် ပညာပေးသောသဘော ပို၍သက်ရောက်သွားသည်ဟု ကျွန်တော် မြင်သည်။

ခွေးမသား၊ သိရောပေါ့ကွာဟု စိတ်ထဲက ကြိမ်းကာ ကျိတ်၍ပြုံးနေမည့် တံငါသည်၏ မျက်နှာကို ကျွန်တော် မြင်ယောင်သည်။

သည်လူက ဟာသရှိသည်။ တစ်ဇာတိညာဏ်လည်း ရှိသည်။ တစ်ခါတလေ အတည်ပေါက်နောက်တတ်သည့် အလေ့အထရှိသူမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကိုယ့်အသားအနာခံကာ ကြိမ်ဒဏ်တစ်ဝက် ခွဲဝေပေးမည့် ဉာဏ်မျိုး သူ့ခေါင်းထဲက လျှပ်တစ်ပြက် ထွက်ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဉာဏ်က နည်းနည်းနောနောဉာဏ် မဟုတ်။

ငါ့မြင်းစီးတဲ့အကောင် သိရောပေါ့ကွာ၊ သူ့လေ့ ငါမိလှော်မယ်ဆိုသော တခြားပုံပြင်တစ်ပုဒ်ထဲက ပုဂ္ဂိုလ်၏ တုံးလွန်းသဖြင့် ရယ်ရသော ကလဲ့စားဉာဏ်မျိုးနှင့်တော့ ကွာချင်တိုင်း ကွာသည်။ ရှင်ဘုရင်သာ အေးအေးဆေးဆေး စဉ်းစားကြည့်မည်ဆိုလျှင် သည်လူက ဖြတ်ထိုးဉာဏ်အရာမှာ ငါ့နန်းတော်က မှူးမတ်ပညာရှိတွေထက် သာမယ့်ပုဂ္ဂိုလ်ပဲဟု တွေးမိကာ ရာထူးရာခံပင် ချီးမြှင့်ဖြစ်စရာ အကြောင်းရှိသည်။

ဉာဏ်ကြောင့် နှစ်သက်စရာ၊ ဟာသကြောင့် သဘောကျစရာ။

ပြီးတော့ သည်လူသည် မတရားလုပ်သူကို လက်တုံ့ပြန်တာ မှန်သော်လည်း ကိုယ့်အကွက်ဝင်သည့်အချိန် တစ်ဖက်လူအား အသေဆော်မည်ဟူသော သဘောမျိုးမရှိ။

သူနှင့်အလားတူဉာဏ်မျိုးသုံးကာ တစ်ဖက်သားကို ရက်ရက်စက်စက် လုပ်သွားသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက သူ့စိတ်ထား အများကြီးပျော့ပျောင်းလှကြောင်း သိမြင်နိုင်ပါသည်။

တိုတိုပဲ ပြောပါမည်။

* * *

တစ်ခါတုန်းက ရှင်ဘုရင်တစ်ပါး ရှေ့မှောက်သို့ လူနှစ်ယောက် ရောက်ကြသည်။ ရှင်ဘုရင်က

‘မောင်မင်းတို့အထဲက ကြိုက်တဲ့တစ်ယောက်က ကျုပ်ဆီမှာ လိုရာဆုတစ်ခု တောင်းပါ။ အဲဒီလူကို သူတောင်းတဲ့အတိုင်းပေးမယ်။ ကျန်တဲ့လူကိုတော့ ပထမလူထက် နှစ်ဆပေးမယ်’ ဟု ဆိုလိုက်သည်။

ပညာရှိ နှိပ်စက်နည်းဖြင့် နှိပ်စက်လိုက်ခြင်းပေတည်း။

သို့သော် ဘယ်လောက်အထိ နှိပ်စက်ခံသွားရသနည်း ဟုသည်က အဲသည် လူနှစ်ယောက်၏ စိတ်ဓာတ်ပေါ်၌ မူတည်ခဲ့သည်။

သည်ပုံပြင်ထဲမှ လူနှစ်ယောက်အနက် တစ်ယောက်သည် လောဘကြီးသူဖြစ်၍ ကျန်တစ်ယောက်က မနာလိုစိတ် ကြီးမားသူဖြစ်သည်ဟု ပုံပြင်ဆရာက ကြိုပြောထားပါသည်။

ဘုရင်က ကဲ... ဘယ်သူတောင်းမလဲဟု မေးသည့်အခါ သူတို့ ရုတ်တရက် မဖြေနိုင်။ လောဘသမားက သူနှစ်ဆရချင်သည်။ မနာလိုသူကလည်း တစ်ဖက်လူ ပိုရသွားမှာ နည်းနည်း ခေးမြှ မလိုလား။ သို့သော်ဘုရင်ရှေ့မှာ အကြာကြီး တစ်ယောက်၏ တစ်ယောက်လွဲနေ၍ မရတော့ နောက်ဆုံးတွင် မနာလိုသူက ခလွဲမရှောင်သာ တောင်းရတော့သည်။

၆၂

ဖေမြင့်

‘ကျွန်တော်မျိုးရဲ့ မျက်လုံးတစ်ဖက်ကို ဖောက်ထုတ်ပေး
တော်မူပါဘုရား’ ဟူ၍။

* * *

ကျွန်တော်တို့၏ တံငါသည်သည် အဲသည်လို မရက်စက်
ပါ။ သူ့နှလုံးသားက ဟိုလူ့လို မမည်းမှောင် မညစ်ထေးပါ။

သူသည် မဟုတ်မခံစိတ်ရှိသူ၊ ဉာဏ်ထက်မြက်သူ၊ ဟာသ
ဓာတ်ခံရှိသူ ဖြစ်သည်။

သူ့အပြုအမူသည် ချီးမွမ်းဖွယ်ဖြစ်သည်။ သူ့လုပ်ရပ်ကြောင့်
အဲသည်အချိန်က လက်ဖက်ရည်ဖိုးတောင်းသော စားပွဲအတော်
များများ သန့်ရှင်းသွားခဲ့စရာ အကြောင်းရှိသည်။

ထို့ကြောင့် တံခါးမှူးများကို မြင်တိုင်း တံငါသည်ကို
ကျွန်တော်သတိရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

[မဟေသီ ၂၀၀၁၊ ဇူလိုင်]

၆

ဣန္ဒြေနှင့် မနေတတ်တဲ့လူ

လူအများကြားမှာ လေးစားခံရသူတစ်ဦးဖြစ်ဖို့တွင် ဣန္ဒြေ
သိက္ခာရှိမှုသည်လည်း အရေးကြီးသော လက္ခဏာတစ်ခု ဖြစ်
သည်။ တည်ကြည်သူ၊ ဣန္ဒြေရသူ၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး အမူအရာများ
ထို့ ထိန်းသိမ်းနိုင်သူ။

မိမိကိုယ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်းဆိုသည်က တော်ရုံတန်ရုံ
အရည်အချင်းမျိုးမဟုတ်။

‘သူတစ်ပါးကို အောင်နိုင်သူသည် သန်မာသူဖြစ်၏။ မိမိ
ကိုယ်ကို စိုးမိုးနိုင်သူကား အလွန်ခွန်အားကြီးမားသူပေတည်း’
ဟူ၍ တရုတ်ပညာရှိ ‘လောင်ဇူး’ က ပြောဖူးသည်။

စင်စစ် အောင်မြင်သူမှန်လျှင် မိမိကိုယ်ကို အတိုင်းအတာ
တန်ဖိုးထား စိုးမိုးနိုင်စွမ်းဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်ကို စိုးမိုးနိုင်မှု
အတိုင်းအတာပေါ်တွင် မူတည်၍ သူတစ်ပါး၏ အထင်ကြီးအား
အားကိုး ကိုးစားယုံကြည်မှုများ ခံယူရစေခြင်းဖြစ်၏။

မိမိကိုယ်ကို မထိန်းသိမ်းနိုင်လျှင်မူ။

* * *

အာနီးပါမာ ဆိုသည်က ကမ္ဘာဂေါက်သီးလောက၏ အထင်ကရ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်၏။ ဂေါက်သီးရိုက်ပြိုင်ပွဲများ၌ ပါမာသည် အစပိုင်းတွင် သူများနောက်ရောက်နေရာမှ တဖြည်းဖြည်း အားလုံးကို ကျော်တက် အနိုင်ယူသွားတတ်သူအဖြစ် ပြောစမှတ်ပြုခံရလေ့ရှိ၏။

ဤသည်မှာ သူ၏ တည်ငြိမ်သော စိတ်ထားကြောင့် ဖြစ်၏။ လူတွေတစ်ပြုံကြီး ကိုယ့်ရှေ့ရောက်နေပြီဟုဆိုကာ ပျာယာ ခတ်ပြီး ရိုက်မည်ဆိုက ရိုက်ချက်တွေလွဲချော်ကာ ပို၍ ပို၍ပင် နောက်ရောက်သွားဦးမည် ဖြစ်၏။

အရုံးပိုင်းမှာရှိနေစဉ် စိတ်တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ထားပြီး ကစားတတ်ခြင်းသည် အာနီးပါမာ၏ မွေးရာပါအရည်အချင်းတစ်ခုကား မဟုတ်ပါ။ ငယ်စဉ်တုန်းကဆိုလျှင် သူက ကလေးသူငယ် အများအပြားနည်းတူ မိမိရုံးလျှင် ဒေါသထွက်တတ်သူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့၏။

ပါမာ အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝ၌ရှိစဉ် သက်ငယ်တန်း ဂေါက်သီးရိုက်ပြိုင်ပွဲ နောက်ဆုံးနေ့ပွဲစဉ်တွင် သူကစားသည်ကို မိဘများ လာရောက်ကြည့်ရှုအားပေးကြ၏။ တွင်းတစ်တွင်း၌ အနီးကပ် တွင်းစိမ့်စဉ် ဂေါက်သီးဘောလုံး ဘေးချော်သွားရာ ပါမာစိတ်မထိန်းနိုင်ဖြစ်ပြီး ဂေါက်ရိုက်တုတ်ကို အနီးရှိ ပရိသတ်ရော နောက်ဘက်ရှိ သစ်ပင်ငယ်များပါ ကျော်အောင် တအားလွဲ၍ လွင့်ပစ်မိသည်။

ထန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

အဲသည်နေ့ကပွဲတွင် နောက်ဆုံး၌ သူပင် အနိုင်ရခဲ့ပါ၏။ သို့သော် ကွင်းထဲမှ ထွက်လာသော သူ့အား မိသားစုက ဟက်ဟက်ပက်ပက် မကြိုဆိုပေ။

‘မင်း နောက်တစ်ကြိမ် ဂေါက်ရိုက်တံလွင့်ပစ်မယ်ဆိုရင် ပြိုင်ပွဲတွေထဲ ဘယ်တော့မှဝင်မရိုက်နဲ့တော့’ ဟူ၍သာ သူ့ဖခင်က အပြတ် ကြိမ်းလေသည်။

ဂေါက်ကွင်းမှာဖြစ်စေ၊ ဘဝပြိုင်ပွဲမှာဖြစ်စေ အောင်မြင်သည့်အခါ အောင်မြင်မှုကို ဂုဏ်ကျက်သရေရှိစွာ ရယူခံစားသကဲ့သို့ ရုံးခန့်ခံသည့်အခါလည်း ဣန္ဒြေမပျက် အရုံးကို ခံယူတတ်ဖို့ သည် အလွန်အရေးကြီးကြောင်း သူ့ဖခင်က အမြဲဆုံးမလေ့ရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဆုံးမသည့်ကြားက ရိုက်ချက်တစ်ချက်လွဲရုံဖြင့် လူရှေ့သူရှေ့မှာ ပါမာ ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရဖြစ်သည့်အခါ ဖခင် ဒေါသထွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သည်အဖြစ်အပျက်ကို အာနီးပါမာက သူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သည်။

အဲသည်အဖြစ်အပျက် နောက်ပိုင်း၌ ပါမာသည် ဂေါက်ရိုက်တံ လွင့်ပစ်သည့်အကျင့်ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ခဲ့သည်။ အရုံးကို ဣန္ဒြေရှိစွာ ခံယူသည့်အခါ ဘေးလူအမြင်၌ တင့်တယ်ရုံမက တည်ငြိမ်သော ထိုစိတ်ဓာတ်က အရုံးကလေးမှ အရုံးကြီးဖြစ်မသွားအောင်လည်းကောင်း၊ အရုံးမှ အနိုင်သို့ ကူးပြောင်းနိုင်အောင်လည်းကောင်း ဆက်လက်စွမ်းဆောင်သွားပေသည်။

ရှုံးလာလျှင် ဣန္ဒြေပျက်တတ်သူတွေ အားကစားလောကမှာ မကြာခဏ မြင်တွေ့ရတတ်၏။

တင်းနစ်ချန်ပီယံ ဂျွန်မက်အင်ရိုးဆိုလျှင် တင်းနစ်အားကစား မှာ ထူးချွန်သလောက် မိမိ နည်းနည်းရှုံးလာလျှင် အကြီးအကျယ် ရုပ်ပျက်တတ်သူအဖြစ် ထင်ရှား၏။

ကမ္ဘာ့ဟဲဗီးဝိတ်တန်း ကြေးစားလက်တွေ့ပွဲတစ်ပွဲတွင် နာမည် ကြီးလက်တွေ့သမား မိုက်တိုင်ဆန်သည် မိမိရှုံးတော့မည် ထင်ရ သည့်အချိန် တစ်ဖက်လူ ဟိုလိဖီးလ်၏ နားရွက်ကို ကိုက်သဖြင့် ပွဲပျက်သွားခဲ့ပြီး သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း အကြီးအကျယ် သိက္ခာကျခဲ့ ရသည်။

အားကစားသမားများမှာ လူရှေ့သူရှေ့တွင် လှုပ်ရှားကြရ သဖြင့် သူတို့ ဣန္ဒြေပျက်သောအခါ လူအများမြင်တွေ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ စင်စစ် မိမိအခြေအနေမကောင်းလျှင် ကယောင်ချောက် ချား ဖြစ်တတ်ခြင်းမှာ လူအများမှာပင်ရှိသည့် အားနည်းချက် တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မိမိကိုယ်ကို လေးစားသူမှန်လျှင်မူ အဲသည်အားနည်းချက်ကို ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ဖို့ သတိပြုအားထုတ် ရပေမည်။

* * *

လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်ခန့်က ကြည့်ဖူးသည့် အင်္ဂလိပ်သမီး နောက်ခံ အော်လစ်ဗာခရမ်းဝဲလ် ရုပ်ရှင်ကားမှ ထူးခြားသော ဇာတ်ဝင်ခန်းတစ်ခုကို ခေါင်းထဲတွင် မှတ်မိနေသည်။

အင်္ဂလန်တွင် ရှင်ဘုရင်နှင့် ပါလီမန်အကြား အာဏာခွဲဝေ ခူ ပြဿနာမှ စတင်လာသည့် ပြည်တွင်းစစ်ပွဲတွင် ရှင်ဘုရင် ထမမြောက် ချားလ် (၁) အရေးနိမ့်ကာ သေဒဏ်အပြစ်ပေးခံရ သည်။

ချားလ် (၁) ဘုရင်အား လူထုပရိသတ်ရှေ့တွင် ခေါင်းဖြတ် ခံရမည့်အချိန် ဘုရင်က ဧရာမပုဆိန်ကြီးကို ထမ်းထားသော ဝါးကွက်အာဏာသားအား 'ကိုယ့်ဘုရင်ကို စီရင်ရမှာမို့လို့ဆိုပြီး ခိတ်လှုပ်ရှားမနေနဲ့။ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်သာလုပ်' ဟု စာနာ သော လေသံဖြင့်မှာကြားပြီး 'ငါ ဘယ်လိုနေပေးရမလဲ' မေးကာ ခေါင်းကို တုံးပေါ်တင်ပေးသည်။ သူ့ကိုကြည့်ရသည့်မှာ သေဒဏ် အပေးခံရခြင်းအတွက် လုံးဝ မတုန်လှုပ်။ ဝါးကွက်သား စိတ် လှုပ်ရှားကာ လက်အမှန်းအဆမမှန်သဖြင့် တစ်ချက်ခုတ်ရမည့် နေရာ၌ နှစ်ချက်သုံးချက်ခုတ်နေရမှာကိုသာ စိုးရိမ်သည့်ပုံမျိုး။

ရာဇဝင်ထဲတွင် အတိအကျ မည်သို့ရှိမည် မသိသော်လည်း ခေါင်းရုပ်ရှင်ပြကွက်တွင် ချားလ် (၁) အဖြစ် သရုပ်ဆောင်သူ၏ အရာကမူ ရာဇဏ္ဍိဆိုတာ ဒါပဲဟု ဖော်ပြနေသလို ရှိခဲ့ သည်။

* * *

မအောင်မြင်လျှင် ကယောင်ချောက်ချား ဖြစ်တတ်သလို အောင်မြင်ရသည့်အခါမှာလည်း ဣန္ဒြေမရ၊ သူတစ်ပါး မျက်စိ အောက်လောက်အောင် မဏ္ဍပ်တိုင် တက်ပြတတ်သူတွေ အများ ဖြစ် နိုင်သည်။

ရှုံးနိမ့်ချိန်မှာ စိတ်မထိန်းနိုင်လျှင် ပို၍ ရှုံးတတ်သကဲ့သို့ အောင်ပွဲခံချိန် ကုန်ကြွေးရလျှင်လည်း အရှုံးကို ဖိတ်ခေါ်သလို ဖြစ်သွားတတ်သည်။

တော်စတိုင်း၏ ပုံပြင်တစ်ပုဒ်မှာ ဤသို့ဆိုသည်။

မြီးကောင်ပေါက်အရွယ် ကြက်ဖနှစ်ကောင် နွားချေးမြေ ဩဇာပုံတစ်ပုံပေါ်မှာ တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် အကြိတ်အနယ် ခွပ်ကြသည်။ တစ်ကောင်က ခွန်အားနည်းနည်း ပိုကြီးသည်။ သူက အထိနာအောင် ခွပ်နိုင်သဖြင့် များမကြာမီ တစ်ဘက်ကောင် ထွက်ပြေးသည်။

ပြိုင်ပွဲပြီးသည့်အခါ တစ်ကောင်တည်း ဗိုလ်ခွဲကျန်ရစ်သည့် ကြက်ဖအနီးသို့ ခြံထဲက ကြက်မတွေ ဝိုင်းရံလာကာ ချီးမွမ်းစကား ဆိုကြသည်။ သည်အခါ ကြက်ဖ သွေးနားထင်ရောက်သွားပြီး အနီးအနားခြံများကပါ လှမ်းမြင်နိုင်သည့် စပါးကျိခေါင်မိုးပေါ် တက်၍ တောင်ပံတဖျပ်ဖျပ်ခတ်ကာ ဟစ်ကြွေးတွန်ကျူးသည်။

‘ဟောဒီမှာကြည့်ကြဟေ့။ ဒီခြံမှာ ဗိုလ်ကွ။ တခြားကော ဘယ်ခြံက ဘယ်ကောင်လာယှဉ်ချင်သလဲ။ အတက်ချွန်တယ် ထင်တဲ့အကောင် ထွက်ခဲ့။ ငါ့အကြောင်း သိ ...’

ကြက်ဖခမျာ ဆုံးအောင်မတွန်လိုက်ရ။ သားကောင်ရှာနေ သည့် သိမ်းငှက်တစ်ကောင်က သန်မာလှသော လက်သည်းကြီး များနှင့် ထိုးသုတ်ကုတ်ဆွဲကာ အသိုက်သို့ချီသွားပြီး သတ်ဖြတ် စားသောက်တာ ခံလိုက်ရလေသည်။

* * *

ကြားချင်လှသဖြင့် အသက်ဆုံးရှုံးရသော ကြက်ဖလို အဖြစ် မျိုးသည် အသိဉာဏ်နည်းသည့် တိရစ္ဆာန်များ လောက၌သာ ရှိသည်မဟုတ်။ ငါနိုင်တယ်၊ ငါအောင်မြင်တယ်၊ ငါ ထိပ်ရောက် နေတယ်ဆိုသော ဘဝင်မြင့်စိတ် အဆိပ်တက်ပြီး အတွေးအခေါ် တွေ ကမောက်ကမဖြစ်သဖြင့် ပြောမှားဆိုမှား လုပ်မှားကိုင်မှား တွေဖြစ်ကာ နောက်ဆုံး၌ ဒုက္ခရောက်ရသူတွေ လူ့လောကနယ် ပယ်စုံ၌ပင် ရှိသည်။

လူမှုဆက်ဆံရေးအရာ၌ အလွန်လည်ပတ်ကျွမ်းကျင်သဖြင့် နိုင်ငံအကြီးအကဲထိ ဖြစ်လာသည့် အမေရိကန်သမ္မတ ဂျွန်ဆင်ပင် တစ်ခါက အလွန်သေးသိမ်ညံ့ဖျင်းသော စကားတစ်ခွန်းကို လူရှေ့ သူရှေ့မှာ ပြောမိခဲ့သည်။

သူ့အား အမှုထမ်းငယ်တစ်ဦးက သူစီးရမည့် ရဟတ်ယာဉ် တို့ ညွှန်ပြ၍ ‘ဒါ သမ္မတကြီး ဟယ်လီကော့ပတာပါ ခင်ဗျာ’ ဟု ပြောလိုက်သည့်အချိန် ဂျွန်ဆင်နုတ်မှ ရုတ်တရက် ထွက်လာသည့် စကားက ‘ဟေ့၊ အားလုံး ငါ့ ဟယ်လီကော့ပတာချည်းပေါ့ကွ ခုတ်တိတ်ရ’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

* * *

ဦးနောက်ထဲ အောင်မြင်မှုပိုးဝင်ကာ မဖွယ်မရာတွေ ပြောမိ ဆိုမိ ပြုမူမိတတ်ကြသူများထဲတွင် စာပေသမားများ၊ ပညာရှိဟု အထင်ခံရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပါဝင်သည်။

ကမ္ဘာ့စာပေနယ်မှာ ထင်ရှားသည့် အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး ဆာစကာပိုင်းလ်(ဒ) အမေရိကသို့ရောက်၍ သင်္ဘောဆိပ်တွင်

www.burmeseclassic.com

အကောက်ခွန်အရာရှိများက ထုံးစံအတိုင်း 'ခင်ဗျားမှာ အကောက်ခွန်ဆောင်စရာ ဘာပစ္စည်းတွေ ပါသလဲ' ဟု declare လုပ်ခိုင်း (ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခိုင်း၊ ကြေညာခိုင်း) သည့်အခါ ဝိုင်းလံ(ဒ)က 'ကျုပ်မှာ ကြေညာစရာဆိုလို့ ကျုပ်ရဲ့ genius ပဲပါတယ်' ဟူ၍ ဖြေခဲ့ဖူးသည်။

[genius ဂျီးနီယပ်(စ) = ထူးကဲသောဉာဏ်၊ ပါရမီရှင်၊ ဉာဏ်ကြီးရှင်၊ အနုပညာ အတတ်ပညာပါရမီ]

ဝိုင်းလံ(ဒ)၏ ဦးခေါင်းထဲတွင် အမေရိကသို့ လာခဲ့သော ငါသည် သာမန်လူမဟုတ်။ ပါရမီရှင်၊ ဉာဏ်ကြီးရှင်၊ ဂျီးနီယပ်(စ)၊ ဂျီးနီယပ်(စ)၊ ဂျီးနီယပ်(စ) ဟူသောစိတ်က ကြီးစိုးနေသော သဘောပင်။

ပညာမာနသမားတို့ သတိပြုဆင်ခြင်စရာ သင်ခန်းစာပေးသွားသည့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက အလက်ဇန္ဒား - သ - ဂရိတ်၏ အတိုင်ပင်ခံပညာရှိ ကယ်လစ်(စ) သီးနှံစံ ဖြစ်၏။

ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် အကြီးအကျယ်ဆုံး စစ်ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်သူ အလက်ဇန္ဒား - သ - ဂရိတ်သည် ဂရိတွေးခေါ်ရှင်ကြီး အရစ္စတိုတယ်ထံတွင် (၇)နှစ်ကြာမျှ ပညာဆည်းပူးခဲ့သူဖြစ်ရာ အတွေးအခေါ်ပညာရပ်များကို တစ်သက်ပတ်လုံး စိတ်ဝင်စားသွားခဲ့သည်။ အသက် ၂၀ အရွယ်တွင် ထီးနန်းကိုရပြီးနောက် နယ်ပယ်ချဲ့ထွင်ရေး တိုက်ပွဲများချည်း အတောမသတ် ဆင်နွှဲခဲ့သော အလက်ဇန္ဒားသည် တစ်ခါ၌ ဆရာကြီး အရစ္စတိုတယ်အား မိမိမှာ စစ်ပွဲခရီးရှည်ကြီးများ ထွက်နေစဉ်ကာလအတွင်း အားလပ်

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

သည့်အချိန်များတွင် အယူအဆရေးရာများ ဝေဖန်ဆွေးနွေးဖက် နှိုသည့်အတွက် ခက်လှကြောင်းပြောဆိုရာ ဆရာကြီးက နောက်တစ်ကြိမ် စစ်ချီထွက်သည့်အခါ မိမိတပည့်ဟောင်း တစ်ဦးဖြစ်သူ ကယ်လစ်(စ) သီးနှံစံအား ခေါ်သွားရန် အကြံပေးသည်။

ကယ်လစ်(စ) သီးနှံစံမှာ အတွေးအခေါ်ဘက်တွင် ထူးချွန်ထက်မြက်သူတစ်ဦးအဖြစ် နာမည်ရ၏။ အရစ္စတိုတယ်သည် သူ့အား မင်းမှုထမ်းတို့ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကိုလည်း ကျွမ်းကျင်လီမ္မာအောင် သင်ကြားပေးခဲ့၏။ သို့သော် ကယ်လစ်(စ) သီးနှံစံသည် မင်းခစားအလုပ်ကို မနှစ်မြို့ခဲ့ပေ။ မိမိသည် တွေးခေါ်ရှင်ပညာရှိ ဖြစ်သည်။ တခြားသော မင်းမြှောင်ကပ်ပါးများလို ခင်းလိုလိုက် မင်းကြိုက်ဆောင်နေစရာ မလို။ ရှင်ဘုရင်သည် အသိပညာကို နှစ်သက်မြတ်နိုးသူမှန်က အမှန်တရားအား အချို့သကာမဖုံးဘဲ ပြောဆိုသည့် မိမိ၏စကားများကို နားထောင်နိုင်စွမ်းရှိရလိမ့်မည်ဟူ၍ သူ သဘောထားခဲ့သည်။

ထိုသို့ သဘောထားသည့်အတိုင်းလည်း မိမိအမြင်၊ မိမိအယူအဆဟူသည်များကို အားမနာပါးမနာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ချည်းတင်ပြရာ ရှင်ဘုရင် သည်းမခံသည့်တစ်ကြိမ်၌ သေဒဏ် ခံရခြင်း ခံရလေသည်။

ကယ်လစ်(စ) သီးနှံစံကား မိမိမှာရှိသည့် ပညာသည်သာသာက၌ အထွတ်အထိပ်ဟု ခေါင်းထဲစွဲနေကာ မိမိစကားပြောသည့် အလက်ဇန္ဒား - သ - ဂရိတ်ဟူသည် မိမိထက် မာန်မာန

အဆမတန်ကြီးမားနိုင်သည့် သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်တစ်ပါးဆိုတာ မေ့လျော့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ချေသည်။

* * *

မိမိကိုယ်ကို ထိပ်ဆုံးရောက်နေပြီဟု မိမိဘာသာ သတ်မှတ်ကာ ထိပ်ဆုံးသမား၏ အမူအရာမျိုးဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆက်ဆံခြင်းကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးရသူတွေရှိသလို၊ အောင်မြင်ရန် အလားအလာရှိနေခြင်းမျှကို အောင်မြင်ခြင်းဟု မှတ်ယူကာ ပန်းမဝင်မီ တက်ထောင်သော လှေသမားများလို အောင်ပွဲခံစောသဖြင့် အရှုံးနှင့် ရင်ဆိုင်သွားကြရသူတွေလည်း ရှိကြသည်။

တစ်ရံရောအခါ ဂရိပြည် ဆီရီယွန်မြို့ကို အစိုးရသော ကလိုက်(စ)သီးနိစ်မင်းတွင် သမီးတော်တစ်ပါးရှိသည်။ သည်သမီးအား ဂရိဒေသတွင် အတော်ဆုံးဆိုသော လူငယ်နှင့် သူထိမ်းမြားပေးလိုသည်။

ထို့ကြောင့် ဂရိလူတော်များစုဝေးရာ အိုလံပစ်ပြိုင်ပွဲအခမ်းအနားတွင် လူသိရှင်ကြား ကြေညာသည်။

သမီးတော် အာဂါရစ္စတာနှင့် လက်ဆက်ခွင့်ရလိုသော ဂရိယောက်ျားကောင်းမှန်က မိမိအိမ်တော်သို့ ရက်ပေါင်း(၆၀)အတွင်း လာရောက်သတင်းပို့နိုင်ကြောင်း၊ စာရင်းပိတ်ပြီးနောက် တစ်နှစ်အတွင်း ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ တစ်ဦးကို ရွေးချယ်ပြီး သမီးတော်နှင့် ထိမ်းမြားပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စသဖြင့်။

ဂရိကျွန်းဆွယ်အနှံ့အပြားရှိ မြို့ပြနိုင်ငံများမှ လူငယ်အမြောက်အမြား အရွေးချယ်ခံရန် ရောက်ရှိလာကြသည်။ သည်

လူငယ်တွေအားလုံးကို ကလိုက်(စ)သီးနိစ်က မိမိအိမ်တော်တွင် တစ်နှစ်လုံးထားပြီး သူတို့၏ ကာယဉာဏစွမ်းရည်များကို အကဲခတ်သည်။ သူတို့အတွက် ပြေးခုန်ပစ်ကွင်း၊ နှုတ်သတ်ကွင်း စသည်များ လုပ်ပေးထားပြီး လေ့ကျင့်ပြိုင်ဆိုင်စေသည်။ သူတို့ကို တစ်ဦးချင်းအလိုက်လည်းကောင်း၊ အစုအဝေးအလိုက်လည်းကောင်း တွေ့ဆုံစကားပြောကာ သူတို့၏ ပညာ၊ စိတ်ဓာတ်၊ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ စသည်တို့ကို ကြည့်ရှု မှတ်သား သည်။ အထူးသဖြင့် ထမင်းစားဝိုင်းများမှာ တွေ့ရသည့် လူငယ်အသီးသီး၏ အပြုအမူများကို သူဂရုစိုက်ကြည့်ရှုသည်။

သမက်လောင်းများကို နေအိမ်မှာ ကောင်းကောင်းပြုစုထားကာ တစ်ဦးစီအား ဘက်စုံထောင့်စုံမှ အမှတ်ပေးကြည့်ရာ တစ်နှစ်ပြည့်ခါနီးအချိန်၌ ကလိုက်(စ)သီးနိစ် သဘောအတွေ့ဆုံး လူငယ်နှစ်ယောက် ချွန်ထွက်လာသည်။ ယင်းအနက် နံပါတ်(၁)နေရာ၌ ရှိနေသူက တစ်ဆန်ခါဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သား ဟစ်ပိုကလိုက်ဒီးစ် ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံး၌ အရွေးချယ်ခံရသူ၏ အမည်ကို ကြေညာရမည့်နေ့ရက်သို့ ရောက်ရှိလာ၏။

အဲသည်နေ့တွင် ကျွဲ၊ နွား အကောင် ၁၀၀ သတ်ကာ နေရာမသွစာစားပွဲကြီး တည်ခင်းပြီး ဆီရီယွန်ရှိ ဂုဏ်သရေရှိ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို ဖိတ်ကြားစဉ်ခံသည်။

အဲသည်နောက်တွင် လူငယ်တွေစုဝေးကာ စကားပြောစွမ်းရည်နှင့် ဂီတစွမ်းရည် ပြိုင်ကြသည်။ တစ်လျှောက်လုံးတွင် ဟစ်ပိုကလိုက်ဒီးစ်က အားလုံးထက် သာလျက်ရှိသည်။ သူပဲ ဗိုလ်စွဲမှာ သေချာနေသည့်သဘော။

သို့သော် ပြိုင်ပွဲတစ်လျှောက် သောက်ကြသည့်ခိုင်တွေက တဖြည်းဖြည်း အစွမ်းပြလာသည်။

ပိုင်အရက်မူးယစ်ခြင်းနှင့်၊ မင်းပရိသတ်များရှေ့မှာ မိမိသာ အစွမ်းပြနိုင်ဆုံးသူဖြစ်သည်ဟူသော အောင်မြင်စိတ်ဖြင့် ယစ်မူးခြင်းတို့ ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ ဟစ်ပိုကလိုက်ဒီးစ် ချောက်ကျဖို့ ဖြစ်လာသည်။

သူက ပြောဆရာအား မိမိအတွက် တေးသွားတစ်ပုဒ် တီးမှုတ်ပေးရန် ပြောပြီး သူတစ်ဦးတည်း ထကသည်။

သူကတာမြင်လျှင် ယောက္ခမလောင်း နည်းနည်း မျက်နှာပျက်သွားသည်။ သည်ကောင် ဘာကြောင့် တစ်ယောက်တည်း ချွန်ပြီး ကရသလဲ။

သို့သော် နည်းနည်းပါးပါး ကတာလောက်နှင့်လည်း သည်ကိစ္စမှာ ပြဿနာမရှိသေး။ ခက်သည်က တစ်ကျော့လောက် ကရံနှင့် ဟစ်ပိုကလိုက်ဒီးစ် ရပ်မသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

သူက မြေကြီးပေါ်မှာ ကရတာ မကျေနပ်။ သူ့အက စွမ်းရည်ကို ပရိသတ်တွေ ပြည့်ပြည့်ဝဝ မမြင်ရဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် စားပွဲတစ်လုံးယူခိုင်းပြီး စားပွဲပေါ် တက်ကုသည်။

ပထမ လေကွန်နီးယားအကတချို့ ကသည်။ အဲသည်နောက် အက်တီကာ အကများ ကပြန်သည်။

ကလိုက်(စ)သီးနိစ် ကြည့်နေသေးသည်။ စိတ်ကတော့ ပျက်နေပြီ။ သည်လို အကောင်မျိုးကို သမက်တော်ရန်မသင့်ဟု တွေးမိနေပြီ။ သို့သော် ဘာမှတော့ မပြော။ တားဆီးခြင်းလည်း မပြု။

ဟစ်ပိုကလိုက်ဒီးစ်က အခြေအနေကို မရိပ်မိ။ ပို၍ထူးခြားသည့် ကကွက်ဆန်းတစ်ခုဖြင့် ဆက်၍ အစွမ်းပြပြန်သည်။ စားပွဲပေါ်တွင် ဦးခေါင်းစိုက်ကာ လေထဲ ခြေနှင့် ကန်၍ကန်၍ စည်းချက်လိုက်သော အက။

သည်ဟာမြင်သည့်အခါ၌ ကလိုက်(စ)သီးနိစ် လုံးဝသည်းခဲနိုင်တော့။

‘တစ်ဆန်ဒါရဲ့သား သွားပြီဟေ့။ မင်းလက်ထပ်ပွဲလည်း ဇင်းကတဲ့အထဲ မျောသွားပြီ’ ဟူ၍ အော်ပစ်လိုက်သည်။

ဟစ်ပိုကလိုက်ဒီးစ်ကား အောင်မြင်မှုနှင့် ပိုင်အရက်တို့ ဆရာပေါင်းမူးယစ်ကာ သမက်လောင်းရွေးပွဲကို မိမိအတွက် လူပျိုည ဖျော်ပွဲလို မှတ်ထင်မိခဲ့သဖြင့် ဘုရင်သမီးတော်နှင့် တွဲခဲ့ရပေသည်။

[မောသီ ၂၀၀၀၊ ၁၁]

၇

လျင်လှုပ်လျှင် စားပွဲခုံအောက်ကိုဝင်
အဏုမြူဗုံးပေါက်လျှင် မြောင်းထဲဆင်း
ဝမ်းလျှားမောက်

ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က မြို့မှာ ဟိုလူတစ်စုနှင့် သည်လူ
တစ်စု ခဏခဏရန်ဖြစ်ကြတော့ လူကြီးတစ်ယောက်က ပြော
သည်။ ‘ရှုပ်တယ်ကွာ၊ အဏုမြူဗုံးစမ်းတဲ့ ကောင်တွေဆိုက
တစ်လုံးလောက်တောင်းပြီး ကြိပ်စစ်လိုက်၊ အဲဒါမှအေးသွားမယ်’
တဲ့။

နောက်လူကြီးတစ်ယောက်က ‘အဏုမြူဗုံးကြိရင် ခင်ဗျားပါ
ဆေးသွားမှာပေါ့’ ဆိုတော့ ပထမလူကြီးက ပြန်ဖြေသည်။

‘ငါ့ချောင်းဖျားတက်နေမယ်’ တဲ့။

သူ့စကားကြားတော့ အားလုံးဝိုင်းရယ်ကြသည်။ အဏုမြူ
ဗုံးကြိချတဲ့နောက် ချောင်းဖျားတက်နေရော လွတ်မလားပေါ့။

*

ကျွန်တော်ငယ်စဉ်က အိမ်ကို အဖေမိတ်ဆွေလူကြီးတစ်ယောက် အလည်ရောက်လာတာ မှတ်မိသည်။

သည်လူကြီးဝင်လာတော့ သူ့အရင်အိမ်ပေါ်ရောက်ပြီး အဖေနှင့်စကားပြောနေသည့် ဧည့်သည်တစ်ယောက်က နောက်နောက်ပြောင်ပြောင် လှမ်းနှုတ်ဆက်သည်။

‘ဟာ ဦးဘဦးကြီး၊ ကြည့်စမ်း၊ အခုထိ မာမာချာချာကြီးရှိသေးတယ်၊ ကျွန်တော်က သေပြီထင်နေတာ’ ဆိုတော့ နှုတ်ဆက်ခံပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက မဆိုင်းမတွပင် ခွန်းတုံ့ပြန်သည်။

‘ဟ၊ မင်းအသုဘလိုက်ပို့ဖို့ ဝတ္တရားရှိသေးတယ်လေကွာ၊ ခုနေ မိုးနဲ့မြေကြီးညှပ်သတ်တောင် ငါမသေသေးဘူး၊ ကျွဲခြေရာခွက်ထဲ ဝင်ပုန်းကျန်ခဲ့မယ်၊ စိတ်ချ’ တဲ့။

သူ့စကားကြားတော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဝိုင်းရယ်ကြသည်။ မိုးနဲ့မြေကြီး ညှပ်သတ်တဲ့နောက် ကျွဲခြေရာခွက်ထဲ ဝင်နေလို့ရော လွတ်မလားပေါ့။

* * *

ကြည့်စမ်း။

လွတ်နိုင်သည့်နည်းလမ်း ပြောသူကပြောတာတောင် ကျွန်တော်တို့ မခံယူနိုင်။ လွတ်မယ်လို့ပြောတာသည်ပင် ရယ်ချင်စရာ။ မလွတ်တမ်းသေမည်ဟူ၍ပဲ သေချာနေသည်။

ဘာကြောင့်လဲ။

သေရမှာ ကြောက်သဖြင့် မုချသေမည်ဆိုတာကိုပဲ အသေအကြေ ယုံကြည်ခဲ့မိလေသလား။ သို့မဟုတ်၊ ကျွန်တော်ငယ်စဉ်တုန်းက သေမှာကိုအတော် ကြောက်ခဲ့လေသလား။

အခု မကြောက်ဘူးဟုမဆိုလို့။ ငယ်ငယ်တုန်းက ပိုကြောက်ခဲ့သလား စဉ်းစားခြင်းဖြစ်သည်။

ဟုတ်ချင်လည်းဟုတ်မည်။ ကျွန်တော်ငယ်စဉ်က အဏုမြူလက်နက် ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေးအကြောင်း စာအုပ်တစ်အုပ်ဖတ်ကာ ကမ္ဘာမှာတော့ အဏုမြူစစ်ကြီး မုချဖြစ်တော့မည်။ အနှေးနှင့်အမြန်ပဲ။ ဖြစ်လျှင်အားလုံး သေမည်။ ငါလည်းသေမည်ဟူ၍ သေချာပေါက်တွေးမိကာ ကျောင်းကောင်းကောင်းမတက်၊ ကျောင်းစာတွေမကျက်ဘဲ နေခဲ့ဖူးသည်။ သေခါနီးကျမှ စာမေးပွဲတွေ ဖြေနေတော့ရော ဘာအကြောင်းထူးမည်လည်းပေါ့။

သို့သော် စစ်က ယနေ့ထိဖြစ်မလား။ အဏုမြူဗုံးတွေက မပေါက်ကွဲသေး။ ကျွန်တော်လည်း မသေသေး။

နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြောက်ခဲ့ရတာ နှမြောစရာ။ သည်ကြားထဲ တွေးကြောက်ခဲ့ဖူးသည့် တခြားအကြောင်းအရာတွေလည်း နည်းသည်တော့မဟုတ်။ ကိုယ် သိဖူးကြားဖူးသည့် သေနိုင်သောရောဂါမှန်သမျှ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ကြည့်ခဲ့ဖူးသည်။ မြို့စွန့်တောစပ်နားသွားစဉ် ခြင်္တေ့ကောင်ကိုက်သွားသည်။ ငှက်ဖျားပိုး ဦးနှောက်ထဲဝင်ပြီး သေလေမလား။ ဆူးကိုင်းတို့ လက်နှင့်သွားဖယ်ရာ လက်ညှိုးကို ဆူးထိုးမိသွားသည်။ ခေးခိုင်ပိုးဝင်ပြီး သေလေမလား။

ကြောက်စိတ်ရိုးရိုးလား။ ဒါမှမဟုတ် အဆိုးမြင်စိတ်၊ နည်းနည်းလေးမှ အတိမ်းစောင်းအဖွန်းပဲ မခံနိုင်သည့်စိတ်တွေ ဆရာယုက်နေသည့် သဘောလား။

အင်း၊ ဖြစ်နိုင်သည်။

ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ်က လောကကြီးကို အဖြူအမည်း နှစ်ရောင်တည်းနှင့်ပဲ အဓိကမြင်လေ့ရှိသည်။

ဖြူသလား၊ မည်းသလား။

ကောင်းသလား၊ ဆိုးသလား။

မှန်သလား၊ မှားသလား။

သုညသလား၊ တစ်ရာသလား။

ကြားမရှိ။

ဖြူဖြူသန့်သန့်လေးဟု သဘောကျနေရာကနေ တစ်နေရာ မှာ ညိုတိုတို မည်းတည်းတည်းလေး ဖြစ်သွားသည်။ ဟာ မည်းသွားပြီကွ၊ ပစ်လိုက်တော့။

ရာနှုန်းပြည့်ကောင်းမည်လို့ သေချာထားတာမှာ မကောင်း တာလေး ၅ ရာခိုင်နှုန်းပါလာသည်။ ဟာ သွားပြီ။ မကောင်း တော့ဘူးကွ။ ပျက်ပြီ။

၉၅ ရာခိုင်နှုန်းကောင်းတာကို ထည့်မတွက်တော့။

အဲသည် စဉ်းစားနည်းမျိုးကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် နည်းနည်းလေး တိမ်းစောင်းချွတ်ချော်လျှင်ပင် အဆုံးစွန်ထိ ယူကာ သွားပြီဟုတွေးသည်။ ပျက်မလို အရိပ်အယောင်ပြရုံ ဖြင့် သွားပြီ ပျက်ပြီကွ၊ မရတော့ဘူးဟု လက်လျှော့လိုက်တတ် သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် အဏုမြူဗုံးသံကြားရုံနှင့် သေဖို့ အသံပြင် လိုက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ မိုးပြိုမည်ဆိုလျှင်ကား လွတ်လမ်း လုံးဝ

မြင်တော့။

* * *

အသက်ကြီးလာသည့်အခါ အတွေ့အကြုံက သင်ပြသဖြင့် သက်တွေ့ကျကျ တွေးတတ်လာသည်လား၊ ဒါမှမဟုတ် ငယ် ခြေကထက် ခေါင်းမာကာ အလွယ်တကူ နောက်မဆုတ်တတ် ဖြစ်လာသည်လား၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြောက်ရဖန်များ၍ ထုံလာ သူလာလေသည်လား မပြောတတ်။ တော်ရုံဒဏ်လောက်ကို ခံခံလာသည်။ ချောက်တာလှန့်တာတွေ အလွယ်တကူ ကြောက်တော့။ ဖြူတာ မည်းတာ နှစ်ခုတည်းမှတ်မထား တော့။ အကောင်းနဲ့အဆိုး နှစ်မျိုးတည်း ခွဲမထားတော့။

မည်းသွားညစ်သွားပြီဆိုသည့် အဝတ်။ ထားပါဦးကွာ၊ သက်စုလေးဘာလေး လုပ်သုံးလို့ ရပါသေးတယ်။

အာလူး။ ထိပ်နားနည်းနည်းနာနေတာ လှီးပစ်လိုက်၊ ငွေတာအကောင်းကြီး၊ ချက်စားလို့ရပါသေးတယ်။

မကောင်းတာမတွေး။ ကောင်းတာ ကျွန်တော်တို့ရွေးတွေး သာသည်။

အဲသည်လို မတွေးလို့လည်း မဖြစ်တော့။ ထိပ်နားနည်း နည်းမကောင်းလျှင် တစ်လုံးလုံး လွင့်ပစ်မည်ဆိုသော အတွေး အခေါ်မျိုးနှင့်ဆိုလျှင် လူ့ပြည်မှ ကိုယ့်အသိစိတ်ဓာတ်နှင့်ကိုယ် ချွတ်ခွာသွားဖို့ပဲ ရှိတော့သည်။

နွှာကိုယ်မှာ အလုံးစုံကောင်းသည့်နေရာမှ မည်မည်ရရ ချွတ်ခွာတာ။

မြင်သာထင်သာသည့် အပေါ်ယံ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများကိုပဲ အရင်ကြည့်စမ်းပါ။ သူတို့လုပ်ငန်းယန္တရားတွေ မည်မျှကျဆင်းသွားခဲ့ကြပြီလဲ။

မျက်စိ။ အနီးရောအဝေးပါ မျက်မှန်အားကိုးနေရသည်။ နား။ အကြားအာရုံ ပြည့်ပြည့်ဝဝမရတာ ကိုယ့်ဘာသာသိသည်။ အရင်တုန်းက တွေ့မရောင် ကြိတ်ခွဲခဲ့သည့်သွား။ အခုတော့ အိုလာနာလာပြီ။ အစားထိုးမည့်အရာကို တောင်းဆိုလာခဲ့ပြီ။

မာလုပါသည်ဆိုသော အရိုးတွေ မကြာခဏ ကိုက်ခဲနာကျင်သည်။ တော်ကြာ အဆစ်ကြီးထရောင်ကာ မလှုပ်နိုင်မရှားနိုင်။ အရိုးအဆစ်တင်လား၊ အရေပြားတွေပင် ယခင်ကလိုရုန်းကန်ဆွဲဆန့်အား မကောင်းတော့။ မသပ်ရပ်မစိုပြည်တော့။ ကြွက်သားများကလည်း အမည်သာ ကြွက်သား၊ အားကမရှိချင်။ အတွင်းပိုင်းက ပိုဆိုးပြီ။

နှလုံးကမကောင်း။ အလကားနေရင်း လှိုက်ခနဲတုန်ခနဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ ဟိုနေရာကအောင့်သလိုလို၊ သည်နေရာကနာသလိုလို။ အဆုတ်ကအားနည်းသည်။ အလိုလိုနေရင်းက အသက်ရှူ မဝချင်သလိုလို၊ ဆီးနဲ့ကျောက်ကပ်၊ အသည်း၊ ...။ လျှောက်ပြောရလျှင် ဆုံးမည်မဟုတ်။ အရင်တုန်းက အခြောက်တိုက် တွေးကြောက်ဖူးသည့် ရောဂါအတော်များများ၊ ယခုကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ သူ့ဒီဂရီအတိုင်းအတာနှင့်သူ တကယ်ရောက်ရှိလို့နေပြီ။

နည်းနည်းပုပ်ရုံနှင့် လွင့်ပစ်မည်ဆိုက သုသာန်သို့ အခေါက်ခေါင်းနည်းရှေးမည်မဟုတ်။

ကြီးလာသည့်အခါ အကပ်အသပ်ကလေးကို တန်ဖိုးထားတတ်လာသည်။ ဘာကိုမျှအလွယ်တကူ မပစ်။ သူများပျက်ပြောတိုင်းလည်း သဘောမတူ။ အလွယ်တကူအဆုံးမထား။

ရောဂါမျိုးပေါင်းစုံနေသည့် မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ကို ရင်းနှီးသူတစ်ဦးက အားမနာပါးမနာ မေးသည်။

‘ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတစ်ကိုယ်လုံး ကောင်းတာဘာရှိသေးလဲ’ ဟု။

မိတ်ဆွေကဖြေသည်။ ‘ခေါင်းကောင်းတယ်’ ဟူ၍။

မှန်သည်။ ခေါင်းကောင်းတယ်ဆိုတာ နည်းသည့်တန်ဖိုးထား။ အနောက်နိုင်ငံ မြို့ကလေးတစ်မြို့မှာ တစ်ကိုယ်လုံးနီးပါး သေ၍ အိပ်ရာထဲပက်လက်နေရသူ တစ်ဦးရှိသည်။ ခြေတွေလက်တွေ မလှုပ်နိုင်။ သို့သော် မျက်စိမြင်သည်။ နားကြားသည်။ ဦးနှောက်ကောင်းသေးသည်။ အဲသည်ကောင်းတာလေးတွေကို သိနေရက်စွာအသုံးချရင်း ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်သည် အဲသည်မြို့ကလေးရှိ ဂူငယ်လူရွယ်များစွာ၏ အတိုင်ပင်ခံ ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်ကြီး ဖြစ်နေသည်။ သူတို့ပြဿနာတွေ အဖြေရှာပေးသည်။ သူတို့ဘဝအတွက် လမ်းညွှန်သည်။ အားငယ်သူကို အားပေးသည်။ စိတ်ဓာတ်မြှင့်တင်ပေးသည်။ ထို့ကြောင့် အရေးကြီးလာသည့် သူ့ဆီပြေးလာကြသည်။ သူက လူငယ်ထု၏ အားကိုးရာ။

ကြည့်စမ်း၊ ခေါင်းကောင်းတာလေးက ဘယ်လောက်တန်ဖိုးရှိလိုက်သလဲ။ တစ်ကိုယ်လုံး မလှုပ်နိုင်တော့ဘူးဆိုပြီး လွှင့်ပစ်လိုက်လျှင် နှမြောစရာ။

* * *

တကယ်တော့ ကိုယ်မပစ်ချင်လည်း အချိန်တန်လျှင် သူများ လွှင့်ပစ်မည်ကိစ္စပဲ။ ဘာအရင်လိုနေစရာ ရှိသလဲ။

Asiaweek မဂ္ဂဇင်းမှာ မြန်မာတို့ရဲ့ ပျမ်းမျှသက်တမ်းကို ၆၀ လို့ပေးထားတာ ဖတ်ရသည်။

ကိုယ်နှင့်က ဘယ်လောက်များ ဝေးတော့လို့လဲ။

ရွယ်တူတန်းတူထဲက လိုက်ပို့ရတာတွေ အရင်ကထက် စိပ်လာပြီ။ ကိုယ့်ထက်ကံဆိုးသူတွေ။

တည်ရှိနေဆဲလူများထဲမှာရော တကယ်တမ်း ဘယ်လောက်ရှင်သန်ကြတော့လို့လဲ။ မေးကြည့်လိုက်လျှင် လူတိုင်း ရောဂါတစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုး ခွဲတမ်းကိုယ်စီ ရထားကြပြီ။ တချို့က သူများထက်ပိုသည်။

သို့သော် ခွဲတမ်းရသဖြင့် ဘယ်နှစ်ယောက် စိတ်ဓာတ်ကျသွားကြသလဲ။

အင်း ရှိတော့ရှိပါသည်။ အစပိုင်းခဏမှာ နည်းနည်းငိုငိုသွားသည်။ မျက်နှာပျက်သည်။ ငြိမ်သွားသည်။

သို့သော် သိပ်မကြာ၊ ပြန်ထောင်လာသည်။

တစ်ကိုယ်လုံးမကောင်းပေမယ့် ခေါင်းကောင်းသေးတယ်၊ ဒါပဲပေါ့။

သို့သော် သတိတော့ ထားကြသည်။

အဲ နည်းနည်း လက်ပေါက်ကတ်တာလေးတော့ ရှိသပေါ့။ သွေးတိုးရောဂါရှိသူက ‘ကျွန်တော့်ခွက်ထဲ ဆိုဒါမထည့်နဲ့ဗျ၊ ရေနဲ့ပဲသောက်မယ်’ တဲ့ ဆိုဒါကို ဂရုတစိုက်ရှောင်သည်။ အရက်တော့ မလျှော့နိုင်။

ဆီးချိုသမားက ‘ကျွန်တော်ရမ်သောက်လို့ မဖြစ်ဘူးဗျ၊ ဇီစကိပဲ သောက်မယ်’ တဲ့။ အရက်ချင်းအတူတူမှာ ကပ်ခွဲနေသည်။ ဩ၊ ရမ်က သကြားကချက်လို့တဲ့။ အရင်းအမြစ်ကို ရှောင်သည့်သဘောဖြစ်သည်။

အဲသလိုတွေ။

တချို့ကတော့ တကယ်ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပင် ကိုယ့် မူလခံစားခွင့်တွေကို ဖြတ်တောက်လျှော့ချခဲ့ကြသည်။

အချို့မစား၊ အငန်မစား၊ အဆီအဆိမ့်မစား၊ တက်စာချက်စာ မစား၊ အချို့မှန့်မသုံး၊ ဆားမသုံး၊ င်ပြာရည်မသုံး၊ ငရုတ်သီးမှန့်မသုံး၊ ကွမ်းမစား၊ ဆေးလိပ်မသောက်၊ အရက်မသောက်၊ လက်ဖက်ရည်မသောက်၊ ကော်ဖီမသောက်...။

ကိုယ့်ဘက်က တာဝန်ရှိတာအားလုံး လုပ်ပေးမည်၊ သို့သော် လက်တော့မမြှောက်နိုင် ဆိုသည့်သဘော။ သွားတော့လို့ ဘစ်ခွန်းနှစ်ခွန်းပြောရုံနှင့်တော့ ထွက်သွားလိမ့်မည်မဟုတ် ဟု သဘောသဘော။

ပေခံနေသည့်လူတွေ။

ကျွဲခြေရာခွက်ထဲ ဝင်ပုန်းမည့်သူတွေ မနည်းကြီးရှိတာ ကြီးလာတော့မှ ကျွန်တော်တဖြည်းဖြည်းသိလာရသည်။

* * *

တလောက တောင်အမေရိက မြို့တစ်မြို့မှာ ငလျင်လှုပ် တာဖတ်ရတော့ မိုးနှင့်မြေကြီးညှပ်သတ်သည့်အကြောင်း သတိ ရသည်။

ငလျင်ကြောင့် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းခန်းမကြီး ပြိုကျရာမှာ ကလေးတွေထက် လူကြီးတွေ ပိုသေကြသည်။ ဘာကြောင့်လဲ။ ခေါင်မိုးက ပြိုကျတာတွေ ကလေးတွေအပေါ် ကျမှာစိုးသဖြင့် မိဘများက ကိုယ်နှင့်မိုး၍ ကာကွယ်ပေးကြသောကြောင့် ဖြစ် သည်။

ကြည့်စမ်း။ ထိလွယ်ရှလွယ်သည့် လူ့ခန္ဓာကိုယ်ပင် တခြား အသက်များကို အကာအကွယ်ပေးနိုင်သည်။

ကျွန်တော်ငယ်စဉ်က ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ တစ်သက် တာမှတ်တမ်းတွင် ပဲခူးငလျင်ကြီးလှုပ်စဉ်က သူ့အားငယ်စဉ် အကြောင်း ရေးထားတာဖတ်ပြီး ကိုယ်ပါရောယောင် အားငယ် သွားဖူးသည်။ သည်လောက် အခိုင်အမာ ကိုးစားယုံကြည်လာခဲ့ သည့် မဟာပထဝီမြေကြီးကိုယ်တိုင် သွက်သွက်ခါနေမှတော့ ဘယ်သူ့သွား အားကိုးမည်လဲပေါ့။ မှန်သည်။ ငလျင်ဆိုတာ ကြောက်စရာ။ အဲသလို။

ယခုတော့ သင်ခန်းစာတစ်ခုရသည်။ မြေကြီးအားကိုးမရ သော်လည်း တခြားအားကိုးနိုင်တာ ရှိသေးသည်။ ဘာတဲ့လဲ။

ငလျင်လှုပ်လျှင် နီးရာစားပွဲအောက်ကိုဝင်။

အပေါ်က ဆယ်ထပ် ဆယ်ငါးထပ်လုံး ပြိုပိလာလျှင် တော့ သေချင်သေမည်ပေါ့။ သို့သော် မျက်နှာကျက်ပြိုကျရုံ၊ ထုပ်တန်းပြတ်ကျရုံလောက်နှင့်တော့ ဒုက္ခမရောက်နိုင်။

စားပွဲခွဲအောက်က လူတစ်ထိုင်စာနေရာသည် အဖေမိတ် ဆွဲကြီးပြောဖူးသည့် ကျွဲခြေရာခွက်ပဲဟု ကျွန်တော် သဘော ပေါက်လိုက်သည်။

* * *

ငလျင်လောက်ကို အသာထား။

တစ်လောက အဏုမြူလက်နက်များအကြောင်းရေးသည့် စာအုပ်တစ်အုပ် ဖတ်ကြည့်ဖြစ်သည်။

အဲသည်စာအုပ်မှာ အဏုမြူဗုံးအမျိုးမျိုး တည်ဆောက်ထား ခဲ့အကြောင်း၊ ၎င်းတို့ပေါက်ကွဲသည့်အခါ အန္တရာယ်သက်ရောက် ခဲ့အကြောင်းများအပြင် အဏုမြူဗုံးဒဏ်မှ ကာကွယ်ရန်နည်းလမ်း များပါ ဖော်ပြထားသည်။

ဗုံးခိုကျင်းအမျိုးမျိုး။

အကြီးစား၊ အသေးစား၊ အကောင်းစား၊ သာမန်...။

ဗုံးခိုကျင်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပြီးသားမရှိလျှင် ဘယ်လို။

အရေးပေါ်အခြေအနေမှာ ဘယ်သို့။

ဘာကျင်းမှမရှိလျှင်လည်း စိတ်မပျက်နှင့်။

သူ့သဘောတရားက၊ ဗုံး၏ ပေါက်ကွဲ တုံ့ခါမှုအား၊ မြေလောင်မြိုက်မှုအား၊ ဓာတ်ရောင်ခြည် ပြာထွက်မှုအားတို့

သည် ပေါက်ကွဲသည့်နေရာနှင့် ဝေးလာသည်နှင့်အမျှ လျော့ပါးသည်ထက် လျော့ပါးသွားသည်ဟူသော အချက်ပေါ်တွင် အခြေတည်ထားသည်။

ထို့ကြောင့်၊

ပထမအချက်။ ဗုံးတည့်တည့်ကျမည့်နေရာမျိုးမှာ မနေနှင့်။ ဗုံးကြဲမည်သူက သူ့ဗုံးကိုတွက်ချေကိုက်အောင် မြို့လယ်ခေါင် လူထူထပ်သည့်နေရာမျိုးမှာ ချလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အဏုမြူဗုံးကြောက်လျှင် အစကတည်းက ဆင်ခြေဖုံးမှာနေ။ ဟိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပြောသလို ချောင်းဖျားတက်နေသည့်သဘော။ ဗုံးဘယ်လောက်ကြီးသလဲ၊ ချောင်းဘယ်လောက်ရှည်သလဲ ဆိုတာတွေလည်း ရှိဦးမည်ပေါ့။

ဗုံးကျသည့်နေရာနှင့် ခပ်နီးနီးဆိုလျှင် အခိုင်အမာလုပ်ထားသည့် သံကူကွန်ကရစ်ဗုံးခိုကျင်းမျိုးသာ အကာအကွယ်ပေးနိုင်သည်။

ဗုံးပေါက်ရာနှင့် ခပ်ဝေးဝေးဆိုလျှင် မြေသားဖုံး သာမန်ကျင်းငယ်များဖြင့်ပင် လုံလောက်သည်။

သည်ထက်ဝေးသည့်နေရာမှာဆိုလျှင်၊

ရုတ်တရက် မျက်စိကျိန်းလောက်အောင် ဝင်းခနဲလက်သွား၍ အဏုမြူဗုံးပေါက်ပြီဟု သိလိုက်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အိမ်ထဲရှိနေသူဆိုလျှင် နီးရာနံရံနား ဝင်ကွယ်၊ သို့မဟုတ် နီးရာစားပွဲအောက်ဝင်။ အဲဒါဆိုလျှင် လွင့်စင်လာသော အစအန

တွေ ထိမှန်ခံရမည့်အန္တရာယ်၊ ပေါက်ကွဲစအချိန်ပိုင်း တွက်ပေါ်သည့် ဂါမာရောင်ခြည်အန္တရာယ်များ လျော့ပါးသက်သာမည်။

အဲသည်အချိန် လမ်းပေါ်ရောက်နေသူဆိုလျှင် နီးရာအုတ်ခုံနောက်မှာ ကွယ်၍နေ။ မြောင်းရှိလျှင် မြောင်းထဲခုန်ဆင်း ဝမ်းလျားမှောက်။ ခေါင်းနှင့်လည်ပင်း ဟင်းလင်းဖြစ်မနေအောင် ကော်လာထောင်၊ ခေါင်းကိုပုထား၊ အောက်ဘက်ငုံပြီးကွယ်ထား။

အဲသည်လိုတွေ။

သူ့စာအုပ်ထဲမှာ အသေးစိတ်အချက်အလက်တွေ များစွာပါသည်။

ကျွန်တော် ဖတ်ရင်းဖတ်ရင်း ဗုံးကိုမကြောက်။ သည်လူ့ကို ကြောက်လာသည်။ တွေးရဲလိုက်တဲ့လူ။ မဖြစ်နိုင်ဘူးထင်ရသည့်ကိစ္စမှာ ကတ်ကတ်သတ်သတ်တွေ ဖဲ့ရွဲ့တွေနေသူပါကလား။

သို့သော် တဖြည်းဖြည်းနှင့် သူ့ဟာက စိတ်ကူးယဉ်မဟုတ်၊ လက်တွေ့ကျလွန်းသော အတွေးတွေဖြစ်သည်ဆိုတာ ခြင်္လာသည်။

အင်း လက်တွေ့က မကျဘဲနေနိုင်မည်လား။ သူတို့ဆီမှာ အဏုမြူစစ်ပွဲကြီး တကယ်ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော် ဘယ်သို့ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပြီး စဉ်းစားထားတဲ့ မြို့ပြကာကွယ်ရေးအစီအစဉ်တွေပဲ။

အစတုန်းက အဏုမြူစစ်ကြီးဖြစ်လျှင် နှစ်ဖက်လုံးဆုံးရှုံးမည်။ ကမ္ဘာကြီးပျက်မည်။ တတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ဖို့ မစဉ်းစား

နှင့်ဟု ဆိုကြသည်။ အဲသည်အတိုင်း တကယ်လည်း ယုံကြည်ကြသည်။

နောက်ပိုင်းကျတော့ ကတ်ကတ်သတ်သတ် တွေးသူတွေက၊ ဟေ့ အဏုမြူစစ်လည်း တိုက်တတ်ရင် နိုင်နိုင်တယ်။ သူတို့အားလုံးသေပြီး တို့အထဲက မင်းရယ် ငါရယ် ချောင်းဖျားတက်ပုန်းပြီး ကျန်နိုင်တယ်ဆိုတာမျိုးတွေ တွေးလာသည်။

ဆရာကြီးအိုင်စတိုင်း ကိုယ်တိုင်လည်း အဲသည်သဘောမျိုး တွေးမိဖူးသလားမသိ။

သူပြောသော စကားတစ်ခွန်းရှိသည်။

တတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ရင် ဘယ်လိုတွေ တိုက်ကြမည်လဲ မေးမြန်းသူအား အိုင်စတိုင်းက 'တတိယကမ္ဘာစစ်တွေမသိဘူး၊ စတုတ္ထကမ္ဘာစစ်ကျရင်တော့ ကျောက်ခဲတွေနဲ့ တိုက်ခိုက်ကြလိမ့်မယ်' ဟူ၍ ဖြေဖူးသည်။

အဏုမြူစစ်ကြောင့် လူ့ယဉ်ကျေးမှုစနစ်ကြီး ပြိုကျပျက်စီးသွားလိမ့်မည်။ သို့သော် ကမ္ဘာမှာ စစ်တိုက်မည့်လူတွေ အနည်းနှင့်အများ ကျန်ရစ်ဦးလိမ့်မည်ဟု သူယူဆခဲ့ပုံပင်။

* * *

ကိုင်း မိတ်ဆွေ။ လိုရင်းကို ကျွန်တော်ပြောပါမည်။

လောလောဆယ် သင့်မှာ ရောဂါဘယ်နှစ်မျိုး ရှိသနည်း။ အဲသည်အထဲမှာ ဘယ်ရောဂါက ဘယ်လောက်ဆိုးနေသနည်း။

ရင်းနှီးသော သူငယ်ချင်းများဆိုလျှင်တော့၊ ဟာ ဒါလောက်များဗျာ၊ ကျွန်တော့်မှာ ခင်ဗျားထက်ဆိုးသေးတယ်ဗျ။ ဘယ်လိုက ဘယ်လိုဆိုတာမျိုး ကျွန်တော်ပြောလေ့ရှိသည်။

သို့သော် ခုတော့ ထားပါတော့။ ရောဂါဆိုတာ ပြိုင်စရာမှ မဟုတ်တာ။

ပြီး ကျွန်တော်ပြောချင်သည်က ရောဂါဘယကိစ္စသက်သက်မဟုတ်ပါ။ စာဖတ်သူမှာ ဘာတွေအတွက် စိတ်ညစ်နေသလဲ။ ဆိုပါတော့၊ လုပ်ငန်းအတွက်လား။ ဒါမှမဟုတ် လူမှုဆက်ဆံရေးနှင့် ပတ်သက်လို့လား။ ဘာအတွက်ပဲဖြစ်စေ ရာခိုင်နှုန်းနည်းနည်းပါးပါး ပျက်စီးသွားရုံနှင့် ငါ့ဟာတွေအားလုံး သွားပြီ၊ ကုန်ပြီ၊ ပြီးပြီလို့ မတွေးဖို့ဖြစ်သည်။

ဆိုပါတော့ လူမှုရေးကိစ္စ။

လူတစ်ယောက်နှင့် တစ်ကြိမ်အဆင်မပြေရုံနှင့် တစ်သက်အဆက်ပြတ်ပြီပြောလို့ ဘယ်ဖြစ်မည်လဲ။

တော်ရုံလူတွေမကြည့်နှင့်။ နိုင်ငံတကာခေါင်းဆောင်ကြီးတွေကြည့်။ မနေ့က စစ်တိုက်ကြ၊ အသေသတ်ကြ၊ ပါးတွေ ဘယ်ပြန် ညာပြန်ရိုက်ကြ။ ဒီကနေ့ လေဆိပ်မှာ ဆီးကြိုကြ၊ ပွေ့ဖက်ကြ၊ ပါးတွေ ဘယ်ပြန်ညာပြန်နမ်းကြ။

ဖြစ်ပါသည်။ အဲဒါလည်း ယဉ်ကျေးမှုပဲ။ လူမှုရေးပြဿနာအတွက် စိတ်မညစ်ပါနှင့်။

လုပ်ငန်းကိစ္စမှာရော၊ စီးပွားအကြိမ်ကြိမ်ပျက်ပြီး အကြိမ်ကြိမ် ပြန်ချမ်းသာသူတွေ အမြောက်အမြားရှိသည်။ လတ်တလော မပြေလည်သည့် အနေအထားအတွက် သောကမပွားနှင့်။

ထိုနည်းတူ ကျန်းမာရေးကိစ္စ။ ရောဂါဘယကိစ္စ။

နှလုံးရောဂါဖြစ်ရုံနှင့် မသေပါ။ သွေးတိုးရောဂါ၊ ဆီးချိုရောဂါတွေနှင့် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ အတူယဉ်တွဲ နေထိုင်

၉၂

ပေမြင့်

သွားကြသူတွေ အမြောက်အမြားရှိသည်။ အိပ်(ချ)အိုင်ဗွီပိုး
ပေါ်ဦးစကတည်းက ရထားပြီး သည်ကနေ့အထိ ဘာမှမဖြစ်
သေးသည့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ကမ္ဘာမှာရှိသည်။

ကျန်းမာရေးဆိုတာ ဂရုစိုက်စရာသာဖြစ်သည်။ ကြောက်
စရာမဟုတ်။

ရောဂါတစ်အိုးဖြင့်လည်း အသက် ၈၀၊ ၉၀ သင် နေရ
နိုင်သည်။

ဒါလောက်တင်လား။

အသက် ၉၀ ကြီးတောင် ကျော်သွားပြီဆို၍လည်း သည်
လောက်ဆိုလျှင်တော့ ငါ့သက်တမ်းကုန်သင့်လောက်ပြီ။ သားတွေ
သမီးတွေ မျက်စိမှိတ်မသွားခင် ငါသေလိုက်တာ ကောင်းမည်
ဆိုတာမျိုး မတွေ့နှင့်ဦး။ ဇာတာထဲပါသလို အသက် ၁၂၀
ကျော်ရှည်မည်ဆိုက လောကကြီး၏ ဇာတ်လမ်းစုံတွေကို နောက်
ထပ်မျိုးဆက် တစ်ဆက်စာမျှ ရှုစားခွင့်ရလိမ့်ဦးမည်။

သည်ကြားထဲ အဏုမြူစစ်ကြီး ဖြစ်မည်ဆိုလျှင်ရော။

မြောင်းထဲဆင်းပုန်းရင်း သင်လွတ်ချင် လွတ်ကျန်နေနိုင်
သည်။ ကံကောင်းလျှင် စတုတ္ထကမ္ဘာစစ်ဖြစ်သည့်အခါ ပါဝင်
ဆင်ခွဲခွင့် ရနေနိုင်သည်။ ကျောက်ခဲများများစုထား။ ပိုကောင်း
သည်က ခုကတည်းက လေးခွတစ်လက်ဆောင်ထား။ လက်ဖြောင့်
အောင် အပစ်ကျင့်ထား။

[မဟေသီ ၁၉၉၉၊ ဒီဇင်ဘာ]

၈

အတိုင်းအတာ မသိတဲ့လူ

‘အရိပ်သုံးပါး နားမလည် ချေသငယ် ကျားစာဖြစ်’ ဟူ
သော စကားရှိသည်။

ချေသငယ်မှန်လျှင် ကျား၏အရိပ်အယောင်၊ အသံဗလံ၊
အနံ့အသက်ကို သိတတ်ဖို့လိုသည်။ သို့မဟုတ်လျှင် အချိန်
ဓရွေး ကျားစာဖြစ်သွားနိုင်သည်။

သို့သော် သည်စကားက ချေအတွက်ပြောတာမဟုတ်။
လူအတွက်ပြောခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

လူမှာလည်း အရိပ်သုံးပါးသိဖို့လိုသည်။

အခါကာလကို သိရမည်။ ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သတိ
ထားရမည်။ မိမိအတိုင်းအဆ၊ မိမိအလုပ်၏ သက်ရောက်မှု
ကို ချင့်တွက်တတ်ရမည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အဲသည် အရိပ်သုံးပါးအနက် ကာလနှင့် ဒေသဆိုသည့်
ထောင့်နှစ်ချက်ကို လူတို့ သတိထားတတ်ကြသည်။ နီးနီးစပ်စပ်
လည်း အကဲဖြတ်တတ်ကြသည်။ သို့သော် မသိသည့်က မိမိ
အတိုင်းအဆ၊ မိမိပမာဏ၊ မိမိအဆင့်နှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်သည်။

ဒါကိုသိဖို့ ခက်သည်။

Know thyself. (ကိုယ့်ကိုကိုယ်သိပါ) တဲ့။ ရှေးဂရိတွေ လက်ထက်ကတည်းက ပြောခဲ့သောစကားရှိသည်။

ကိုယ့်ကိုကိုယ် သိခြင်းသည် အသိဉာဏ် အမြော်အမြင် ၏ အခြေခံအုတ်မြစ်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း အစဉ်အဆက် ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။

သို့သော် ကိုယ့်ကိုကိုယ်သိဖို့က အရေးကြီးတာမှန်သလို သိရန်ခက်ခဲတာလည်း အမှန်ပဲဖြစ်သည်။

‘လူအတွက် ဘယ်ဟာသည် အခက်ဆုံးလဲ’ မေးသော သူအား ‘ကိုယ့်ကိုကိုယ်သိဖို့သည် အခက်ဆုံး’ ဟု ဂရိတွေ့ ခေါ်ရှင် သေးလီ(စ) (Thales ဘီစီ ၆၄၀ ခန့် - ၅၄၆ ခန့်) က ဖြေကြားခဲ့သည်။

ရှေးဂရိတွေ့အတွက် ခက်သလို ယနေ့အထိလည်း ခက်ခဲ တုန်း။

သို့သော် ခက်ခဲသည်ဆိုသော မိမိကိုယ်တိုင်၏အကြောင်း ကို ဦးနှောက်ရော နှလုံးသားပါ အတန်အသင့် တည်ငြိမ်သည့် အခိုက်အတန့်မျိုးတွင် ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်တတ်သော သူတို့ မြင်နိုင်တတ်ကြပါသည်။ ငါ့အဆင့်က ဘာပဲ၊ ဘယ်ဟာ တွေ ငါလုပ်လို့ရနိုင်သည်၊ ဘယ်ဟာတွေဆိုလျှင်တော့ ငါ့အတိုင်း အတာကို ကျော်သွားတော့မည်၊ ငါရပ်မှတော်မည်၊ စသဖြင့်။

သို့သော် စိတ်နှလုံးတည်ငြိမ်သော ကာလမျိုးက တိုတောင်း လှပါသည်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန တစ်ခုခုကြောင့်

တည်ငြိမ်မှုပျက်ပြားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ‘ငါဘာ’ ဟူသည် တို့ မေ့လျော့ကာ သတိလက်လွတ်တွေ ပြုမူမိတတ်ကြပါသည်။

* * *

ကိုယ့်အတိုင်းအတာ အဆင့်အတန်းကို မေ့လျော့သူအတွက် သတိပေးသည့် သင်ခန်းစာတစ်ခု ငယ်စဉ်ကတည်းက ကျွန် ဆော်တို့ မှတ်သားဖူးကြသည်။

မဟော်သဓာဇာတ်တော် ကကဏ္ဍကပဉ္စာခဏ်းလာ ဇုတ်သင်အကြောင်း သင်ခန်းစာ။

ပဲဝက်အသပြာ လည်မှာဆွဲရသဖြင့် ဥစ္စာမာန တက်သွား သော ပုတ်သင်အကြောင်း ဇာတ်လမ်းကို အကျဉ်းချုပ်၍ ပြော ရလျှင်၊

တစ်ခါ၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဥယျာဉ်တော်သို့ သွက်စဉ် ဥယျာဉ်တံခါးရွက်ထိပ်မှ ပုတ်သင်တစ်ကောင်သည် ခြေသို့ဆင်းသက်၍ မင်းကြီးအား အရိုအသေပြု၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးက ပုတ်သင်အား ဆုလာဘ်ချီးမြှင့်သည့်အနေဖြင့် နေ့စဉ် ပုတ်သင်စာ အမဲသားငါး လေးရွေး (ပဲဝက်) ဖိုးမျှ ဝယ်၍ကျွေး သော အမိန့်တော်မြတ်ချမှတ်၏။

ပုတ်သင်စာကျွေးရန် တာဝန်ကျသော မင်းမှုထမ်းသည် သူ့ခွဲ လေးရွေးဖိုး မှန်မှန်ဝယ်ကျွေးနေရာမှ ဥပုသ်နေ့တွင်မူ သားငါးဝယ်မရသဖြင့် ပုတ်သင်ရထိုက်သည့် ပိုက်ဆံ ကျွေးကို အပေါက်ဖောက်ကာ ကြိုးနှင့်သိပြီး ပုတ်သင်၏ ခြေထောက်မှာ ဆွဲပေးထား၏။

ပုတ်သင်သည် ပိုက်ဆံကို လည်မှာဆွဲရလျှင်ပင် သူ့ကိုယ်သူ ဥစ္စာရှင်ဟု ဘဝင်မြင့်သွားတော့သည်။

အဲသည်နေ့မှာပင် ဥယျာဉ်တော်သို့ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး ရောက်လာသည့်အခါ ပထမအကြိမ်ကကဲ့သို့ အောက်သို့ဆင်းပြီး အရိုအသေမပေး၊ သူလည်းသူဌေး၊ ငါလည်းသူဌေးဟူသော သဘောဖြင့် စည်းစိမ်ခြင်းပြိုင်ကာ တံခါးရွက်ထိပ်မှာပင် ခေါင်းတညိတ်ညိတ်နှင့် နေတော့သည်။

မင်းကြီးလည်း အကျိုးအကြောင်းမေး၍ ပုတ်သင်ဘဝင်မြင့်ကာ မိမိကို ပမာမခန့်ပြုခြင်းဖြစ်ကြောင်းသိလျှင် သည်တိရစ္ဆာန်မိုက်အား အစာမပေးနှင့်ဟု ချက်ချင်းအမိန့်ချမှတ်၏။

သို့သော် မဟော်သဓာသုခမိန့်က မင်းကြီးအား ဥစ္စာစည်းစိမ်နှင့် ပတ်သက်လာလျှင် တိရစ္ဆာန်ကိုထား၍ ပညာရှိသောလူများပင် မာနတက်တတ်ပါသေးသည်ဟု ဖျောင်းဖျပြောဆိုပြီး ယခင်က ခစားဖူးသည့်အတွက် ချီးမြှင့်ခဲ့သည့် ဆုလဘ်တော်ကို မဖြတ်တောက်ရန် လျှောက်တင်တော့မှ မင်းကြီးစိတ်ပြေကာ ပုတ်သင်အား အစာပေးမြဲပေးစေသည်။ ဟူ၍ ဇာတ်တော်၌ ဆိုပါသည်။

* * *

သည်နေရာ၌ ပုတ်သင်ဆိုသည်မှာ မဖြစ်ညစ်ကျယ် သတ္တဝါငယ်မျှသာဖြစ်ရာ သူ မာနတက်ခြင်းအတွက် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းအဖို့ ဒေါသထွက်စလောက်သကဲ့သို့ ငါ့ကိုများ အန္တရာယ်ပြုလာလေမည်လားဟုလည်း မစိုးရိမ် မကြောင့်ကြလောက်ပေ။

သို့ကြောင့် မဟော်သဓာသုခမိန့်က တင်လျှောက်သည့်အခါ ပုတ်သင်အား သည်းခံခွင့်လွှတ်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်တန်ရာပါသည်။

သို့သော် ပုတ်သင်က ပုတ်သင်မို့ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်သွားခဲ့သော်လည်း သူနှင့်အလားတူ ပြုမူမိသည့် လူသတ္တဝါများအဖို့မှာမူ သူ့လောက် ကံကောင်းလေ့မရှိခဲ့ပေ။

သည်တွင် နမူနာတစ်ခုက ရှေးခေတ်ဂျပန်ပြည်မှ ဆင်နီနီကျူး (Sen no Rikyu) အမည်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်။

ဆင်နီနီကျူးက ဂျပန်ပြည်တွင် ဟိဒေယောရှိဧကရာဇ် (၁၅၇၆-၁၅၉၈) စိုးစံစဉ်ကာလက နိုင်ငံအနှံ့ထင်ရှားသည့် ထက်ဖက်ရည်တော်ပွဲ ပညာရှိတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

လက်ဖက်ရည်တော်ပွဲ (tea ceremony) ဟူသည်ကား ဂျပန်လူမျိုးတို့ အနုပညာရသ ခံစားတတ်လှပုံအကြောင်း ပြသသည့် ရိုးရာဓလေ့တစ်ခု ဖြစ်သည်။ လက်ဖက်ရည်ပွဲအတွက် သီးသန့်တည်ဆောက်ထားသည့် အဆောင်ငယ်၊ သို့မဟုတ် အိမ်ရှိ အထူးခန်းတစ်ခုတွင် နေရာထိုင်ခင်း ပြင်ဆင်ကာ နေသည့်များဖိတ်ကြားပြီး အခြားသင့်တင့်သော စားဖွယ်အချို့နှင့်အတူ အထူးစီမံထားသည့် လက်ဖက်ရည်ကို တခမ်းတနား အလိုတသေ စီစဉ်တင်ဆက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဧည့်သည်များသည် ထက်ဖက်ရည်ကို စနစ်တကျ အရသာခံသောက်သုံးကြရင်း ပန်းချီပန်းပု အနုပညာများအကြောင်း၊ အိမ်ရှင် ခင်းကျင်းပြသသည့် ပန်းအိုး၊ ပန်းခြင်းတို့၏ အလှနှင့် ပန်းအလှပြင်ဆင်မှုအတတ်ပညာအကြောင်း၊ လက်ဖက်ရည်၏ အရသာနှင့်

၉၈

ဖေပြင်

လက်ဖက်ရည် ပြင်ဆင်ပုံများအကြောင်း၊ ကြွေအိုးကြွေခွက် စသည့် လက်ဖက်ရည်ပွဲ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများအကြောင်း စသည်တို့ကို ဆွေးနွေးပြောဆိုလေ့ရှိသည်။

စင်စစ် လက်ဖက်ရည်လေ့သည် တရုတ်ပြည်မှ စတင်ခဲ့ပြီး ၎င်းကမှတစ်ဆင့် ဂျပန်ပြည်သို့ရောက်ရှိကာ ဂျပန်သူကောင်းမျိုးတို့အကြား အထူးရေပန်းစားလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဂျပန်ကော့ရာဇ် ဟိဒေယောရှိနှင့် သူ၏လက်ဖက်ရည်တော်ပညာရှင် ဆင်နီရိကျူးတို့ လက်ထက်တွင်မူ လက်ဖက်ရည်တော်ပွဲသည် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ နန်းတွင်းဖွဲ့တော် အခမ်းအနားများ ကြီးမှူးပြုလုပ်ပေးရသည့် အရှိန်အဝါကို ယူကာ ဆင်နီရိကျူးသည် လက်ဖက်ရည်တော်ပွဲတို့၏ အခင်းအကျင်း၊ အဆင်အပြင်၊ အစီအစဉ်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ သာမက လက်ဖက်ရည်ပွဲယဉ်ကျေးမှု၏ ဦးတည်ချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်များကိုပါ စိတ်တိုင်းကျ ပုံစံချပေးနိုင်ခဲ့သည်။ မင်းစိုးရာဇာ အသိုင်းအဝိုင်း၌ လက်ဖက်ရည်တော်ပွဲ၏ အခန်းကဏ္ဍ ကြီးမားကျယ်ပြန့်လာသည်နှင့်အမျှ ပွဲတော်ပညာရှင်ဆရာကြီး ဆင်နီရိကျူး ၏ တန်ခိုးဩဇာလည်း ကြီးမားလာခဲ့သည်။

ဆင်နီရိကျူးသည် ဘုရင်ဟိဒေယောရှိ၏ လက်ဖက်ရည်တော် ပညာရှင်မျှသာမက ဘုရင်အားထားရသည့် အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်လာသည်။ သူ့အားဘုရင်က နန်းတော်ဝင်းအတွင်း သီးသန့်အဆောင်အခန်းပေး၍ ချီးမြှင့်မြှောက်စားသည်။

တန်ခိုးထားအပ်သောအရာများ

နန်းတော်အဝန်းအဝိုင်းရော တိုင်းပြည်အနှံ့အပြားတွင်ပါ သူ့အား လူအများ လေးစားရှိကျိုးလာရသည်။

သို့သော် အေဒီ ၁၅၉၁ ခုနှစ်တွင်မူ ဘုရင့်အမိန့်ဖြင့် ဆင်နီရိကျူး ဖမ်းဆီးခံရကာ သေဒဏ်စီရင်ခြင်း ခံရသည်။

ဘာကြောင့် သူ၏ဘဝကံကြမ္မာ ဇောက်ထိုးမိုးမျှော် ကျဆင်းသွားခဲ့ရသနည်း။

အကြောင်းက ရှေ့တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်းအတာကိစ္စပဲ ဖြစ်သည်။

ပုတ်သင်ဘဝင်မြင့်ခြင်းကို ဥပေက္ခာပြုနိုင်သော်လည်း မိမိ နှုတ်နှာသာပေးသဖြင့် အရေးပါလာသူတစ်ယောက် သွေးနားထင်ရောက်သည်ကို လျစ်လျူရှုမနေနိုင်။ မိမိအတွက် အန္တရာယ် ဖြစ်လာနိုင်သည်ဟု မယူဆသည့်တိုင် ခြေရာတိုင်းသော အပြုအမူ၊ ပန်းချင်းယဉ်သည် အပြုအမူဟုမြင်လျှင်ပင် သည်းခံခွင့်လွှတ်ဖို့ မဖြစ်နိုင်။

ယခု ဆင်နီရိကျူးက အဲသည် ခွင့်မလွှတ်နိုင်သော အမှုတစ်ခု ကျူးလွန်မိခြင်းဖြစ်သည်။

နဂိုမူလ တောင်သူလယ်သမားဘဝမှလာသော ဆင်နီရိကျူးသည် သူ့ပုံတူသစ်သားရုပ်တုတစ်ခု ထုလုပ်သည်။ ရုပ်တု၌ ထိုဧည့်က မင်းညီမင်းသားမှူးမတ်များနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည့် ဓမ္မာဒိပံကို စီးပေးထားသည်။ သည်ရုပ်တုကို နန်းတော်ဝင်းထဲသို့ ဝင်ရှိ အဓိကရ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတစ်ခုတွင် ထင်ဟင်ရှား

ရှား နေရာချထားရာ ရှင်ဘုရင်၊ မိဖုရားနှင့် မင်းညီမင်းသားများ ဝင်တိုင်းထွက်တိုင်း မြင်နေရသည်။

အတိုင်းအတာက အတော်ပင်ကျော်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။

‘ဆင်နိုရီကျူး က ငါ့ကိုယ်တိုင်ပါ သူ့ကို အရိုအသေပေးစေချင်သွားပြီလား’ ဟု ရှင်ဘုရင် တွေးမိသွားသည့် နေ့သည် ရီကျူး၏ဘဝနိဂုံးကို အဆုံးအဖြတ်ပေးလိုက်သောနေ့ပင် ဖြစ်တော့သည်။

* * *

ကိုယ့်အတိုင်းအတာ ကိုယ်မသိ၍ ဒုက္ခလှလှကြီးရောက်ခဲ့ရသူ နောက်တစ်ဦးက ပြင်သစ်ရာဇဝင်ထဲမှ ထင်ရှားသော ဇာတ်ကောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ နီကိုလတ်ဖူးကေး (Nicolas Fouquet ၁၆၁၅ - ၈၀) ဖြစ်သည်။

နီကိုလတ်ဖူးကေးသည် ပြင်သစ်ပြည်တွင် ဘုရင်လူဝီ-၁၄ (Louis XIV ၁၆၃၈-၁၇၁၅) စိုးစံသည့် စောစောပိုင်းနှစ်ကာလများအတွင်း ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ဖူးကေးက အဆောင်အယောင်အခမ်းအနား မက်သည်။ ဧည့်ခံပွဲကြီးတွေ ကျင်းပဖို့ ဝါသနာပါသည်။ အမျိုးသမီးချောချောတွေနှင့် ရောရောနှောနှောနေချင်သည်။ အနုပညာကဗျာလင်္ကာများလည်း ခုံမင်သည်။ အသုံးအဖြန်းကြီးသူဖြစ်သည့် အလျောက် ငွေရအောင်လည်း အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ရှာတတ်သည်။

သို့သော် တစ်ဘက်တွင်လည်း သူက အလွန်လည်ပတ်နဲ့စပ်သူ၊ စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသူ၊ ရှင်ဘုရင်က အစစအရာရာအားကိုးပြုနေရသူ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ၁၆၆၁ ခုနှစ်တွင် နန်းရင်းဝန်မာရောင် ကွယ်လွန်သည့်အခါ ၎င်းရာထူးနေရာ၌ မိမိအား ခန့်ထားလိမ့်မည် ဟု ဖူးကေး မျှော်လင့်ခဲ့သည်။

သို့သော် ရှင်ဘုရင်က သူ့အစီအစဉ်နှင့်သူ ဖြစ်သည်။ မည်သူ့ကိုမျှ တိုးမြှင့်ခန့်ထားမနေတော့ဘဲ နန်းရင်းဝန် ရာထူးကိုပါ ပယ်ဖျက်ပစ်လိုက်သည်။

ဖူးကေးက ရှင်ဘုရင်သူ့အား တစ်ခုခုမျက်သဖြင့် သည်ရာထူးကို ပယ်ဖျက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟုယူဆပြီး ရှင်ဘုရင် အမျက်ပြေကျေနပ်ကာ သူ့အစွမ်းအစများကိုလည်း နှစ်ခြိုက်သဘောကျရလေအောင် ပြသမည်ဟု ရည်ရွယ်လျက် ဧည့်ခံပွဲကြီးတစ်ခု ကျင်းပရန် စီစဉ်သည်။

ဧည့်ခံပွဲသို့ လူအများကို ဖိတ်သည့်အခါ သူ့စံအိမ်ရဲတိုက်သစ်ကြီးဖွင့်လှစ်ပွဲဟု ခေါင်းစဉ်တပ်သည်။ သို့သော် တကယ်ရည်ရွယ်သည်က အထူးဧည့်သည်တော်အဖြစ် ကြွရောက်ချီးမြှင့်မည့် ဘုရင်မင်းမြတ်အား ဂုဏ်ပြုပူဇော်သည့်ပွဲ။

သည်ပွဲသို့ ဥရောပတစ်ခွင်မှ ထိပ်သီးမြို့စားရွာစား မြေရှင်သောရာဇ်များအပြင်၊ ပြင်သစ်စာပေနယ်မှ အကျော်အမော်များ ဖြစ်သည့် ပုံပြင်ဆရာ လာဖွန်တိန်း၊ စာရေးဆရာကြီး လာရိုရှီဇုကိုး၊ စာပေပညာရှင် မဒမ်ဒီဆယ်ဗင်ညီ စသူတို့လည်း တက်

ရောက်သည်။ ထို့ပြင် မဟာဆန်ချင်သူ၊ ဆရာဝန်ပါပဲ စသည့် ပြဇာတ်များရေးသားသူ ပြင်သစ်ပြဇာတ်ရေးဆရာကြီး မိုးလျှံ ယခုပွဲအတွက် အထူးတလည်ရေးသားထားသည့် ပြဇာတ်သစ် တစ်ပုဒ် တင်ဆက်ကပြရန်နှင့် မိုးလျှံ ကိုယ်တိုင်လည်း ဇာတ် တွင်ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ရန် စီစဉ်ထားသည်။

ဥပမာတည်ခင်းသည့်အခါ ဟင်းပွဲတွေ အလီလီအလာလာ ချသည်။ ဟင်းလျာများက ပြင်သစ်တွေ မစားဖူးသေးသည့် အရှေ့တိုင်း ဟင်းလျာအသစ်အဆန်းတွေ၊ သည်ပွဲအတွက် စားဖို့မူးတွေ အထူးတလည် တီထွင်ချက်ပြုတ်သည့် ဟင်းလျာ အကောင်းအညွန့်တွေချည်း ဖြစ်သည်။

စားသောက်ပြီးနောက်တွင် ဥယျာဉ်ခြံဝင်း၏အလှအပကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုကြသည်။ ဖူးကေး၏ခြံမှ မြက်ခင်း၊ သစ်ပင်၊ ရေပန်းအိုင်များ၊ လမ်းကလေးများနှင့် ပန်းအလှများသည် နောင် တစ်နေ့ လူဝီ-၁၄ ဗာဆိုင်းနန်းတော်ကြီး တစ်ခမ်းတနား တည် ဆောက်သည့်အခါ နမူနာယူစရာ၊ သူ့ထက်ပိုကောင်းအောင် ယှဉ်ပြိုင်တုပစရာများ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ခြံဝင်းထဲ လှည့်လည်ပြီးသည့်နောက်တွင် မီးရှူးမီးပန်းများ ပစ်ဖောက်သည်ကို ကြည့်ရှုကြသည်။ ပြီးလျှင် မိုးလျှံ၏ပြဇာတ်။

ညောင်ပွဲသို့ တက်ရောက်ကြသူ အားလုံးကပင် သည်ပွဲက တော့ သူတို့ကြုံတွေ့ဖူးခဲ့သမျှထဲတွင် အပြည့်စုံဆုံး အကောင်းဆုံး ပွဲဟူ၍ မှတ်ချက်ချကြသည်။ ဖူးကေး၏စိတ်ထဲတွင်လည်း ရှင် ဘုရင်ကတော့ ငါလုပ်ထားတာတွေ အရမ်းသဘောကျနေပြီ။

ငါ့ကို ရာထူးတိုးပေးဖို့ မုချပြန်စဉ်းစားလိမ့်မည်ဟု တစ်ယောက် တည်းကြိုက်ပြီး သေချာနေသည်။

တကယ်လည်း ရှင်ဘုရင်က ဖူးကေး၏လက်ရာတွေကို သဘောကျတာ အမှန်ပင်။ နောင်တစ်နေ့ ဗာဆိုင်းနန်းတော် ကြီးတည်ဆောက်သည့်အခါ ဖူးကေးခိုင်းစေခဲ့သည့် မိသုကာ တွေ၊ မွမ်းမံခြယ်သသူတွေ၊ ပန်းဥယျာဉ်ဒီဇိုင်းသမားတွေကိုပင် ခေါ်ယူအသုံးပြုခဲ့သည်။

သို့သော် တစ်ဖက်တွင်၊

ဖူးကေး၏ အစွမ်းအစပြမှုတွေသည် သူ့နှင့် အဆင့်ချင်း တိုင်းမယိမ်းရှိသူ တစ်ပါးသူတို့အတွက် မနာလိုချင်စရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူက ဘာကြောင့် သည်လောက်လုပ်နေရတာလဲ၊ ဘာကြောင့်ကော လုပ်နိုင်နေတာလဲ စသဖြင့် လက်ညှိုးထိုး စရာ၊ မေးငေါစရာ၊ အပြစ်ရှာစရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ပို၍ဆိုးသည်က သူတော်တာ တတ်တာ၊ ဖန်တီးနိုင်စွမ်း နှိုင်းတာတွေ အလွန်အကျွံထုတ်ပြလိုက်သည့်အခါ ရှင်ဘုရင်ကိုပါ နှေးချင်းယှဉ်သလို၊ ထိပါးစော်ကားသလို အနေအထားမျိုး ကောက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။

ဖူးကေး အစွမ်းပြတာ လွန်သွားပြီ။

* * *

နောက်တစ်နေ့တွင် ဖူးကေးအား ဘုရင့်သေနတ်ကိုင် ဝိဇ္ဇာပွဲ၊ ဒါးတည် (အလက်ဇန္ဒားဒူးမား၏ သူရဲကောင်းသုံး ဘက်ဝတ္ထုထဲတွင်ပါဝင်သူ) က လာရောက်ဖမ်းဆီးသည်။

၁၀၄

မြေ

နောက်သုံးလအကြာတွင် သူ့အား တိုင်းပြည်ဘဏ္ဍာငွေများ အလွဲသုံးစားလုပ်မှုဖြင့် ရုံးတင်သည်။ သုံးနှစ်ကြာအောင် စစ်ဆေးပြီးနောက် ထောင်ဒဏ်တစ်သက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံရသည်။

ပြည်သစ်ပြည်တောင်ဘက်ဖျား ပိုင်ရီးနီး တောင်တန်းများ ပေါ်ရှိ လူသူအကင်းဝေးဆုံး အကျဉ်းထောင်သို့ သူ့အားပို့ထားခဲ့သည်။ အကျဉ်းစံဘဝတွင် အနှစ်နှစ်ဆယ်မျှကြာပြီးနောက် နီကိုလတ်ဖူးကေး ကွယ်လွန်သည်။

* * *

လူဝီ-၁၄ ခေတ် ပြင်သစ်ပြည်သမိုင်းကို နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကြာ လေ့လာပြုစုခဲ့သည့် ပြင်သစ်စာရေးဆရာကြီး ဗော်လတဲယားက ဖူးကေးကျင်းပခဲ့သည့် ဧည့်ခံပွဲကြီးနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊

‘ညချမ်းအစက ဖူးကေးသည် ကမ္ဘာမှာ ထိပ်ဖြစ်သည်။ ပွဲသိမ်းချိန်၌မူ အောက်ဆုံးသို့ သူ ရောက်ရှိသွားလေသည်’ ဟူ၍ မှတ်ချက်ချ ရေးသားခဲ့ပေသည်။

[Beauty ၂၀၀၃၊ ၈]

၉

၂၁ ရာစုနှစ်ကြီး နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ တည်ပါစေ

ဘာလိုလိုနှင့် ၂၁ ရာစုထဲ တကယ်ရောက်တော့မည်*။ ကျွန်တော်ငယ်စဉ်က ကမ္ဘာကြီး သည်လောက်ကြာကြာခံလိမ့်မည်ဟု လုံးဝမထင်ခဲ့။ နျူကလီးယားစစ်ကြီးဖြစ်ကာ ကမ္ဘာကြီး မကြာမီပျက်စီးမည်ဟူ၍ပဲ ခေါင်းထဲစွဲနေခဲ့သည်။

ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်မည်။ နျူကလီးယားဗုံးတွေ ကြီးကြမည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးသေမည်။ ငါလည်း ဘယ်လွတ်ပါ့မလဲ။ ကံဆိုးလေစွ။ လူသားမျိုးပြုတ်ခါနီးအချိန်ကျမှ ကပ်ပြီး လူလာဖြစ်ရတဲ့ငါ။

အဲသည်အတွေးက ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြီးစိုးခဲ့သည်။

ဘာကြောင့်လဲ။

ကျွန်တော်တို့ လူမှန်းသိစအရွယ်မှာ လူကြီးတွေ မကြာခဏ ပြောတတ်သည့် ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်များက၊ စစ်ကြီးတုန်းက အကြောင်း။

*၁၉၉၉ ဒီဇင်ဘာလက ရေးသားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာတစ်လွှားက လူတွေသည် ဘာအတွက်မှန်းမသိ
တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အသည်းအသန် ကြိုးစားပမ်းစား
သတ်ခဲ့ကြသည်တဲ့။ အင်္ဂလိပ်ဆိုတာ၊ ဂျပန်ဆိုတာတွေ တို့ဆီ
ရောက်လာပြီး သတ်ကြ သေကြ။ တို့တွေလည်း ကြားက
သေကြေပျက်စီးကြ။

သတင်းစာလေး ဘာလေးဖတ်တတ်လာတော့ ကြောက်
ခမန်းလိလိ ကြားသိရသည်က အဏုမြူဗုံးအကြောင်း၊ ဟိရိုရှီးမား
အကြောင်း၊ ဗုံးကြီးတစ်လုံးတည်းနဲ့ သေလိုက်ကြတဲ့လူတွေ။
သည့်နောက်မှာတော့ အဏုမြူဗုံးအကြီးစားကြီးတွေ၊ ဟိုက်ဒရို
ဂျင်ဗုံးအကြီးစားကြီးတွေ မြေအောက်မှာ၊ ရေအောက်မှာ၊ လေထဲ
မှာ ဖောက်ခွဲ စမ်းသပ်နေကြပုံအကြောင်း။ အဲသည်နောက်
တိုက်ချင်းပစ်ဒုံးပျံကြီးတွေ၊ ဧရာမ ဗုံးကြီးလေယာဉ်ကြီးတွေ၊
သမုဒ္ဒရာရေအောက်မှာ တိတ်တဆိတ်ရွှေ့လျားနေသည့် နျူက
လီးယားဒုံးယာဉ်တင် ရေငုပ်သင်္ဘောကြီးတွေအကြောင်း။

လူတွေက ဒါကြီးတွေနှင့် ဘာလုပ်ကြဦးမည်လဲ။

ဒါတွေနှင့် လုပ်မည့်အရာ တစ်ခုတည်းပဲ ရှိပါသည်။

သေကြသတ်ကြမည်ပေါ့။

အစဉ်အဆက် လူတွေလုပ်ခဲ့ကြတာတွေပဲကြည့်။

ပုံပြင်တွေထဲမှာ ခုနစ်ပြည်ထောင်မင်းတွေ စစ်ခင်းသည့်
အကြောင်း ဖတ်ဖူးကြမည်။ အကြောင်းရင်းက များသော
အားဖြင့် မင်းသမီးအနိုးခံရသည့်ကိစ္စ ဖြစ်တတ်သည်။ ဒါလောက်
ကလေးနဲ့တော့ မလုပ်ကြပါနဲ့ဗျာဟု ကျွန်တော် မတောင်းပန်

ရဲ့ပါ။ မင်းသမီးတစ်ယောက်လုံး အနိုးခံရတာ စစ်တိုက်ဘဲ
ဒီအတိုင်း လက်ပိုက်ကြည့်နေရမလားကွဟု အဲသည်ခေတ်က
ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျွန်တော့်ကို ဖိဟောက်ပါလိမ့်မည်။

သည်ခေတ်ဆိုရင်ကော။

အတူတူပဲနေမည် ထင်ပါသည်။

ထားပါတော့၊ အကြောင်းရင်းက အကြောင်းမဟုတ်ပါ။
လူတွေသည် တစ်ကြောင်းမဟုတ်တစ်ကြောင်းရှာကာ စစ်တိုက်
လာကြသည်ပဲ။

ကျောက်ခေတ်တုန်းက ကျောက်တုံးကျောက်ခဲနှင့်။

ဘယ်လောက်မှ ဉာဏ်မရှိသေးသည့် ကျောက်ခေတ်လူ
သားပင် သတ်ဖို့ဖြတ်ဖို့အတွက်ကျတော့ သူလုပ်တတ်သည်။

အသားကောင်းပေဆိုတဲ့ ကျောက်တုံးကို ထုထောင်း ဖဲ့ရွဲ့။
ချွန်ချွန်မြမြ ကျောက်သားအကွဲအစရလျှင် မာမာကျောကျော
သစ်ကိုင်ကျိုးမှာ နွယ်ကြီးနှင့် နာနာချည်။ အဲဒါဆို တွေ့တဲ့
အကောင် အသေထိုးဖို့ လက်နက်ကောင်းတစ်ခု ရပြီ။

ကျောက်တုံး၊ ကျောက်လုံး၊ ကျောက်ပုဆိန်တွေနှင့် ထု
ထောင်းခုတ်ထစ်ရာက နောက်တော့ ဓားလုံး၊ လေးမြား။

အဲဒီနောက် သေနတ်၊ စက်သေနတ်၊ အမြောက်၊ စက်
အမြောက်။ တိုးတက်လာလိုက်ကြတာတွေ။ တချို့က စစ်ကြောင့်
တိုးတက်သည်ဟုပင် ဆိုကြသေးသည်။

အဲသည် တိုးတက်လာတာတွေနှင့် တိုက်ကြ၊ ခိုက်ကြ၊
သတ်ကြ။

လူပေါ်ဦးစကတည်းက သည်ကနေ့အထိ။

ရှေးပဝေသဏီကာလတွေ အသာထား၊ ပြီးခဲ့သည့် နှစ်တစ်ရာကာလ၊ နှစ်ဆယ်ရာစုထဲကိုပဲ ပြန်စာရင်းချကြည့်လျှင်။ သေးသေးမွှားမွှားတွေ ဖယ်ထား၊ ကြီးကြီးမားမားတွေပဲ ရွေးပြီးပြောလျှင်၊

- ၁၉ ရာစုအကုန် ၂၀ ရာစုအစ အာဖရိကမှာ ဘိုးဝါးစစ်ပွဲ (၁၈၉၉-၁၉၀၂) (ဗြိတိသျှနှင့် ဟောင်အာဖရိက ဒတ်ချများ) အဲသည်နောက်၊
- ရုရှား-ဂျပန်စစ်ပွဲ (၁၉၀၄-၅)
- ဘော်လကန်စစ်ပွဲများ (၁၉၁၂-၁၃) (ဥရောပအရှေ့တောင်ပိုင်း ဘော်လကန်ကျွန်းဆွယ်ဒေသနိုင်ငံများ)
- ပထမကမ္ဘာစစ် (၁၉၁၄-၁၈) (နိုင်ငံပေါင်းများစွာ)
- တရုတ်-ဂျပန်စစ်ပွဲ (၁၉၃၁-၄၅)
- ဒုတိယကမ္ဘာစစ် (၁၉၃၉-၄၅) (နိုင်ငံပေါင်းများစွာ)
- ကိုရီးယားစစ်ပွဲ (၁၉၅၀-၅၃) (မြောက်ကိုရီးယား+တရုတ်နှင့် တောင်ကိုရီးယား+အမေရိကန်ဦးဆောင်သော ကုလသမဂ္ဂတပ်)
- အင်ဒိုချိုင်းနားစစ်ပွဲ (၁၉၄၆-၅၄) (ပြင်သစ်နှင့် ဗီယက်နမ်)
- ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲ (၁၉၅၇-၇၅) (အမေရိကန်နှင့် ဗီယက်နမ်)

- အရှေ့အလယ်ပိုင်းစစ်ပွဲများ (၁၉၄၈-၄၉) (၁၉၅၆) (၁၉၆၇) (၁၉၇၃) (၁၉၈၂) (အာရပ်နှင့် အစ္စရေး)
 - အီရန်-အီရတ်စစ်ပွဲ (၁၉၈၀-၉၀)
 - ဖော့ကလန်စစ်ပွဲ (၁၉၈၂) (ဗြိတိန်နှင့် အာဂျင်တီးနား)
 - ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲ (၁၉၉၁) (အီရတ်နှင့် အမေရိကန်ဦးဆောင်သော ကုလသမဂ္ဂနိုင်ငံစုံတပ်)
 - ယူဂိုဆလားဗီးယားနိုင်ငံ ဂြိုဟ်ရာမှ ဖြစ်ပေါ်သည့် စစ်ပွဲပေါင်းများစွာ (၁၉၉၀ ခုနှစ်များ)
- ဒါက စစ်ပွဲကြီးကြီးမားမားတွေချည်း ရွေးချယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဒါတွေအပြင် တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံကြား ဖြစ်ပွားသည့် နေတိုရေရှည် နယ်စပ်စစ်ပွဲတွေ၊ နိုင်ငံပေါင်းများစွာမှာ နှစ်တိုနှစ်ရှည်ဖြစ်ပွားသည့် ပြည်တွင်းစစ် အကြီးအသေးတွေ အားလုံးသာ ထည့်ပေါင်းရလျှင် စာရင်းက ဆုံးမည်မထင်။

အဲသည်လို စစ်တွေ တရစပ်တိုက်နေတတ်သော လူသားလက်ထဲမှာ ကမ္ဘာကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဖျက်ပစ်လိုက်နိုင်သည့် နျူကလီးယားလက်နက်တွေ ရောက်နေပြီ။ သည်လူတွေ သည်လက်နက်ကြီးတွေမသုံးဘဲ ဘယ်လောက်ကြာကြာ နေနိုင်ကြလေ့။ ကိုယ့်မှာတကယ်တမ်း ဘေးကျပ်နံကျပ် ဖြစ်လာသည့် အခါမျိုးမှာ သူသေကိုယ်သေဆိုပြီး ထချကာ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို ဆွဲခေါ်သွားနိုင်သည်။ ပြီး တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ခုံးနှိုးစွာ ခိုးခွယ်ကာ အမြန်ဆုံးခလုတ်နှိပ်နိုင်ဖို့ အသင့်ပြင်ထားတာ။

သူကလုပ်လာလျှင် စက္ကန့်မဆိုင် လက်တုံ့ပြန်နိုင်ရန်အတွက် လေယာဉ်ပျံတွေပေါ်မှာ နျူကလီးယားဗုံးကြီးတွေတင်ကာ လေထဲ အလှည့်ကျပျံဝဲခိုင်းထားတာ။ စသည့် စသည့် အစီအစဉ်တွေမှာ အတိမ်းအစောင်းတစ်စုံတစ်ရာဖြစ်ကာ မတော်တဆဆို သလိုလည်း စစ်ပွဲကြီး ထဖြစ်သွားနိုင်သည်။

အဲသည်အကြောင်းတွေကြောင့် သည်ကမ္ဘာကြီးသည် သိပ်ကြာကြာခံလိမ့်မည်မဟုတ်။ အချိန်မရွေး ငါတို့ပါရောပြီး ကိစ္စချောမှာဟု ကျွန်တော် သေချာနေခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် ယခုတော့၊

ကျွန်တော်ပင် အသက်အတော်ရချေပြီ။ ကမ္ဘာကမပျက်သေး။ နှစ်ပေါင်းကုဋေကုဋာနေလာခဲ့သည့် ကမ္ဘာကြီး ကိုယ့်သက်တမ်း တိုတိုကလေးအတွင်းမှာမှ ပျက်မည်ထင်နေတာ ကျွန်တော်များ ဘဝင်မြင့်ခဲ့၍လား။

အဏုမြူဗုံးက ဟီရိုရှီးမားနှင့် နာဂါစကီမှာ ၁၉၄၅ ခုနှစ်က ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ယခုနောက်ထပ် ဘယ်မြို့ ဘယ်ရွာမှာမှ မပေါက်ကွဲသေး။

အမယ်၊ ပြန်စဉ်းစားကြည့်လိုက်တော့ အရင်တုန်းက လူတွေ တကြောင့်ကြကြနှင့် မကြာခဏပြောဆိုခဲ့ရသည့် တတိယကမ္ဘာစစ် ဆိုတာကြီးကလည်း ဘယ်ဆီပျောက်သွားမှန်းမသိ။ သည်ကနေ့ထိ ပေါ်မလာ။ ပထမကမ္ဘာစစ် ၁၉၁၈ မှာပြီး၍ ၂၁ နှစ်အကြာ ၁၉၃၉ မှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်သည်။ အဲသည်နှုန်းနှင့်တွက်လျှင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ၁၉၄၅ မှာပြီး၍ နှစ်

၂၀ လောက်အကြာ ၁၉၆၅-၆၆ လောက်မှာ တတိယစစ်ကြီးဖြစ်ဖို့ ရှိသည်။

တကယ်လည်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးမှာပဲ တတိယနိုင်သည့် နိုင်ငံမှန်သမျှ အဏုမြူလက်နက်တွေ အလှူအယက် ကြီးစားထုတ်လုပ်ကိုင်ဆောင်ကာ တတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးတိုက်ဖို့ အသင့်ပြင်ခဲ့ကြသည်မဟုတ်လား။

သို့သော် ၅၄ နှစ်ကြာသည့်တိုင် ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်မလာ။ ဘာကြောင့်လဲ။

သည်ခေတ်ကျမှလူတွေ ရုတ်တရက် သဘောကောင်းသွားကြသည်လား။ လူတွေမှာ အရင်တုန်းကထက် မေတ္တာတရားတွေ ပိုပြီးပေါများ ကြွယ်ဝလာကြလို့လား။

မဖြစ်နိုင်တာ။ လူသဘာဝဆိုတာ သည်လောက် အပြောင်းအလဲမြန်သည့် အရာမျိုးမဟုတ်။

ဒါဖြင့် ဘာကြောင့်လဲ။

ကိုယ့်လက်နက် ကိုယ်ပြန်ကြောက်လာတဲ့အတွက်ကြောင့်လား။

အဲဒါလည်း အကြောင်းတစ်ချက်တော့ ဖြစ်လိမ့်မည်ထင်သည်။

ပြီး။ လူတွေမှာ ရှေးကထက် မေတ္တာတရားတွေ ပိုများလာသော်လည်း စဉ်းစားဉာဏ်၊ ဝေဖန်ဉာဏ်၊ တွက်တတ်ချက်တတ်တဲ့ဉာဏ်တွေကတော့ တစ်နေ့တခြား တိုးတက်လာနေသည်ဟု ထင်သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်နောက်ပိုင်း နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ကာလ အတွင်း လူတွေ စစ်မတိုက်သည်မှမဟုတ်ဘဲ။ အမေရိကန်တွေ ရော ရုရှားတွေပါ စစ်ပွဲအသေးလေးတွေ၊ အလတ်စားတွေ ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။

သို့သော် စစ်ကို အကန့်အသတ်နှင့် (limited war) တိုက်ကြသည်။

အလုံးစုံသွန်မှောက်ပြီး (total war) မတိုက်။

အမေရိကန်တွေ ဗီယက်နမ်မှ အရှုံးနှင့်ပိုင်းပြီး ပြန်လာ သည်။ အဏုမြူဗုံးသုံးပြီးမတိုက်။

နိုင်ငံရေး စီးပွားရေးစနစ်ချင်း ယှဉ်ပြိုင်ရာမှာရှုံးသဖြင့် ဆိုဗီယက်ယူနီယံ အပြိုကွဲခံခဲ့ရသည်။ ရုရှားတွေ အဏုမြူလက်နက် သုံးပြီး အင်ပါယာကို ထိန်းသိမ်းဖို့ မကြိုးစားခဲ့။

ကိုယ်ရှုံးသည့်ကိစ္စ ဒေါသထွက်ဘဲ နေကြပါ့မလား။ သည်လူတွေ အဲသည်လောက်တော့ သဘောမကောင်းနိုင်။ သို့သော် သဘောမကောင်းသော်လည်း သဘောထားတော့ မသေးကြသည့်သဘော။ ဆင်ခြင်တုံတရား မကင်းလွတ်သည့် သဘော။

ဘာကြောင့်လဲ။

စစ်လက်နက်ပစ္စည်းကြီးတွေ ထုတ်လုပ်သုံးစွဲနေသည့်ကြား ကပဲ သည်ဟာတွေကို ထိန်းချုပ်ကန့်သတ်ဖို့ပါ မပြတ်ကြံစည် ကြိုးစားသည့် အလေ့အကျင့် ရှိခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အဏုမြူဗုံး၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဗုံးတွေ လုပ်ကြသည်။ ဟေ့၊ ဒါပေမဲ့ နျူကလီယပ်ဗုံးတော့ မလုပ်ကြနဲ့ကွာ၊ တဲ့။ အဲသည်ကောင်က လူတွေသေသည်။ အဆောက်အအုံတွေမပျက်။ တင့်ကားထဲက စစ်သားသေမည်။ တင့်ကားမပျက်။ သည်ဗုံးက ပိုပြီးလူမဆန် သော သဘောရှိသည်။ ပြီး သည်ဗုံးရှိလျှင် သုံးမိစရာအကြောင်း များသည်။ ရန်သူ့နယ်မြေမှာ သည်ဗုံးကြီးပြီး ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက် ခဲ့ ရနိုင်သည်။ ဒါကြောင့် ခင်ဗျားလည်း မလုပ်နဲ့၊ ကျုပ်လည်း မလုပ်နဲ့။

တိုက်ချင်းပစ်ခံပျံကြီးတွေ လုပ်ထားကြသည်။ သို့သော် ခုံးခွင်းခုံးကောင်းကောင်းတွေ လုပ်ဖြစ်လျှင် ရန်သူ့ထိုးနှက်မှု ကို ကာကွယ်နိုင်မည် ထင်လာမည်။ သူသေပြီး ကိုယ်ကျန်ခဲ့ နေ့ ထင်လာနိုင်သည်။ အဲဒါဆို တစ်ဘက်လူနှင့် ထိပ်တိုက် ခင်ဆိုင်ချလိုက်ချင်သလို ဘာလိုလိုတွေ ဖြစ်လာမည်။ စစ်ပွဲ ချောက်ကမ်းပါးထဲ လိမ့်ကျနိုင်သည့်အန္တရာယ် ကြီးမားလာ နေသည်။ သည်ကနေ့အထိ စစ်မဖြစ်အောင် ထိန်းနိုင်ခဲ့ကြသည်က၊ စစ်ဖြစ်လျှင် သူရောကိုယ်ပါ သေမှာသေချာသည် (Mutual Assured Destruction) (MAD) ဆိုတာကို ယုံကြည်ထားသည့် အတွက်ကြောင့်။

အဲသည်လိုပဲ။

ယမ်းဘီလူးကျည်ဆန်တွေ ဗုံးတွေသုံးကြ။ ဓာတုလက်နက် နှီးနွားလက်နက်တွေ မသုံးကြနဲ့။

နုပျိုလေးယားလက်နက် ခင်ဗျားမှာရှိတာ၊ ကျွန်တော့်မှာ ရှိတာ ရှိပါစေ၊ သည်ထက်မတိုးချဲ့နဲ့။ ပြီးတော့ မရှိသေးတဲ့သူတွေ ကို လုံးဝမပေးနဲ့၊ မပြန့်ပွားစေနဲ့။

သည်လိုပဲ။

လူတွေက ထိန်းတော့ထိန်းသားပဲ။

တကယ်တော့ လူတွေမှာ 'စစ်' ပွဲသာရှိသည်မဟုတ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုတာလည်း ရှိပါသည်။

စစ်ပွဲကြီးတွေတိုက်ပြီး ခဏတစ်ဖြုတ်အမောဖြေနေသည့် အချိန်လား။ ဒါမှမဟုတ် စစ်ကို တကယ်ကြောက်သွားသည့် အချိန်လား။ အဲသည်အချိန်မျိုးမှာ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ချစ်ကြည်ရေး ဆိုတာတွေလည်း လူတွေ တကယ် အားကြီးမာန်တက် လုပ် တတ်ကြပါသည်။

ရှေးဂရိမြို့ပြနိုင်ငံခေတ်ကတည်းက ကုလသမဂ္ဂဆန်ဆန် နိုင်ငံစုံအဖွဲ့အစည်းမျိုး ထူထောင်ခဲ့ဖူးသည်။ တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ် နိုင်ငံ မလိုအပ်ဘဲ စစ်မတိုက်ကြနဲ့။ တော်ရုံကိစ္စ ညှိနှိုင်းဖြေ ရှင်းကြ။

ပြီး၊ လေးနှစ်တစ်ခါ တခြားကိစ္စတွေ ပဋိပက္ခတွေ အသာ ထားပြီး အိုလံပစ်ပွဲမှာလာယှဉ်ပြိုင်ကြ။ ခင်ဗျားလုံကြီးနဲ့ ဟိုလူ့ သည်လူ့မထိုးနဲ့။ ဘယ်လောက်ဝေးဝေးရောက်အောင် ပစ်နိုင် မလဲ။ ပြိုင်ပွဲထဲဝင်ပြီး ပစ်ကြည့်။ ထိုးချင်ကြတိချင်စိတ်တွေ ကြီးမားနေသလား။ လာ၊ ဟောသည်ကြီးဝိုင်းထဲဝင်။ ခင်ဗျားလိုပဲ ထိုးချင်နေတဲ့ ဟိုလူနဲ့ ရေကုန်ရေခန်းထိုးစမ်းဗျား။

သည်လိုနည်းတွေနဲ့ စစ်စိတ်စစ်သွေးတွေကို လမ်းလွှဲ ဆေးခွဲကြသည်။

ပြီး ရောမခေတ်၊ အလယ်ခေတ်နှင့် သည်ဘက်ရာစုနှစ် ချားတစ်လျှောက်လုံး ဥရောပမှာ၊ ကမ္ဘာမှာ၊ စစ်မဖြစ်ဖို့ ငြိမ်း ချမ်းဖို့နည်းလမ်းတွေ ရှာခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံရေး တွေးခေါ်ရှင် ချားက စာအုပ်စာတမ်း၊ ကျမ်းတွေရေးကာ ရေရှည်တည်တံ့ သော ငြိမ်းချမ်းရေးအစီအစဉ်တွေ တင်ပြကြသည်။ ရှင်ဘုရင် ချား၊ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များ ပူးပေါင်းကာ နိုင်ငံတကာငြိမ်း ချမ်းမှု ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းတွေ အမည်နာမအမျိုးမျိုး ထပ်ကာ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ခဏခံတာရှိသည်။ ခပ်ကြာကြာခံတာ နှိမ့်သည်။

၂၀ ရာစုထဲမှာတော့ ပထမကမ္ဘာစစ်အပြီးမှာ နိုင်ငံပေါင်း ချုပ်အသင်း၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးမှာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ။

နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းကြီးကတော့ ကမ္ဘာကြီးငြိမ်းချမ်း ဆောင် ကြာရှည်ထိန်းမထားနိုင်ခဲ့။ ၁၉၃၀ ကျော်လောက်မှာပင် အဓိကဗဟိုက အနီးအနားနိုင်ငံငယ်တချို့ကို စစ်ပွဲကြီးမဆင်နွှဲ ဘဲ အင်အားသုံးပြီး သိမ်းပိုက်သည့် စစ်အေး (Cold War) ဆိုတာတွေ ပေါ်လာသည်။ အဲသည်နောက်တော့ ကမ္ဘာ့သမိုင်း မှာအကြီးမားဆုံး စစ်ပွဲကြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂခေတ်မှာလည်း အရင်းရှင်အမေရိကန် အုပ်စုနှင့် ကွန်မြူနစ် ရုရှားအုပ်စုအကြား စစ်အေး (Cold War) ဆိုတာကြီး ကြာရှည်ကြာမျော ဖြစ်သေးသည်။ သို့သော် စစ်ပွဲ အဆင့်အထိ ရောက်မလား။ ရုရှားအုပ်စုဘက်မှာ နိုင်ငံရေး၊

၁၁၆

မေမြင့်

စီးပွားရေးစနစ်တွေ ပြောင်းလဲသွားသဖြင့် စစ်အေးတိုက်ပွဲ ပြီးဆုံးသွားသည်။ ကုလသမဂ္ဂပျက်မသွား။

* * *

ယခုတော့ ၂၀ ရာစု ကုန်ဆုံးတော့မည်။

၂၁ ရာစုမှာ နျူကလီးယားစစ်ကြီးမဖြစ်အောင် ဘယ်လို ဆက်လက်တားဆီးကြမည်လဲ။

၂၁ ရာစုအဝင်မှာ တန်ခိုးရှင်တစ်ဦးဦးက ကမ္ဘာလူသား အားလုံးကို မေတ္တာစိတ်တွေ ဖြန့်ဝေပေးမည်လား။ ၂၁ ရာစု ကမ္ဘာသည် မေတ္တာလွမ်းခြုံသော ကမ္ဘာကြီး ဖြစ်လာမည်လား။ မေတ္တာတရားတွေဖြင့် ကမ္ဘာကြီးငြိမ်းချမ်းအောင် ထိန်းနိုင်ကြ မည်လား။

ကျွန်တော် မထင်ပါ။

ရာစုနှစ်ကူးပြောင်းရုံဖြင့် လူတွေ၏ စရိုက်သဘာဝတွေ ပြောင်းလဲသွားမည် မဟုတ်ပါ။

သို့သော် လူ့သမိုင်းရှည်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ လူတွေမှာ သင်ခန်းစာတွေ ပိုများပြားလာသည်။ အသိဉာဏ်ဗဟုသုတတွေ ကြွယ်ဝလာသည်။ ပြဿနာအဖြေရှာသည့် နည်းစနစ်တွေလည်း ပိုမိုတိုးတက်လာသည်ဟု ကျွန်တော်ယုံကြည်သည်။

အဲသည်တိုးတက်လာသည့်အထဲမှာ၊ ကမ္ဘာမှာ သူရောကိုယ် ပါ သေမည့်စစ်ပွဲကြီးမျိုး မတိုက်ဖြစ်အောင် ထိန်းသိမ်းမည့် နည်းစနစ်တွေ၊ အစီအမံတွေလည်း ပါလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် မျှော်လင့်သည်။

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

၁၁၇

အဲသည် နည်းစနစ်တွေ၊ အစီအမံတွေ၊ တိုးတက်လာသော ဆင်ခြင်ဉာဏ်တွေကြောင့် ကမ္ဘာသားတွေသည် ၂၁ ရာစုအတွင်း အငြိမ်းချမ်းကြီးမဟုတ်လျှင်ပင် စစ်ပွဲကြီးတွေ မဖြစ်အောင်တော့ ထိန်းနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။

အဲဒါဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေလည်း ကိုယ့်အကြောင်း ကြောင့်မဟုတ်ဘဲ သူတစ်ပါးအကြောင်းကြောင့် အခြောက်တိုက် သေရသည်ဘေးမှ ကင်းဝေးနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

[မဟောသီ ၂၀၀၀၊ ဇန်နဝါရီ]

၁၀

သူတစ်ပါးကိုပဲ လက်ညှိုးထိုးချင်သူ

အောင်မြင်ခြင်း ရှုံးနိမ့်ခြင်းတို့သည်
ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်၌သာ တည်၏။
(လောင်းမဲလှိုး)

တချို့လူက ပျင်းသည်။

တချို့ ဝီရိယကောင်းသည်။

ဝီရိယ ရှိ မရှိမှာ ပင်ကိုသဘောပါသလို မုဆိုးနားနီးမုဆိုး၊

တံငါနားနီးတံငါသဘောလည်း လွှမ်းမိုးသည်။

တချို့ဝန်းကျင်၌ ပေါ့ပါးနေ ပေါ့ပေါ့စားသမားများသည်။

တချို့ဝန်းကျင်က ဝီရိယကောင်းသူတို့ စုဝေးရာ ဖြစ်သည်။

အလုပ်ကို တန်ဖိုးထားသော၊ အလုပ်လုပ်မှ အကျိုးခံစား

ရသည်ဟု ယုံကြည်သော၊ အလုပ်လုပ်ရခြင်း၌ မွေ့လျော်ပျော်

မိတ်သော သူတို့နေထိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ပင်ကိုပျင်းရိသူတို့

ခင် တဖြည်းဖြည်း လုံ့လထုတ်သောအကျင့် ရလာတတ်သည်။

အလုပ်ကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဟု သဘောထားသူ၊ ဘာမှမလုပ်ဘဲ

ရသည့်အရာမှ တကယ် 'တန်' သည်ဟု မှတ်ယူသူတို့ဝန်းကျင် ဌိ ထကြွလုံ့လသမားသည် လောင်ပြောင်ရယ်မောစရာ၊ လောဘ ကြီးသူဟူ၍ ပြစ်တင်ရှုတ်ချစရာ ဖြစ်နေတတ်သည်။ သည်ပတ် ဝန်းကျင်မျိုးမှာ အနေကြာသော် ပင်ကိုဝိရိယသမားသည် တစ်စ တစ်စ လုံ့လလျော့သွားတတ်သည်။

* * *

'အလုပ်' သို့မဟုတ် လုံ့လဝိရိယအပေါ်ထားရှိသည့် သဘော ထားချင်းမတူသောပတ်ဝန်းကျင်နှစ်ခု အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ဆုံစည်းမိသည့်အခါ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် နားမလည် နိုင်စရာအကြောင်းမျိုး ကြုံရတတ်သည်။

Who Prospers? စာအုပ် ရေးသားသူ Lawrence E.Harrison က တစ်ခါတုန်းက ကော်စတာရီကာနိုင်ငံမှ အဖြစ်အပျက်ကလေးတစ်ခုကို ပြန်၍ ဖောက်သည်ချသည်။

ကော်စတာရီကာ (Costa Rica) ဆိုသည်မှာ တောင်- မြောက် အမေရိကတိုက်နှစ်ခုကြား အလယ်ပိုင်းအမေရိက ဟု ခေါ်သော နေရာမှာရှိသည့် မချမ်းသာသော တိုင်းပြည်ကလေး တစ်ခုဖြစ်သည်။

အဲသည် ကော်စတာရီကာသို့ ထိုင်ဝမ်မှ တရုတ်စိုက်ပျိုး ရေးပါရုအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ရောက်ရှိကာ အထူးအထွက်တိုးစပါးစိုက် ခင်းတစ်ခင်း သရုပ်ပြစိုက်ပျိုးကြသည်။ စိုက်ခင်းအလုပ်များ ပြည့်စုံပြင်ပြီဆိုသည့်အခါ ကော်စတာရီကာလယ်သမားများအား လာရောက်လေ့လာရန် ဖိတ်ခေါ်သည်။

သည်လူတွေက စိုက်ခင်းကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုပြီး သဘော ကျကြသည်။ စပါးတွေက အောင်မြင်လှသည်။ သူတို့ဆီက ပုံမှန်နှုန်းထားနှင့် နှိုင်းစာလျှင် အဆမတန်အထွက်ကောင်းလှ သည်။ အားကျစရာ။

သို့သော် လေ့လာသူများထဲမှ တစ်ယောက်က တရုတ်စိုက် ပျိုးရေးသမားအား မေးသည်။ ခင်ဗျားတို့တစ်ရက်မှာ ဘယ်နှ နာရီအလုပ်လုပ်ရသလဲဟူ၍။

တရုတ်လယ်သမားက သူတို့တစ်နေ့မှာ ၁၂ နာရီ အလုပ် လုပ်ကြောင်းဖြေသည့်အခါ ကော်စတာရီကာ လယ်သမားက လောင်သလိုပြီးကာ၊ 'ဟား၊ အဲဒီလောက်လုပ်မှတော့ အဲဒီလောက် ထွက်တော့မှာပေါ့ဗျ' ဟု ဆိုသည်တဲ့။

* * *

မှန်သည်။ သူတို့ဆီက သည်လိုမှတ်ချက်မျိုးထွက်လာတာ ဘာမျှအံ့ဩစရာမရှိ။ သူက တရုတ်တွေမှာ ဘယ်လိုထူးဆန်း အံ့ဩဖွယ်နည်းလမ်းတွေ ရှိသလဲသိချင်၍ လာကြည့်ခြင်း ဖြစ် သည်။ သည်လောက်လုပ်ပြီးမှ ရတာကတော့ ဘာလုပ်ရမှာလဲဟု သူ သဘောထားသည်။

သူက အလုပ်များများလုပ်ချင်သူ မဟုတ်။

ခပ်ချောင်ချောင်အောင်မြင်မည့်နည်းလမ်း ရှိသလား။ အဲဒါ ဆီလျှင် သူ စိတ်ဝင်စားမည်။

သို့သော် လောကကြီးမှာ အချောင်ရသောအရာ ရှားပါး လှသည်။

ထူးခြားထိရောက်သည့် နည်းလမ်းတွေ၊ ခေတ်မီဆန်းသစ်သော နည်းပညာတွေဆိုတာကလည်း တန်ခိုးကုန်ပိုင်တွေ မဟုတ်။ လိုတရဆုတွေမဟုတ်။ အထောက်အကူပြုသောအရာ၊ နဂိုထက်ပို၍ တစ်ပန်းသာစေသော အရာများသာဖြစ်သည်။ သူတို့ကိုသုံးပြီး အလုပ်လုပ်ဖို့တော့ လိုသေးသည်။

လောက၌ တိုးတက်ကြီးပွားနေသူတွေသည် နည်းနာလည်း သိ၊ ဝိရိယလည်း ရှိကြသူတွေဖြစ်သည်။

တချို့က နည်းလမ်းလည်းမရှာ၊ ကြိုးလည်းမကြိုးစား၊ သူတစ်ပါးကြီးပွားသည်အခါ အမနာပပြောကြသည်။ ကိုယ်မကြီးပွားသည့် ကိစ္စအတွက် ကံကိုယိုးမယ်ဖို့ကြသည်။

တချို့ကျတော့လည်း ကိစ္စတစ်ခုမဖြစ်မြောက်လျှင် အဲဒါဘာကြောင့်လဲ မစဉ်းစား၊ အကြောင်းရင်းမှန်ကို ဖော်ထုတ်ဖို့ မကြိုးစား၊ နီးရာလူကို လက်ညှိုးထိုးကာ အပြစ်ပုံချတတ်သည်။

သည်လိုလွဲချသောနည်းဖြင့် ပြဿနာပြေလည်မသွားနိုင်။ မအောင်မြင်ရခြင်း အကြောင်းရင်းမှန်ကို ရှာမတွေ့နိုင်။ မကုစားမဖြေရှင်းနိုင်။ အဲသည်ကိစ္စမှ ဘာသင်ခန်းစာမျှ မရလိုက်သည့်အခါ နောက်တစ်ကြိမ် အလားတူကိစ္စမျိုး ကြုံလျှင်လည်း ဖြစ်မြောက်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ဦးမည်မဟုတ်။

ကြီးပွားတိုးတက်ရန် ရေခဲမြေခဲကောင်းရှိပါလျက် မအောင်မြင်ဖြစ်နေရခြင်းများတွင် အဲသည်လို ကိုယ်လွတ်ရန်းတတ်သော ဓလေ့စရိုက်များသည်လည်း အရေးကြီးသော အကြောင်းရင်းတစ်ရပ် ဖြစ်နေတတ်သည်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် Michael Fairbanks က Changing the Mind of a Nation အမည်ရှိ စာတမ်းတွင် ကိုလံဘီယာပြည်မှ အတွေ့အကြုံတစ်ရပ်ကို နမူနာအဖြစ် ပြသည်။

* * *

တောင်အမေရိကတိုက် မြောက်များရှိ ကိုလံဘီယာပြည်တွင် နိုင်ငံ့နယ်မြေ၏ သုံးပုံတစ်ပုံနီးပါးခန့်သည် သဘာဝစားကျက် မြက်ခင်းကြီးများသဖွယ်ဖြစ်ရာ ကျွဲ၊ နွား၊ သိုး၊ ဆိတ်များ အလွယ်တကူဖြစ်ထွန်းသည်။

တိရစ္ဆာန်တွေပေါ့လျှင် တိရစ္ဆာန်သားရေများလည်း ပေါများသည်ဖြစ်ရာ ပိုက်ဆံအိတ်၊ လက်ကိုင်အိတ် စသည့် သားရေထည် ဖုစည်းများပြုလုပ်ပြီး ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့နိုင်က အကြီးအကျယ် အကျိုးအမြတ်ရစရာ အကြောင်းရှိ၏။

သို့သော် ကိုလံဘီယာ၏ သားရေထည်လုပ်ငန်းသည် အခြေအနေမကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ တိုးမပေါက်နိုင် ဖြစ်နေသည်။

သူတို့တိုင်းပြည်၏ အထက်ဘက် သိပ်မဝေးသောနေရာတွင် အရေးကြီးသည့် သားရေထည်ဈေးကွက်ကြီးတစ်ခု ရှိနေသည်။ အမေရိကန်ဈေးကွက်။ သည်ဈေးကွက်ကို ထိုးဖောက်နိုင်လျှင် ကမ္ဘာ့အနှံ့ဖြန့်ကျက်ဖို့ ဘာမှမခဲယဉ်းတော့။

သို့သော် သည်ဈေးကွက်မှာ သူတို့သားရေထည်တွေ နာမည်မရှိ လူသုံးအလွန်နည်းနေသည်။

သို့နှင့်၊

ကိုလံဘီယာသားရေပစ္စည်းတွေ ဈေးကွက်မှာ ဘာကြောင့် မအောင်မြင်ရသလဲ စူးစမ်းလေ့လာအဖြေရှာကာ ပြုပြင်ရန် နည်းလမ်းများ အကြံပြုတင်ပြရန်အတွက် သည်လိုကိစ္စမျိုးဘက် တွင် ကျွမ်းကျင်သည့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ငှားရမ်းအပ်နှံသည်။

ကုမ္ပဏီသည် အမေရိကန်ပြည်အနှံ့ရှိ သားရေပစ္စည်းလက်လီ ဆိုင် ၂၀၀၀ ခန့်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်လည်းကောင်း၊ နယူးယောက် ဗြိသိလ္လာရောက်သည့် နိုင်ငံတကာမှသားရေပစ္စည်း အဝယ်တော် များနှင့်လည်းကောင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းသည်။ ထိုနောက် ကြားသိ ရသည့် အချက်အလက်များကို အနှစ်ချုပ်ထုတ်ကြည့်သည့်အခါ အဓိကအချက်နှစ်ရပ် ထွက်လာသည်။

တစ်၊ ကိုလံဘီယာသားရေပစ္စည်းများ ဈေးအလွန်ကြီး သည်။

နှစ်၊ ကိုလံဘီယာသားရေပစ္စည်းများ အရည်အသွေး အလွန် ညံ့သည်။

သို့နှင့်ကုမ္ပဏီမှပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကိုလံဘီယာနိုင်ငံသို့သွား ရောက်ကာ သားရေထည်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်သူများအား သူတို့ ပစ္စည်းတွေ ဘာကြောင့်အရည်အသွေးညံ့ရသလဲ၊ ဘာကြောင့် စံချိန်မမီသည့် ပစ္စည်းများကို ဈေးအလွန်အကျွံ တင်ထားရသလဲ မေးမြန်းသည်။ အဖြေက ချက်ချင်းထွက်သည်။

‘ကျွန်တော်တို့အပြစ်မဟုတ်ဘူးဗျ’ တဲ့။ ပစ္စည်းထုတ်လုပ် သူများက ဆိုသည်။

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

သည်ကိစ္စသည် သားရေစက်ရုံသမားများကြောင့် ဖြစ်ရ ကြောင်း သူတို့ကထောက်ပြကြသည်။ သူတို့ တောင်အမေရိက ထဲတွင် သားရေကုန်ကြမ်း များများထွက်သည့် အာဂျင်တီးနား ရှိသည်။ ပစ္စည်းအရည်အသွေးလည်း မြင့်သည်။ သို့သော် အာဂျင်တီးနားသားရေကြောင့် သူတို့ ကိုလံဘီယာသားရေသမား များ မထိခိုက်ရအောင် အစိုးရက သားရေသွင်းကုန်ကို အခွန် အတုတ် တိုးမြှင့်ကောက်ခံသောနည်းဖြင့် ကာကွယ်ပေးထား သည်။ အဲဒါကြောင့် သူတို့မှာ သားရေညံ့ညံ့ကို ဈေးကြီးပေးပြီး သုံးစွဲနေရသည်ဟု ဆိုသည်။

သို့နှင့် သားရေစက်ရုံသမားများထံ ဆက်လိုက်ကြသည်။

သားရေတွေညံ့ရခြင်းအကြောင်းရင်းကို မေးသည့်အခါ ဧကန်ရုံသမားတွေက အေးအေးဆေးဆေးပဲ ဖြေသည်။ ‘ကျွန်တော် တို့အပြစ် မဟုတ်ဘူးဗျ၊ သားသတ်ရုံက လူတွေကြောင့် ဖြစ်ရ တာ၊ သူတို့ပေးတဲ့ သားရေတွေကိုက အရည်အသွေးညံ့တယ်လေ ဟု၊ အသားက ဈေးကောင်းရတယ်မဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ သားရေခွာတဲ့ကိစ္စမှာ သိပ်အပင်ပန်းခံမနေကြဘူး၊ ပျက်စီးတာ ဘာသာ သိပ်ဂရုမစိုက်ကြဘူး’

သို့နှင့် သားသတ်ရုံတွေဆီ ဆက်သွားကြပြန်သည်။

စောစောကမေးခွန်းမေးတော့ စောစောကလူများလိုပဲ ခံပြ ည်။ ကျွန်တော်တို့အပြစ်မဟုတ်ဘူး၊ နွားခြံပိုင်ရှင်တွေကြောင့် ဖြစ်တာတဲ့။

နွားခြံသမားတို့ထုံးစံက နွားတွေမှာ အသားတံဆိပ်နှိပ်လေ့ရှိကြသည်။ ပိုင်ရှင်အမည်အတိုကောက်၊ ခြံအမည်အတိုကောက် သို့မဟုတ် ခြံ၏အမှတ်သင်္ကေတကို သံတံဆိပ်တုံးလုပ်ပြီး ရဲနေအောင်မီးဖုတ်ကာ နွားအရေပြားမှာ နှိပ်သည့်အခါ အရေပြား၌ ထင်ရှားသော မီးလောင်ရာအမှတ်တံဆိပ်ထင်သွားသည်။ သူ့နွားကိုယ့်နွားကို သည်အမှတ်တံဆိပ်ဖြင့် ခွဲခြားရသည်။ ကိုလံဘီယာတွင် နွားခိုးဂိုဏ်းတွေ သောင်းကျန်းနေပြီး နွားသူခိုးတွေက အမှတ်တံဆိပ်တွေ ဖျက်ကြ၊ ပြင်ကြ၊ တံဆိပ်ဟောင်းကို ဖုံးသွားအောင် တံဆိပ်သစ်ကြီးတွေရိုက်ကြနှင့် လုပ်လာသည့် အခါ ပိုင်ရှင်တွေက တံဆိပ်ကို တစ်နေရာတည်းမရှိက်၊ နှစ်နေရာ သုံးနေရာ ရိုက်ကြသည်။ တံဆိပ်များသည့်အခါ အရေပြား ပျက်စီးလေသည်။

ကိုင်း၊ ဒါဖြင့် နွားခြံတွေဆီသွားရအောင်။ သူတို့က နောက်ဆုံးကွင်းဆက် သို့မဟုတ် ပထမဆုံးကွင်းဆက်ပဲ။ အဲသည်မှာ အဖြေပေါ်မည်။

နွားခြံတွေဆီရောက်တော့၊ ဟာ သည်မှာလည်းကိစ္စမပြတ်သေး။ အဲဒါ ကျွန်တော်တို့အပြစ်မဟုတ်ဘူးလို့ပဲ ဆိုပြန်သည်။

ဒါဖြင့် ဘယ်သူ့အပြစ်တုန်း။ အပြစ်တင်စရာ ဘယ်သူကျန်သေးလို့တုန်း။

ကျန်သေးသည်တဲ့။ တရားခံစစ်စစ်က သူတို့နောက်မှာရှိသေးသည်။

‘နွားတွေဗျာ၊ နွားတွေကိုက အသုံးမကျတာ’ တဲ့။

ဟာ၊ နွားက ဘယ်လိုအသုံးမကျဖြစ်တာတုန်း။

သူတို့က ရှင်းပြပါသည်။ ကွင်းပြင်ထဲက နွားတွေကို မှက်ကိုက်သည်၊ ဖြုတ်ကိုက်သည်။ နွားပဲ မှက်ကိုက်တာ၊ ဖြုတ်ကိုက်တာ ရှိမည်ပေါ့။ သဘာဝပဲ။ သို့သော် သည်နွားတွေဆိုးပုံက မှက်ကိုက်လို့ယားလျှင် နွားခြံနယ်နိမိတ် သံဆူးကြိုးမှာ တိုးတိုက်ပြီး အယားဖျောက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်တဲ့။ သံဆူးကြိုးကို တိုးတော့ အရေပြားမှာ ခြစ်ရာတွေ ပေါ်သည်ပေါ့။ စုတ်တာပြတ်တာ ပွန်းပဲ့တာတွေ ရှိလာသည်ပေါ့။ သည်အကောင်တွေ သည်အကျင့် မဖျောက်သရွေ့တော့ နွားသားရေတွေ အနာအဆာ ကင်းနိုင်မည် မဟုတ်တဲ့။

လမ်းကဆုံးသွားပြီ။

ကိုလံဘီယာက သားရေအိတ်တွေ နိုင်ငံခြားဈေးကွက်မှာ ဆင်ဆုံရခြင်းသည် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ချို့ယွင်းချက်ကြောင့်မဟုတ်၊ ကိုလံဘီယာနွားတွေကိုယ်တိုင်က တုံးလွန်းသောကြောင့်သာ ဖြစ်နေသည်။

သည်နွားတွေ စဉ်းစားဉာဏ်ရှိလာအောင် ဘယ်လိုလုပ်ကြမည်လဲ။

သည်ကိစ္စ ဘယ်သူမျှ ဝင်ရောက်ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည် မဟုတ်

* * *

ကိုယ့်ကိုကိုယ် မကယ်ဆယ်သောသူအား မည်သူမျှ ကယ်ဆယ် (ကူညီ) နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ် ဟူသော စကားရှိသည်။

၁၂၈

ဖေမြင့်

ပြဿနာကို ရှောင်တိမ်းနေခြင်းသည် ကိုယ့်ကိုကိုယ်
မကယ်ဆယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် မိမိအကျိုးစီး
ပွားကို မိမိမျက်ကွယ်ပြုခြင်း ဖြစ်သည်။

မိမိကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကို အလေးထားသူမှန်က ကိုယ်
ကြုံရသည့် ပြဿနာကို ရဲရဲကြည့်ကာ အဖြေရှာဖို့ လိုပေမည်။
အကြောင်းရင်းမှန်က ဘာလဲ၊ ငါဘယ်လို ဖြေရှင်းမည်လဲ စဉ်း
စားရှာဖွေကာ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သမျှကို အားထုတ်ဆောင်ရွက်
မှသာ အောင်မြင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

[Beauty ၂၀၀၃၊ ၁၆]

၁၁

ဘာကိုယုံကြည်ကြမည်လဲ

တလောက တိုင်း(မ) (Time) မဂ္ဂဇင်းအသစ်တစ်အုပ်
ထွက်လာတော့ အဖုံးက အရင်မြင်ဖူးပြီးသား အဖုံးတစ်ခုနှင့်
အဆင်တည်းဖြစ်နေတာ တွေ့ရသည်။

နံနက်စာ ပြင်ထားသည့် ပန်းကန်ပြားတစ်ချပ်၏ပုံ။

ပန်းကန်ပြားထဲမှာ ကြက်ဥဟတ်ဖရိုင်းနှစ်လုံးနှင့် သစ်သီး
တစ်စိတ်ကို ထည့်ထားသည့်ပုံက ပြီးနေသော ကာတွန်းရုပ်
နှင့်တူသည်။ ဟတ်ဖရိုင်းနှစ်ခုက မျက်လုံး၊ သစ်သီးစိတ်က
အရပါးရပြိုးနေသည့် နှုတ်ခမ်း။

ပုံအောက်တွင် ရေးထားသည့် စာလုံးကြီးက Choles-
တဲ။ သူ့အောက်တွင် စာလုံးသေးနှင့် The Good
News ဟု ရေးထားသည်။ 'ကိုလက်စထရောအကြောင်း
သိရအောင်' ဆိုပါစို့။

၁၉၉၉ ခု၊ စက်တင်ဘာ ၆ ရက်ထုတ် တိုင်း(မ)မဂ္ဂဇင်းက ကိုလက်စထရောအကြောင်းကို မျက်နှာဖုံးဆောင်းပါးအဖြစ် ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဟုတ်သည်။ အရင် ကျွန်တော်မြင်ဖူးသည့် ဆင်တူ အဖုံးကလည်း ကိုလက်စထရောကို မျက်နှာဖုံးတင်ထားသည့် တိုင်း(မ) မဂ္ဂဇင်းအဖုံးပဲ။ လေးငါးနှစ်လား၊ အလွန်ဆုံး ဆယ်နှစ်လား။ သိပ်အကြာကြီးထဲက မဟုတ်ဟု အောက်မေ့သည်။

မနေနိုင်သဖြင့် စာအုပ်ပုံတွေကြားထဲလိုက်ရှာတော့၊ တွေ့ပါပြီ။

ကိုလက်စထရော မျက်နှာဖုံးဆောင်းပါးပါပဲ။ ကျွန်တော် ထင်တာထက်တော့ ကြာသွားပြီ။ လွန်ခဲ့သော ၁၅ နှစ်ကျော်ကလ ၁၉၈၄ ခု၊ မတ်လ ၂၆ ရက်က။

သရုပ်ဖော်ပုံက မတူဘဲနေလေမည်လား။ သည်ပန်းကန်ပြား၊ သည်ဟတ်ဖရိုင်းနှစ်လုံးပဲ။ သရုပ်ဖော်ဓာတ်ပုံဆရာကလည်း သည်ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ အောက်ဘက်ရှိသစ်သီးစိတ်နေရာမှာသာ အသားကင်တစ်မြောင်းက မဲ့နေသည့် ပါးစပ်ပုံ ခုံးကွေးကွေးလေး။ ပြီး Cholesterol ဆိုသည့် စာလုံးကြီးအောက်မှာ စာလုံးသေးသေးနှင့် ရေးထားသည်က And Now the Bad News တဲ့။ ‘ကိုလက်စထရောအကြောင်း မကောင်းသတင်းများ’ ပေါ့။

တိုင်း(မ)မဂ္ဂဇင်းထဲမှာပဲ အကြောင်းအရာ တစ်ခုတည်းကို မနေ့ကတစ်မျိုး သည်ကနေ့တစ်မျိုး ရေးနေသည့်သဘော

ဖြစ်သည်။

ဘာကြောင့် သည်လိုဖြစ်ရသလဲ။

သုတေသနသမားတို့၏ တွေ့ရှိချက်တွေက ပြောင်းလာသဖြင့် စာနယ်ဇင်းသမားကလည်း အဲသည်အတိုင်း လိုက်ပြောင်းပြီး တင်ပြနေရခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ‘ပြောင်းသွားပြန်ပြီဗျ’ ဟု တိုင်း(မ)မဂ္ဂဇင်းက မှတ်ချက်ချလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သည်သုတေသနတွေက ပေါ့တိပေါ့ဆ သုတေသနတွေ ဆော့ လုံးဝမဟုတ်။

အရင် ၁၅ နှစ်ကျော်က တိုင်း(မ)မဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါးသည် ဆေးပညာသမိုင်းတစ်လျှောက် ငွေကုန်ကြေးကျအများဆုံး (ဒေါ်ဇာသန်း ၁၅၀) နှင့် အကျယ်ပြန့်ဆုံး သုတေသနပြုချက်မှ ညွှတ်ပေါ်လာသည့် ရလဒ်များကို အခြေခံ၍ ရေးထားခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုပြီး၊ ယင်းနှင့် အချက်အလက်များစွာတွင် ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲလာသည့် ၁၉၉၉ စက်တင်ဘာဆောင်းပါးသည်လည်း ထက်ရှိ အနောက်ကမ္ဘာဆေးပညာလောကမှာ အများလေးစားသိမှတ်ခံရသည့် သုတေသီများစွာတို့၏ နှစ်ရှည်လများ လေ့လာစူးစမ်းချက်များပေါ်တွင် အခြေခံထားတာ ဖြစ်နေသည်။

နှစ်ပုဒ်လုံး မျက်နှာဖုံးဆောင်းပါးကြီးတွေဖြစ်ရာ ပြည့်စုံဆောင် နှိုင်းယှဉ်ပြနေလျှင် ရှည်လျားလိမ့်မည်။ ဆောင်းပါးခေါင်းစဉ်များထဲတွင် ဖော်ပြထားသည့် အထင်ရှားဆုံးအချက်တစ်ခုထိ ထုတ်ပြတော့မည်။

ကြက်ဥကိစ္စ။

ကြက်ဥတွေမှာ ကိုလက်စထရောတွေ အများကြီးပါနေတယ်။ အဲဒါတွေကြောင့် နှလုံးသွေးကြောပိတ်မယ်။ အသက်သေနိုင်တယ်။ ကြက်ဥကို သတိထား။ တတ်နိုင်သမျှမစားနဲ့တဲ့။ ပထမဆောင်းပါးကဆိုသည်။

ဒုတိယဆောင်းပါးကျတော့၊ ကြက်ဥနဲ့ပတ်သက်ပြီး ခင်ဗျားတို့ အရင်က မှတ်သားထားတာတွေအားလုံး မေ့ပစ်လိုက်ကြတော့၊ တဲ့။ သူ့မှာ ကိုလက်စထရောတွေပါတာ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုလက်စထရောစားတိုင်းလည်း အန္တရာယ်မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ တဲ့။

အရင်က မစားနဲ့၊ အခုစား။

၁၅ နှစ်လုံးလုံး ကြက်ဥကြိုက်ပါလျက် ကြောက်လို့ရှောင်ခဲ့တဲ့သူတွေမှာ နစ်နာလိုက်တာ။ အခုကျမှ ကမန်းကတန်းနဲ့ အတိုးချပြီးပြန်စားမယ်ဆိုရင်လည်း၊ အင်း နောက် ၁၅ နှစ်ကြာတဲ့အခါ စောစောကဟာတွေ မှားသွားပြန်ပြီ။ ကြက်ဥမစားတာမှန်တယ်။ စားတာ အန္တရာယ် လို့ အသစ်တစ်ဖန် ပြန်လည်တွေ့ရှိလာခဲ့သည်ရှိသော် ပြဿနာ။

သမိုင်းကြောင်း ကြည့်တော့လည်း သိပ္ပံပညာအစရှိသည်လူ့ယဉ်ကျေးမှုစနစ်ကြီး တိုးတက်လာသည်မှာ အထင်အရှားသို့သော် တောက်လျှောက် အဖြောင့်အတိုင်း တက်သွားတာမဟုတ်ဘဲ တချို့လူများပြောသလို ကြောင်လိမ်လှေကားသမား

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ် တက်သည်လား။ ကြောင်လိမ်လှေကားတလည်း တစ်ခါတစ်လေ အပေါ်မတက်ဘဲ တစ်နေရာတည်း ခတ်ချာလည်လိုက်၊ နိမ့်လိုက်မြင့်လိုက် ဖြစ်နေတတ်သည်လား။ ထားပါတော့၊ ကိုယ် အလှမ်းမမီတာတွေ။

*

သုတေသနသမားတွေကို ကပျက်ကချော် ပြောသည်တော့မဟုတ်ပါ။ သို့သော် သူတို့ကလည်း နေ့တစ်မျိုး ညတစ်မျိုး အမျိုးမျိုးတွေ တွေ့ရှိနေကြသည်။

တလောကကြည့်ပါလား။ သတင်းစာထဲမှာ သုတေသနသတင်းတစ်ပုဒ်ပါလာသည်။

လူမှုဆက်ဆံရေးအရ မိတ်ဖြစ်ဆွေဖြစ် အရက်သောက်ကြသူများတွင် အရက်ကြောင့် အသည်းကို မထိခိုက်ရုံမက အသည်းကျန်းမာရေးအတွက်ပင် အထောက်အကူပြုနိုင်လိမ့်ဦးမည်တဲ့။ အရက်သောက်သုံးသူများအတွက် ဧရာမ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်တွေ့ရှိချက်ကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ဆေးဖြစ်ဝါးဖြစ်ဆိုတာ မှန်သည်ပေါ့။

သုတေသီက အခြောက်တိုက်ပြောခြင်းမဟုတ်။ ဓာတ်ခွဲခန်းတွင် ကြွက်များအား အရက်မှန်မှန် တိုက်ပေးကြည့်ရာ နှလုံးက ပျက်စီးနေသော ၎င်းတို့၏အသည်းများ ပြန်ကောင်းလာတာ တွေ့ရှိရသည်တဲ့။ သူက အထောက်အထားဖြင့်

၁၃၄

ဖေမြင့်

အရက်ကြောင့် အသည်းထိခိုက်သည်ဟု အရင်က ကျွန်တော်တို့ မှတ်ထားခဲ့ကြသည်။ အခုတော့ အရက်ကြောင့်တောင် ပိုကောင်းသေးတဲ့။

ဘယ်လိုအကြောင်းကြောင့် ကောင်းသည်လဲ။

မိတ်ဖြစ်ဆွေဖြစ်သမားက အရက်ကို နည်းနည်းစီ နည်းနည်းစီ သောက်တော့ အသည်းကို နည်းနည်းစီ နည်းနည်းစီ ရန်စသလိုဖြစ်။ အသည်းက ဒါကို ခဏခဏခုခံရင်း လေ့ကျင့်ခန်း မှန်မှန်ယူသည့်သူများလို အားကောင်းလာသည်လား။ အင်း ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်နိုင်တာပဲ။

သို့သော် ဆေးလိပ်ကျတော့ ဘယ်လိုလဲ။

တော်ပါတော့။ တောက်တီးတောက်တဲ့တွေ မပြောတာကောင်းမည်။

* * *

သို့သော် ခက်သည်က စာကိုလည်း မဖတ်ဘဲမနေနိုင်။ ဖတ်လိုက်ပြန်တော့...

တလောက စိုက်ပျိုးရေးသမား သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် ရောက်လာကာ သူ့ခြံလုပ်ငန်းအကြောင်းပြောရင်း သူ့မိတ္တူကူးလာခဲ့သည့် မှတ်စုစာရွက်အချို့ကို ထုတ်ပြသည်။

အကြောင်းအရာက ငရုတ်ကောင်း။

ငရုတ်ကောင်းကို ကျွန်တော် မကြိုက်ပါ။ ငရုတ်ကောင်းမှုန့်ပါသော ဟင်းချိုသောက်မိတိုင်း ကျွန်တော် ကြို့ထိုးတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် သတိထားပြီး ရှောင်လေ့ရှိသည်။

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

၁၃၅

ငရုတ်ကောင်းစာတမ်းကိုတော့ သူငယ်ချင်းက ဖတ်ခိုင်းသဖြင့် ကျွန်တော်ဖတ်ပါသည်။ သို့သော် စိုက်ပျိုးပုံနည်းလမ်းများအကြောင်း၊ အထွက်နှုန်းအကြောင်း စသည်များမရောက်မီ ဒီဒါန်းသဘောရေးထားသည့် ငရုတ်ကောင်း၏ သမိုင်းကြောင်းတို့ စာမျက်နှာတစ်ဝက်ခန့် ဖတ်မိလျှင်ပင် ကျွန်တော်လန့်လာသည်။

လက်စသတ်တော့ ငရုတ်ကောင်းသည် ဧရာမပုဂ္ဂိုလ်ပေတကား။

ကျွန်တော်မကြိုက်သော ငရုတ်ကောင်းကို ရှေးပဝေသဏီကပင် လူတွေ အမြတ်တနိုးတန်ဖိုးထားကာ စားသုံးခဲ့ကြသည်တဲ့။ ငရုတ်ကောင်းသည် အရှေ့အနောက် ကုန်သွယ်မှုအစပြုစေခဲ့သည့် အဖိုးတန်ကုန်ပစ္စည်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်တဲ့။ သူ့ကို ငွေကြေးပမာ တန်ဖိုးထားခဲ့ကြသဖြင့် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာဆက်သရာများ၊ အခွန်အခပေးဆောင်ရာများမှာပင် ငရုတ်ကောင်းအချိန်အတွယ် ဘယ်ရွှေဘယ်မျှဆိုတာမျိုး သတ်မှတ်သုံးစွဲခဲ့ကြသည်တဲ့။ ၁၄၉၂ ခုနှစ်မှာ ခရစ္စတိုဖာကိုလံဘတ်(စ) ရွက်သင်္ဘောသုံးစင်းနှင့် ခရီးထွက်ခြင်းတွင် အဓိကအကြောင်းသည် ငရုတ်ကောင်းရှာဖွေရန် ဖြစ်သည်တဲ့။ ဟာ၊ အလားတူ ၁၄၉၇ ခုနှစ်က ဗာစကိုဒဂါးမား အာဖရိကကို ပတ်ခဲ့သည့် ခရီးသည်လည်း ငရုတ်ကောင်းအရေးနှင့် မကင်းဘူးတဲ့။

ဘီစီ ၃-၄ ရာစုခေတ် ဂရိပညာရှိ သီယိုဖရေးစတပ်(စ) (အရစ္စတိုတယ် ကွယ်လွန်ပြီးနောက် သူ၏ကျောင်းတော်တွင်

၁၃၆

ဖေမြင့်

ကျောင်းအုပ်အဖြစ် ဆက်ခံသူ) ၏ ငရုတ်ကောင်းမှတ်တမ်းမှ သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၈၀၀ ကျော်က လန်ဒန်မှာရှိခဲ့သည့် ငရုတ်ကောင်းလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများအသင်း၊ ပေါ်တူဂီတွေ လက်ဝါးကြီးအုပ်ခဲ့သည့် ၁၅-၁၆ ရာစုခေတ် မလက္ကာနှင့် ဂိုအာမှ ငရုတ်ကောင်းပွဲရုံကြီးများ၊ စသဖြင့်။

ကျွန်တော်မကြိုက်သော ငရုတ်ကောင်း၏သမိုင်းကြောင်း သည် သူ့လူတွေလက်ထဲတွင် ရောမအင်ပိုင်ယာသမိုင်းပမာ ခမ်းနားကြီးကျယ်၍ နေသည်။

အင်း ခုထက်ထိ စာဝါးမဝသေးဘူးလားဟုပဲ ကိုယ့်ကို ကိုယ် အပြစ်တင်ရလေမည်လား။

သုတေသီဆိုတာတွေကတော့ သူတင်ပြချင်သည့် အကြောင်း ကိစ္စကို ဆင်ခြေဆင်လက်တွေဖြင့် ခိုင်လုံအောင် ကြိုးစားတင်ပြ မည်ပေါ့။ အထောက်အထားသာကေတွေ အများဆုံးသုံးကာ စာဖတ်သူကို ဆွဲဆောင်နိုင်ဖို့ သူကြိုးစားမည်ပေါ့။

ငရုတ်ကောင်းသမားက ငရုတ်ကောင်းအရေးပါသည့် အကြောင်း၊ ကြက်သွန်ဖြူသမားက ကြက်သွန်ဖြူ၊ ဇာတိပျိုလ် သမားကလည်း ဇာတိပျိုလ်၊ သူ့ဟာနှင့်သူ လုပ်ကြလိမ့်မည်။ အရေးကြီးတာက ကိုယ်က သတိထားဖို့။

ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့် ဆိုပြီး ယုတ္တိယုတ္တာနှင့်တကွ တင်ပြကြရင်းကပင် ကိုယ်လိုချင် ရာ ဆွဲဆွဲသွားတတ်ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

၁၃၇

အထူးသဖြင့် မလွယ်သည်က အနာဂတ်ကို ဟောကိန်း ထုတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ။

စီးပွားရေးနယ်ပယ်၊ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်၊ လူမှုရေးသိပ္ပံနယ် ပယ်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နယ်ပယ်၊ အာကာသဗေဒနယ်ပယ် စသည့်စသည့် အထူးပြုနယ်ပယ်အသီးသီးမှာ ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သူတို့ထင်ကြေးတွေ၊ သန်ရာ သန်ရာ စွဲလမ်းကြတာတွေကို မချမသွေ ဖြစ်ရမည့်အရာတွေ အဖြစ် အခိုင်အမာ ပြောကြသည့်အခါ ကျွန်တော်တို့မကျွမ်း ကျင်သူတွေက ယောင်တိယောင်တောင် နားထောင်ကာ အားလုံး အမှန်တွေချည်းဟု ထင်မှတ်သွားတတ်သည်။

* * *

တစ်ခါတုန်းက သိပ္ပံစာရေးဆရာကြီး အာသာစီကလပ် တ ဆောင်းပါးတစ်ခုမှာရေးသည်။ သူရေးတာကို ချုပ်ပြောရလျှင်၊

တစ်ခါတလေ ရည်မှန်းချက် (၁) အလိုဆန္ဒက နည်းပညာ ရဲ့ရှေ့က ပြေးသွားတတ်သည်တဲ့။ သည်အဆိုလေးနှင့် သူက အစချီသည်။ ပြီး အဲသည်အဆိုကို ထောက်ခံဖို့ ဥပမာအဖြစ် ၁၉၁၁-၁၂ က အန္တာတိကဒေသသို့ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း သွား ဆောက်ခဲ့ကြသူများအကြောင်း သူတင်ပြသည်။ အဲသည်တုန်းက ဆောင်ဝင်ရိုးစွန်းသို့ လူဆယ်ယောက်ရောက်ခဲ့ရာတွင် ငါးယောက် သာလျှင် အသက်ရှင်လျက် ပြန်လာနိုင်ခဲ့ကြသည့်အကြောင်း၊ ချွမ်းမားလှည်းနှင့် နှင်းစီးဖိနပ်မှအပ အားကိုးပြုစရာမရှိတဲ့၊ တစ်နည်း ပြောလျှင် နည်းပညာမပြည့်စုံသေးဘဲ ကာယစွမ်းအားသက်

၁၃၈

ဖေမြင့်

သက် စိတ်ထက်သန်မှုသက်သက်ဖြင့် နော်ဝေးမှ အမန်းဆင်တို့၊ ဗြိတိန်မှ စကော့တို့လူစုတွေ သွားခဲ့ကြပြီးသည့်နောက်တွင် နှစ်ပေါင်း ၅၀ နီးပါး တောင်ဝင်ရိုးစွန်းကို လျစ်လျူရှုထားခဲ့ကြပြီး ၁၉၅၇-၅၈ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘူမိရူပနှစ်ကျတော့မှ လေယာဉ်ပျံတွေ ဆီးနှင်းပြင်သွားယာဉ်တွေ စသည့် ခေတ်မီနည်းနာ၊ ခေတ်မီစက်ကိရိယာများသုံးကာ လူတွေ တစ်ခေါက်ထပ်သွားခဲ့ကြသည်။ သည်တစ်ကြိမ် အဲသည်မှာကျန်ခဲ့ကြသူတွေကတော့ စကော့တို့လို အသက်စွန့်ခဲ့ရသူတွေ မဟုတ်။ ဝင်ရိုးစွန်းမှာ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆက်လုပ်ရန် တာဝန်အရ နေခဲ့ကြသူတွေသာ ဖြစ်သည်။ သည့်နောက်တွင် တောင်ဝင်ရိုးစွန်း၌ နိုင်ငံများစွာမှ သုတေသီပညာရှင်တွေ ဥတုသုံးလီနေလာလိုက်ကြသည်မှာ ယနေ့ထိ ဖြစ်သည်တဲ့။

သည်လိုပြောပြီးသည့်နောက် သူက လအကြောင်း ဆက်ပြောသည်။ လသို့ အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ သွားနိုင်မည့် နည်းပညာများသည် တကယ်က ၂၁ ရာစုထဲမှာမှ ဖြစ်လာဖို့ရှိသည်တဲ့။ သို့သော် ရုရှားနှင့် အမေရိကန်တို့ နိုင်ငံရေးအရ ပြိုင်ဆိုင်ရာမှ လကို အရင်ရောက်ဖို့သည် တောင်ဝင်ရိုးစွန်းသို့ ပထမဆုံး ရောက်ချင်ကြသူများမှာလို နည်းပညာထက် ရှေ့ကပြေးနေသည့် ရည်မှန်းချက်တစ်ရပ် ဖြစ်လာသည်။ သည်ဟာကို မရရအောင် အကောင်အထည်ဖော်ရင်း တကယ်မပြည့်စုံသေးသော နည်းပညာများဖြင့်ပင် ၁၉၆၉ ခုနှစ်၌ စွန့်စွန့်စားစား လူသားတို့ လပေါ်ရောက်သွားခဲ့ကြသည်။ လပေါ် လူတစ်ဒါဇင်

ဆန်စိုးထားအပ်သောအရာများ

၁၃၉

လောက် ရောက်ပြီးသည့်နောက်တွင် လကိစ္စကို လူတွေမေ့ထားခဲ့ကြသည်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ လောက်ကြာမှ ဝင်ရိုးစွန်းတုန်းကလို နောက်တစ်ခေါက် သွားကြလိမ့်မည်။ သည်တစ်ခါသွားလျှင်တော့ နည်းပညာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံသုံး၍ သွားဖြစ်ကြလိမ့်မည်။ ပြီးတော့ လပေါ်မှာ လူတွေ အပြီးနေဖြစ်ကြလိမ့်မည်တဲ့။

ဟာ အံ့သြစရာ။ သို့သော် ဟုတ်လောက်သည်။

တောင်ဝင်ရိုးစွန်းကိစ္စကို နမူနာထားကာ လကိစ္စကို သူဆွဲယူသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယုံလောက်သည်။

အာသာစိကလပ်ကို ကျွန်တော် သဘောကျသွားသည်။ သူပြောတာဟုတ်သည်။ ဒါ လက်ခံရမှာပဲ။

သို့သော် သူက သည်လောက်နှင့်မရပ်ပါ။

တစ်နေ့သောအခါ လူသားတွေသည် အာကာသကို ဥဒဟိုသွားကြလိမ့်မည်တဲ့။ သူကဆက်ပြောသည်။ လပေါ်သွားမည့်သူသည် ယခုခေတ် လေယာဉ်စီးခရီးသည်များလို လက်မှတ်ဝယ်ပြီး တက်လိုက်သွားကြလိမ့်မည်။ နောင်ဆိုလျှင် လေယာဉ်ထက် လွယ်ကူသောနည်းလမ်းမျိုးဖြင့်ပင် လပေါ်သို့ ရောက်ကြလိမ့်ဦးမည်။ အဲဒါက ဓာတ်လှေကားတဲ့။

အာကာသဓာတ်လှေကား။

ကမ္ဘာနှင့် လအကြား ဓာတ်လှေကား အရှည်ကြီး အမြင့်ကြီးတစ်ခု တပ်ဆင်မည်။ လပေါ်သွားချင်လျှင် မီးတဟုန်းဟုန်းနှင့် ဒုံးပျံကြီးစီးစရာမလို။ ဓာတ်လှေကားပေါ်တက်၊ ရပ်သည့်အခါဆင်း၊ လပေါ်ရောက်ပြီ။

ဟာ ဟုတ်ရဲ့လားဗျာ။

ကျွန်တော် ခေါင်းနည်းနည်း မူးသွားသည်။

သူကတော့ ဒါ ရယ်စရာပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ နောင်တစ်နေ့ တကယ်ဖြစ်မှာ တဲ့။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်က ရုရှားအင်ဂျင်နီယာ တစ်ယောက် စတင်ဖော်ပြသည့်စိတ်ကူး၊ နောက် ၁၀ နှစ်လောက် ကြာတော့ အမေရိကန်ပညာရှင်တစ်စုကလည်း အတည်ပြုကြသည် တဲ့။ သူက သက်သေတွေ ခေါ်သေးသည်။

ပြီးနောက်၊ ဟိုတုန်းကတော့ ဗေဒင်ဆရာတွေက ကြယ်လနက္ခတ်တာရာတွေဟာ လူတွေရဲ့ ကံကြမ္မာကို ဖန်တီးနိုင်စွမ်း ရှိတယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့ကြတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကြယ်တာရာတွေရဲ့ ကံကြမ္မာကို လူတွေဖန်တီးတဲ့ခေတ်က နောင်တစ်နေ့ တကယ် ရောက်လာမှာတဲ့၊ ပြောသေးသည်။

အင်း၊ ဒါသည်ပင် အနာဂတ်နဲ့ပတ်သက်၍ ဟောကိန်း ထုတ်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်ပဲလို့ ကျွန်တော် တွေးလိုက်မိသည်။ ကျွန်တော်တို့ကို ဟုတ်လောက်တာ ယုံလောက်တာတွေနှင့် စကားပလ္လင်ခံမည်။ ပြီးမှ အထောက်အထားမခိုင်လုံသေးသော်လည်း ဒီအတိုင်းဖြစ်ရမှာ မချမှတ် သူ ယုံကြည်ထားတာတွေ ရိုက်ထည့်ပေးမည်။

* * *

အာသာစိကလပ်က သိပ္ပံပညာရှင်မဟုတ်၊ သိပ္ပံစာရေးဆရာသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့တွင်သိပ္ပံသမား၏ ‘လက်

တွေ’ နှင့် စာရေးဆရာ၏ ‘စိတ်ကူးယဉ်မှု’ တွေ ရောစွက်နေသည်ဟု မြင်စရာရှိသည်။

သို့သော် သိပ္ပံသမား စစ်စစ်များရော ဘယ်လိုရှိကြသနည်း။ ဒဗလျူပီထရောင်းဝါးအမည်ရှိ ရူပဗေဒပညာရှင်တစ်ယောက်က ရေးသည်။

သိပ္ပံသည် အမှန်တရား (truth) ကို ရှာဖွေသည်မဟုတ်။ အမှန်တရားကိုရှာခြင်းမှာ တွေးခေါ်ရှင်တို့၏ အလုပ်ဖြစ်သည်။ သိပ္ပံပညာရှင်တို့ကား ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်မှု (predictability) ကိုသာ ရှာဖွေခြင်း ဖြစ်သည်တဲ့။

လောကကြီး၏ သဘာဝဖြစ်စဉ်တွေကို လေ့လာကာ သည်ဟာတွေသည် အဘယ်သို့ဖြစ်ပေါ်ကြသည်၊ သည်ဟာတွေ ဖြစ်ခဲ့ပုံအကြောင်းကိုထောက်ကာ ဘယ်သောအခါ ဘယ်အရာ ဖြစ်လာလိမ့်မည်၊ ဥပမာ ဘယ်နေ့ဘယ်ရက်တွင် ကြယ်တံခွန်ပေါ်မည်၊ နေကြတ်မည်၊ မြေငလျင်ပြင်းစွာလှုပ်မည်၊ စသဖြင့်။

သည်လို ခန့်မှန်းနိုင်ဖို့အတွက် အခြေခံသည် စူးစမ်းလေ့လာရာမှရသည့် ရှုမြင်ချက် (observation) ဖြစ်သည်။ သိပ္ပံသမားမည်သည် စူးစမ်းလေ့လာအား ကောင်းသူများဖြစ်သည်။ စူးစမ်းရင်းတွေ့မြင်ကာ အဖြစ်အပျက် အချက်အလက်မှန် (fact) တွေ သူတို့ သိလာရသည်။ အဲသည်အချက်အလက်တွေ အပေါ်မူတည်ကာ ကောက်ချက်၊ ခန့်မှန်းချက် (prediction) များ ချရသည်။ အချက်အလက်ခိုင်လုံလျှင် ယင်းမှ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်သည့် ကောက်ချက် တိကျမှန်ကန်မည်။

သို့သော် လူတွေမှာ ချို့ယွင်းချက်တစ်ခုရှိသည်။ ယင်းက တစ်ခါတစ်ရံမှာ အချက်အလက်တွေ အပြည့်အစုံ မမြင်မသိဘဲ လျက်၊ ကွက်လပ်ကျန်သည့်နေရာမှာ ထင်မြင်ချက် မှန်းဆချက် တွေ အမှတ်မထင်ဖြည့်စွက်ကာ ကိုယ်သန်ရာ ကိုယ်စွဲလမ်းရာ ဘက်သို့ ကောက်ချက်တွေ ဆွဲမိတတ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အဲသည် အခါ မှားပြီ။ အစစ်အမှန်မဟုတ်ဘဲ စိတ်ကူးယဉ်သိပ္ပံ ဖြစ်သွားမည်။

ထို့ကြောင့် သိပ္ပံသမားမှာ ဒိဋ္ဌဓမ္မအချက်အလက်နှင့် မြင် ယောင်မှန်းဆချက်တို့ မရောထွေးဖို့ အလွန်အရေးကြီးသည်။

သို့သော် သည်အတွက် သိပ္ပံသမားတို့မှာ ကိုယ်ခံအား တစ်ခု (ဝါ) အရည်အသွေးတစ်ခုတော့ ရှိကြောင်း၊ ယင်းကား အရာရာကို သံသယဖြင့် စစ်ကြောဝေဖန်တတ်သည့် အလေ့ အထဖြစ်ကြောင်း ထရောင်းဝါးက ဆိုပါသည်။

ဟုတ်ပြီ။ အဲသည်အရည်အသွေးကို အားကိုးနိုင်မည်။ သို့ သော် သိပ္ပံသုတေသီတိုင်း အဲသည်အရည်အသွေး ပြည့်ဝကြ သလား။ အချက်အလက်ပေါ်တွင် လုံးလုံးလျားလျား မူတည်၍ ပဲ အမြဲကောက်ချက်ဆွဲလေ့ ရှိကြသလား။ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောက်ချက်တစ်ခုအတွက် အချက်အလက်တွင် အထင်အတွေး တွေ ဖြည့်စွက်တာမျိုး လုပ်လေ့မရှိကြဘူးလား။ အထောက် အထား မစိုမပိုလေးတွင် အခြေခံကာ အလန့်တကြား ကောက် ချက်တွေချလိုက်တာမျိုး မရှိဘူးလား။

အများကြီးရှိသည်ပေါ့။

အဲဒါကြောင့်ပဲ သိပ္ပံသမားအချင်းချင်းပင် ဝေဖန်ရာ ငြင်း ခုံရာ၊ လှောင်ပြောင်ရတာတွေ ရှိနေသည်။

* * *

လော့စ်အိန်ဂျလီ(စ)တိုင်း(မ)သတင်းစာမှာ ဘယ်ရီဆီးဂဲ ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်က သတင်းဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးသည်။ အဲ သည်အထဲတွင် အချို့သုတေသီတွေ၏ တရားလွန်ကောက်ချက် တွေကို ဖော်ထုတ်လှောင်ပြောင်သည့် ဂျာနယ်တစ်စောင်အကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

Journal of Irreproducible Results ဟူ၍ အမည် ဆေးထားသော ၎င်းဂျာနယ်၏ အဓိကဦးတည်ချက်သည် မဆို လောက် အချက်အလက်သေးသေးလေးကို ဝေးဝေးလံလံထိ ဆွဲယူချိတ်ဆက်ကာ ရောမကောက်ချက်ကြီးတွေ ချပြတတ်သည့် အချို့သော သုတေသနသမားများအား ဝေဖန်ထိုးနှက်ရန် ဖြစ်၏။ သည်ဂျာနယ်တွင် သိပ္ပံသုတေသီတို့၏ အရေးအသား အသုံး အနှုန်းများ၊ ပုံစံများ၊ ဇယားများ၊ သင်္ကေတများ၊ ဖော်မြူလာ များ၊ ညီမျှခြင်းများကို အတည်ပေါက်သုံးစွဲကာ မဟုတ်တရတ် ချလဒ်တွေထုတ်ပြသည့် သုတေသနစာတမ်းတွေကို အဓိက နှစ်ဦးဖော်ပြထားသည်။

ဥပမာ စိန့်လူဝီမြို့ ဆေးရုံကြီးတစ်ရုံမှ ဓာတ်ခွဲခန်းသည် ခွဲစိတ်နေတစ်နေ့လျှင် (slide) မှန်ပြားပေါင်း မြောက်ခြားစွာ တစ်ခါကြည့်ရှုနေရရာ ယခုနှုန်းအတိုင်းဆိုလျှင် ခရစ်နှစ် ၂၀၂၄

ခုနစ်လောက်ရောက်ပါက တစ်မြို့လုံးပင် သုံးပေအမြင့်ရှိသည့် မှန်ပြားထုအောက် ရောက်ရှိသွားနိုင်သည်။ ဆိုတာမျိုး။

ပင်လယ်ကမ်းခြေသို့ အပန်းဖြေသွားကြသူများ အိမ်ပြန် သည့်အခါ သူတို့နှင့်အတူ ကိုယ်ပေါ်မှာ ကားပေါ်မှာ ကပ်ပါသွား သည့် သဲပမာဏသည် ပျမ်းမျှတစ်ဦးလျှင် မည်ရွေ့မည်မျှရှိ နေရာ သည်နှုန်းအတိုင်းသာ ပါသွားနေပါက နောက် ၁၀ နှစ်ကြာလျှင် ပင်လယ်ကမ်းခြေ သဲသောင်ပြင်များ၏ ၈၀ ရာ ခိုင်နှုန်းခန့်အထိ လုံးဝပျောက်ဆုံးသွားနိုင်သည်။ ဆိုတာမျိုး ဆောင်းပါးများ ဖြစ်သည်။

အဲသည်အထဲတွင် အပြောင်မြောက်ဆုံးတစ်ခုက နေရှင်နယ် ဂျီအိုဂရပ်ဖစ်မဂ္ဂဇင်းကြောင့် ကမ္ဘာကြီးပျက်စီးသွားနိုင်ပုံအကြောင်း ဂျော့ချီအိပ်(ချ)ကော့ဘတ်အမည်ရှိ စာပြောင်သုတေသီ၏ တင်ပြ ချက်ဖြစ်သည်။

ကော့ဘတ်က တစ်အုပ်တစ်အုပ်လျှင် အစိတ်သားလောက်စီ အလေးချိန်စီးနေသည့် နေရှင်နယ်ဂျီအိုဂရပ်ဖစ် မဂ္ဂဇင်းများကို တစ်လလျှင် စောင်ရေ ၆ .၈သန်းစီ ထုတ်ဝေကာ တိုင်းပြည်အနှံ့ ရှိ လပေးယူသူတွေဆီ ဖြန့်ချိပေးနေကြောင်း၊ သည်လူတွေက မဂ္ဂဇင်းတွေကိုဖတ်ပြီး လွင့်မပစ်ဘဲ စာကြည့်ခန်းမှာ၊ အထပ်ခိုး မှာ၊ ကားဂိုဒေါင်မှာ စသဖြင့် ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် တရိုတသေ သိမ်းဆည်းလာကြသည်မှာ နှစ်ပေါင်းရာချီနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ သန်းထောင်ပေါင်းများစွာသော ယင်းစာအုပ်များ၏ အလေးချိန်

ကို အောက်ခြေဘူမိအဆောက်အအုံက ဆက်လက် ထောက်မ ထားနိုင်စွမ်း မရှိတော့ကြောင်း၊ ကျောက်လွှာများ အလွန်အကျွံ ဒီသိပ်ခံရသဖြင့် အနေအထားပျက်ခြင်း ရွေ့လျားခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်း၊ ထိုအခါ ပြတ်ရွေ့ကြောင်းများ ပေါ်ပေါက်ပြီး နေရာအနှံ့အပြား နိမ့်ကျကျွံဝင်မှုများဖြစ်ကာ အမေရိကတိုက် တစ်တိုက်လုံးပင် သမုဒ္ဒရာရေအောက် ရောက်ရှိသွားနိုင်ကြောင်း၊ လောလောဆယ် ကယ်လီဖိုးနီးယားဒေသ စန်အန်ဒရီယာ ပြတ်ရွေ့ တစ်လျှောက် မြေငလျင်လှုပ်မှုများ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း သည်ပင်လျှင် လူဦးရေတိုးပွားခြင်း၊ ၎င်းတိုးပွားလာသူများက နေရှင်နယ်ဂျီအိုဂရပ်ဖစ်မဂ္ဂဇင်းများ တိုးတက်မှာယူဖတ်ရှုလာ တာခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းမဂ္ဂဇင်းကို လွတ် ဆော်မှုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ဖြစ်စေ ထုတ်ဝေခွင့် အမြန်ရပ်စဲသင့်ကြောင်း ကော့ဘတ်က အကြိတ်အနယ် တင်ပြထားသည်။

* * *

အဲသည်တော့ ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်ကြမည်လဲ ။

သုတေသီဆိုတာတွေလည်း သူထင်ရာ သူစွတ်ပြောတဲ့ သူတွေပါကွာဟု ပယ်ထားလိုက်ရမည်လား။

တိုင်း(မ)မဂ္ဂဇင်းမှ ကိုလက်စထရောအကြောင်း သတင်း ထောင်းဆောင်းပါးရေးသူ ဗိုက်ကယ်လယ်မိုနစ်ကတော့ သိပ္ပံ ဆိုတာလည်း အခြားအခြားသော တိုးတက်မှုများနည်းတူ အမြဲ

တစ်မြောင့်တည်းမသွား၊ ရုတ်တရက် တက်သွားလိုက်၊ ရပ်ချင်
ရပ်နေလိုက်၊ တစ်ခါတလေ ရှေ့မှာ လမ်းပိတ်နေတာမသိဘဲ
စွတ်ဝင်ချင် ဝင်သွားမိလိုက် ဖြစ်တတ်သည်ဟူ၍ မှတ်ချက်
ချသည်။

အဲသည်တော့ မှားတဲ့အခါလည်း မှားမည်ဆိုသည့်သဘော
ပေါ့။

ကျွန်တော်တို့က မနေနိုင်သူ၊ သိချင်သူများမို့ သူတို့နောက်
က လိုက်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် သူတို့နည်းတူ...။

ဟုတ်ပြီ။

သိချင်၍ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ကြသည်။

စာထဲမှာ တစ်ခါတလေ လိမ်တာညာတာတွေတွေ့မည်။
တမင်တကာလိမ်တာမဟုတ်တောင် သူ့ကိုယ်တိုင်ကမသိ၍၊
အမှား ကိုအမှန်ထင်၍ အခိုင်အမာ တင်ပြပြောဆိုနေတာတွေ
ရှိမည်။ အစွန်းရောက်ပြီးစွတ်ပြောကာ ကျွန်တော်တို့ကို အတင်း
ဆွဲခေါ်နေတာတွေ ရှိမည်။

သို့သော်၊ သိပ်မှန်တာတွေလည်း ရှိမည်ပေါ့။ သိပ်တန်ဖိုး
ရှိတာတွေလည်း ပါမည်ပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ကို အသိပညာ
အဆင့် ပိုမြင့်မားအောင် ဆွဲတင်ပေးသွားနိုင်တာတွေလည်း
တွေ့ရမည်ပေါ့။

အရေးကြီးတာက အကောင်းနဲ့အဆိုး ဘယ်လိုရွေးမည်လဲ။
အမှားနဲ့အမှန် ဘယ်လိုခွဲခြားမည်လဲ။

ရှေးက ပညာရှိတွေ ကျွန်တော်တို့ကို သွန်သင်ခဲ့တာ ရှိ
သည်။ သူများပြောတိုင်းမယုံနဲ့၊ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် စဉ်းစား
တဲ့။

ဘယ်အချက်အလက်ကိုမှ မစစ်မဆေးဘဲ လက်မခံနဲ့၊
စိစစ်ဝေဖန်ပြီး မှန်လောက်တယ်ထင်မှ လက်ခံ တဲ့။

အဖိုးတန်သော လမ်းညွှန်ချက်များပင်။

သို့သော် သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်တော့ လမ်းညွှန်
ချက်က ကောင်းသည်။ လက်တွေ့ကျင့်ကြံဖို့ကျတော့ ခက်နေ
ပြန်သည်။

တာဝန်က ကိုယ့်ဆိပ်ပြန်ကျလာသည်မဟုတ်လား။ ကိုယ်
ဉာဏ်နဲ့ကိုယ်တဲ့။

ပညာရှင်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြောသောစကား၊ သုတေ
သီဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေချသည့် ကောက်ချက်များကို မှားသလား၊
မှန်သလား ခွဲခြားမည့်ဉာဏ်၊ အကောင်းအဆိုး စိစစ်ဝေဖန်မည့်
ဉာဏ်။

ကိုယ့်မှာ အဲသည်ဉာဏ် ဘယ်လောက်ရှိသနည်း။

အခုရှိသမျှ ဉာဏ်သည် ဘယ်ကလာသနည်း။

လောလောဆယ် ဉာဏ်မမီသေးသည့် အရာတွေအတွက်
အိမ်နီးသလောက်မီလာအောင် ဆိုလျှင်ရော ဘာလုပ်ရမည်နည်း။

* * *

ခက်တော့ခက်သည်။

၁၄၈

ဖေမြင့်

နောက်ဆုံးကျတော့ စာအုပ်ပုံကြားထဲပဲ ပြန်ရောက်လာ
သည်။

စာအုပ်ပုံကြားမှာ မျက်စိလည်ရင်းပင် ကျွန်တော်တို့ အသိ
ဉာဏ်တွေ ကြောင်လိမ်လှေကား စစ်စစ်များလို တစ်ရစ်ပြီး
တစ်ရစ် မြင့်တက်သွားနိုင်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်မျှော်လင့်မိပါ
သည်။

[မဟေသီမဂ္ဂဇင်း ၂၀၀၀၊ ဇူလိုင်]

၁၂

လူကြီးနဲ့လူငယ် အဟောင်းနဲ့အသစ်

အာကာသယာဉ်တွေ ခေတ်စားသည့် ၁၉၆၀-၇၀ ကာလ
ဆောင်းတစ်ညကဖြစ်သည်။ သစ်ရွက်ခြောက်၊ သစ်ကိုင်းခြောက်
တွေ စုပုံမီးရှို့ထားသော မီးဖိုခန်းဘေးမှာထိုင်ရင်း 'ထိန်ထိန်သာ
နေသည့် လမင်းကို လက်ညှိုးထိုးပြကာ

'အဘွားရေ၊ နောက်ဆိုရင် လူတွေ လပေါ်အထိ တက်နေကြ
တော့မယ်ခင်ဗျ' ဟု ကျွန်တော်ပြောလိုက်သည်။

အဘွားသိစေချင်သည့်စေတနာ၊ အံ့သြဖွယ်ရာတစ်ခု ကြားရ
အချင်သည့်ဆန္ဒဖြင့် ကျွန်တော်ပြောမိခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် အဘွားက ကျွန်တော့်ကို မျက်စောင်းတစ်ချက်
ခံကြည့်သည်။ ထို့နောက် မီးပုံထဲ သစ်ကိုင်းခြောက်တစ်ခု ထိုး
သည့်ရင်း တိုတိုပြတ်ပြတ် ပြန်ပြောသည်။

'မင်းတို့မလဲ လူပြောတိုင်းယုံတတ်သကဲ့' တဲ့။

ကျွန်တော် ဘာမှဆက်မပြောနိုင်တော့။ အသာငြိမ်၍ပဲ
ထိုင်ရသည်။ လပေါ်လူရောက်နိုင်သည့်အကြောင်း ကျွန်

တော် တစ်ရှည်တစ်လျား လျှောက်ပြောနေမှာကို မကြားလိုသဖြင့် သူ ပြတ်ပြတ်ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်သဘောပေါက်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်တို့ပြောနေကြသည့် ခုံးပျံများ၊ ဂြိုဟ်တုများ၊ အာကာသခရီးဆိုင်သည်များကို အဘွား မည်မျှ နားကြားပြင်းကတ်နေခဲ့ပြီမသိ။

အဘွားကတော့ ခေတ်နောက်ကျနေသည့် အယူအဆများ၊ ရှေးရိုးစဉ်လာ အစွဲအလမ်းများနှင့် အယူသီးမှုများကို သူ သေသည်အထိ ယူဆောင်သွားတော့မည်ဟု ကျွန်တော်တွေးကာ စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိသည်။

သို့သော် ဘယ်တတ်နိုင်မည်လဲ။ အဘွားပြောင်းလဲလာအောင်၊ ကျွန်တော်တို့အမြင်မျိုးရှိလာအောင် ဆွဲဆောင်ဖို့ လွယ်မှာမဟုတ်ကြောင်း ကျွန်တော်သိလိုက်သည်။ သူ့အယူအဆနှင့်သူ ရှိပါစေတော့။ အဘွားတို့ခေတ် အယူအဆများသည် အဘွားတို့နှင့်အတူ မြေကြီးအောက် ရောက်ရှိသွားလိမ့်မည်ဟူ၍ပဲ ကျွန်တော်တွေးလိုက်မိသည်။

* * *

တစ်ယောက်တစ်ခွန်းနှင့်ပင် ပြီးပြတ်ခဲ့ကြသည့် မီးဖိုခန်းမှာ အဘွားနှင့် ကျွန်တော်တို့ စကားဝိုင်းလေးအကြောင်း အစဉ်က ရှေးရိုးအယူအစွဲများအကြောင်း၊ ရှေးလူကြီးများ၏ လွဲမှားသောယုံကြည်မှု ဆိုသည်များအကြောင်း သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်နှင့် စကားစပ်မိသည်။

သူငယ်ချင်းက ကျွန်တော်နှင့် အတွေးအမြင် အယူအဆချင်း အတော်ပင်တိုက်ဆိုင်သည့် ဆွေးနွေးဖော်၊ ဆွေးနွေးဖက် တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ အတွေးသစ်၊ အမြင်သစ်များကို ခုံမင်နှစ်သက်သည့် 'တိုးတက်သည်' ဆိုသော လူငယ်တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။ တစ်ခုပဲပြောစရာရှိသည်။ သူက ကျွန်တော့်ထက်ပြင်းထန်သည်။ သူ့စကားတွေက တစ်ခါတစ်ရံ ကြောက်စရာကောင်းသည်။

'လေးဆယ်ကျော်တွေ ရှင်းပစ်လိုက်ရင် ဒီအယူအဆဟောင်းတွေ အားလုံးပြတ်သွားမှာပဲ' တဲ့။

အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော့်အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ဖို့ပင် အတော်လိုသေးသည်။ ကျွန်တော့်အတွက်တော့ ပူစရာမလို။ သို့သော် ကျွန်တော့် အဖေ၊ အမေရှိသည်။ ဦးကြီး၊ ဘကြီးရှိသည်။ အဘိုး၊ အဘွားရှိသည်။

ကျွန်တော်နည်းနည်းဖြိုသွားသည်။ သို့သော် တစ်တိုင်းပြည်လုံးက လေးဆယ်ကျော်တွေ သူ သတ်ပစ်နိုင်မှာမှ မဟုတ်ဘဲဟု တွေးကာ ပြန်စိတ်အေးသွားမိသည်။ ပြီး သူ့မှာရော အဖေအမေ မရှိဘူးလားတဲ့။

လေးဆယ်ကျော်တွေ ရှင်းပစ်ချင်သော ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းသည် ယနေ့ လေးဆယ်ကို အတော်ကျော်သွားခဲ့ပြီ။

ဟိုတုန်းက သူ ပြောခဲ့သည့်စကား ယနေ့ သူ့ကို ပြန်ပြောပြလျှင် ရှက်ကိုးရှက်ကန်းနှင့် ပြီးချင်ပြီးနေမည်။ သို့မဟုတ် ဟိုတုန်းကတော့ ငယ်သေးတာကိုးကွာဟု ဆိုချင်သိမည်။

တကယ်တော့ သည်ကနေသူသည် ဟိုတုန်းက သူနှင့်တွေ့လျှင် အရှင်းခံရမည့် လေးဆယ်ကျော်များထဲမှ ပထမဆုံး အသုတ်မှာ ပါမည်သူတစ်ယောက် ဖြစ်နေပြီ။ ဟိုတုန်းက အဟောင်းဆိုလျှင် မကြားချင်၊ အသစ် အသစ်ကိုမှ တွေ့ချင် မြင်ချင်သည်ဆိုသော ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းသည် ယခုအခါ၌ အစဉ်အလာတို့၊ ထုံးစံတို့၊ အမြဲမှန်နေတဲ့သဘောတို့၊ မပြောင်းလဲနိုင်တဲ့တရားတို့ စသည့် စကားလုံးများကို ပါးစပ်ကမချသည့် သိပ်မကြီးသေးဘဲ ရင့်လွန်းနေသည့် ရှေးလူကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်နေချေပြီ။ ဟိုတုန်းက ပြောလေ့ပြောထရှိသည့်စကားနှင့်ဆိုရသော် ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲသူကြီး၊ ကွန်ဆာဗေးတစ်ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။

ဘာကြောင့် ထိုသို့ဖြစ်ရသနည်း။

နုပျိုရာမှ အိုမင်းရသောသဘော၊ သစ်ရာမှ ဟောင်းရသောသဘော၊ ပျိုရွယ်စဉ်ထွင် ညွတ်ပျောင်းလွယ်သလောက် ရင့်ညောင်းသည့်အခါ တောင့်တင်းသွားတတ်သော သဘောတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု မြင်မိပါသည်။

ကျွန်တော့်အတွား၊ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းအပါအဝင် လူမှန်သမျှ အိုမင်းရင့်ညောင်းကြရမှာ မွေတာဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူ အတွေးအခေါ် အယူအဆများသည်လည်း ထိုအယူအဆစွဲကိုးသည့် လူများနည်းတူ အိုမင်းရင့်ညောင်းတတ်ကြသည်ပဲ ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်တွေးမိပါသည်။

ရှေးဦးစွာ လူ့သဘာဝဟူသည်ကို အရင်စူးစမ်းကြည့်ကြပါစို့။

*

လူသည် ငယ်ရွယ်စဉ်အခါ၌ အလွန်သိချင် ကြားချင် လေ့လာမှတ်သားချင်တတ်ကြောင်း အများသိကြပါသည်။ အတွေး၊ အကြံနုနယ်သေး၊ ခေါင်းထဲမှာ ဘာမှမယ်မယ်ရရ မရှိသေးသည့် လူငယ်ဘဝ၌ သိချင်ကြားချင်စိတ်၊ အသစ်အဆန်းများကို လက်ခံလွယ် ယုံကြည်လွယ်သောစိတ်များ ရှိနေခြင်းသည် မဆန်း။ ထို သိလာ မြင်လာသော အယူအဆများကို ထက်သန် တက်ကြွစွာ ပြောဆိုဆွေးနွေးလိုစိတ်၊ လက်တွေ့ကျင့်ကြံသုံးစွဲလိုစိတ်များ ရှိနေခြင်းသည်လည်း မူမှန်သဘာဝဖြစ်သည်။

တစ်နည်းပြောရလျှင် သူ့အတွက်လိုအပ်ချက်လည်း ဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့် လူလားမြောက်စအရွယ် (၁၀) လူကြီးများကြီးစိုးသည့် ကမ္ဘာထဲသို့ တိုးဝင်စပြုသည့်အရွယ်၌ တွေ့သမျှကို စူးစမ်း၊ ကြားသမျှကို မှတ်သား၊ ရောက်သည့်နေရာ၌ လှုပ်ရှားနိုင်မှသာ လူရာဝင်သူ၊ အများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရသူတစ်ယောက် ဖြစ်နိုင်မည်မဟုတ်လား။

ထို့ကြောင့် သည်အရွယ် လူငယ်သည် နားလည်းနားဆောင်သည်။ ပြောလည်းပြောသည်။ လုပ်လည်းလုပ်သည်။

သူ၌ လူကြီးများအား ဆန့်ကျင်ပြောဆိုလိုစိတ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် 'အစဉ်အလာ' ဟု လူကြီးများက သတ်မှတ်လက်ခံ

၁၅၄

ပေမြင့်

ထားသည်များနှင့် ထိပ်တိုက်တွေ့လိုစိတ်သည် သဘာဝတစ်ရပ် အဖြစ် အထူးတလည်ပါရှိနေသည် မဟုတ်ပေ။

သူ၏ ခံယူလွယ်သော ဦးနှောက်သည် အယူအဆ အချက် အလက်များစွာကို အလျင်အမြန် လက်ခံရယူခဲ့ရာ၊ ယင်းတို့အထဲ တွင် အစဉ်အလာများ အဟောင်းများပါသကဲ့သို့ နောက်ဆုံးပေါ် အယူအဆသစ် အချက်အလက်သစ်များလည်း ပါလာ၏။ ယင်းအသစ်များအနက် အချို့တို့သည် သူ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူကြီးများလက်မခံနိုင်သည့်အရာများဖြစ်နေလေရာ ယင်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ လူကြီးနှင့်လူငယ်အကြား ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားရခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုအခါ လူငယ်များက လူကြီးများသည် အသစ်ကိုပိတ်ပင် တားဆီးသူများ၊ ရှေးရိုးအယူအဆဟောင်းများတွင်သာ ကုတ် တွယ်ထားသူများ၊ ငါစွဲကြီးသူများဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုကြသကဲ့ သို့၊ လူကြီးများကလည်း လူငယ်များသည် အတွေ့အကြုံမရှိ၊ ဗဟုသုတမရှိ၊ အသစ်ဆိုလျှင်အထင်ကြီးသည်၊ လူကြီးများကို အာခံခြင်းဖြင့် သူတို့ကိုယ်တိုင် ကြီးကျယ်လာနိုင်သည်ဟု ထင် နေကြသည် စသဖြင့် ဝေဖန်လာကြပြန်လေသည်။

* * *

ထိုသို့ အပြန်အလှန် ဝေဖန်နေကြသည့် အဟောင်းသမား နှင့် အသစ်သမား၊ လူကြီးနှင့် လူငယ်နှစ်ယောက်လုံး၌ ချို့ယွင်း ချက်များ ရှိနေကြသည်။

တန်ဖိုးထားအပ်သောအရာများ

၁၅၅

လူငယ်ဘက်က ချို့ယွင်းချက်မှာ အလျင်အမြန် အမှီလိုက် ချင်နေသော ဆန္ဒ၊ အသိပညာ ဖြည့်ဆည်းရေးဘက်တွင် အလျင်လိုနေသော သဘာဝတို့ကြောင့်ဖြစ်၏။

လူကြီး၏ ချို့ယွင်းချက်များရော အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ် ရသနည်း။

ဘာမဆို အချိန်ကြာလျှင် အကျင့်ပါ အရိုးစွဲတတ်သည့် သဘော၊ ကြားဖန်များသည့်အရာကို နားစွဲသထက် စွဲသွားတတ် သည့်သဘော၊ အယူအဆသစ် လုပ်ငန်းသစ် ပုံစံသစ်တို့က တောင်းဆိုသည့် ထက်သန်မှုမျိုးနည်းပါးသွားသဖြင့် ၎င်းတို့ နောက် ထ၊မလိုက်နိုင်သည့် သဘောတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

လူသည် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် အလုပ်တစ်ခုကိုသာ စွဲမြဲစွာ လုပ်ကိုင်ရင်း ၎င်းအလုပ်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာလာသလောက် အခြားအလုပ်များနှင့် ဝေးလံသွားလေ့ရှိသည်။ တစ်နည်းပြော ရလျှင် ကျွမ်းကျင်မှုနယ်ပယ်တစ်ခု၌ ပါရဂူမြောက်လာသည်နှင့် အမျှ အခြားနယ်ပယ်များတွင် လူအတစ်ယောက် ဖြစ်သွား တတ်သည်။ သို့သော် လူအများအပြားပင် မိမိရွေးချယ်ခဲ့သော နယ်တွင် ပါရဂူမြောက်မှုကိုအကြောင်းပြု၍ အနည်းနှင့်အများ စိတ်နေမြင့်တတ်ကြရာ အခြားနယ်ပယ်များ၌ မိမိ 'အ' နေ သည်၊ သို့မဟုတ် လူပြိန်းဖြစ်နေသည်ကို လက်မခံချင်ဘဲ နယ် ပယ်ကျော်ကာ ဆရာစားချင်၊ ငြင်းခုံနုနုတတ်ကြသည်။ အခြား နယ်ပယ်၌ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ ပါရဂူမြောက်မှုကို အားအမှတ် မပြုနိုင် လက်မခံနိုင်သောသဘော ဖြစ်သည်။

အတွေးအခေါ် အယူအဆနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းဖြစ်သည်။ အတွေးအခေါ်အယူအဆတစ်ရပ်ကို စွဲမြဲလက်ခံကာ ယင်းအယူအဆ လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း ကျင့်သုံးလာခဲ့သည့် လူကြီးတစ်ယောက်သည် မိမိလမ်းကြောင်း၌ ကျင့်သားရလာသည်နှင့်အမျှ တဖြည်းဖြည်း အခြားသောအယူအဆများကို မျက်ခြည်ပြတ်ကာ ဘောင်ကျဉ်းသထက် ကျဉ်းလာသည်။ သူသည် ပတ်ဝန်းကျင်ကို မမြင်မသိ၊ မိမိအယူအဆကိုသာသိကာ တစ်ယူသန် တရားသေသမား ဖြစ်လာသည်။

ထိုသဘောကြောင့်ပင် ငယ်စဉ်ဘဝ၌ အယူအဆသစ်တစ်ခုကို တွေ့ရှိကာ ကောက်ယူသုံးစွဲမိခဲ့သော လူငယ်တစ်ယောက်သည် အတွေးသစ် အမြင်သစ်သမားတစ်ယောက်၊ သို့မဟုတ် မိမိကိုယ်တိုင်၏ သတ်မှတ်ချက်အရ တိုးတက်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ရာမှ တဖြည်းဖြည်း သူ၏အသက်အရွယ် ကြီးရင့်အိုမင်းခြင်းနှင့်အတူ သူ၏အယူအဆသည်လည်း ဟောင်းနွမ်းဆွေးမြည့်ကာ အဟောင်းသမားတစ်ယောက်၊ တိုးတက်သော အယူအဆသစ်တို့ကို ဆန့်ကျင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သွားတတ်ပေသည်။

* * *

လူတို့ အိုမင်းရင့်ညောင်းရာသလို လူတို့ လက်ဆင့်ကမ်းသယ်ဆောင်ဖြန့်ချိခြင်းဖြင့် ရှင်သန်ရသော 'အတွေးအခေါ်အယူအဆ' များသည်လည်း အိုမင်းရင့်ညောင်းတတ်ကြောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

အချိန်အခါနှင့်ကိုက်ညီသော အယူအဆ၊ တိုးတက်မှုဘက်သို့ ပြောင်းလဲစေသော အယူအဆ၊ တည်ဆဲမှားယွင်းမှုများကို ဖော်ထုတ်ရှုတ်ချကာ အမှန်တရားကို မီးမောင်းထိုးတင်ပြသည့် အယူအဆတို့သည် အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ၊ အလွန်သစ်လွင်တောက်ပစွာဖြင့် ပေါ်ထွက်လာတတ်ကြပါသည်။ အယူအဆသစ် မီးရှူးတိုင်မှ အားတက်သရော ကူးယူထွန်းညှိခြင်း၊ လက်ဆင့်ကမ်း ဖြန့်ချိခြင်းတို့ဖြင့် အယူအဆသစ် အလင်းရောင်များ ထိန်းညှိတောက်ပြောင်ခဲ့ကြပါသည်။

ထိုသို့ အရှိန်အဟုန်နှင့် တက်လာသော အယူအဆသစ်တစ်ရပ်ကို ပိတ်ပင်တားဆီး၍ ရလေ့မရှိပါ။ အချိန်အခါနှင့် တကယ်ကိုက်ညီသော အယူအဆသစ်ဖြစ်ကာ ရှိသမျှအတားအဆီးတို့ တွန်းလှန်ဖျက် ပျက်ပေါ်လာမည်သာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အချိန်အခါ အခြေအနေနှင့် အံ့မဝင် ခွင်မကျတော့သောအခါ၌ကား ယင်းအယူအဆကို စွဲမက်ခဲ့ကြသူတို့ မည်မျှပင် ကုတ်တွယ်ထား၊ ကျားကန်ထားကြစေကာမူ အရှိန်အဟုန်လျှော့ပါးကာ တဖြည်းဖြည်း မေးမှိန် ပျောက်ကွယ်သွားရမည်၊ သို့မဟုတ် ခြေပြင်ပြောင်းလဲသွားရမည်သာ ဖြစ်သည်။

သမိုင်းကိုကြည့်ပါ။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ခန့်ကာလ ဥရောပတိုက်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ မတရား မမျှတသော အနေအထားများကြားမှ ခရစ်ယာန်ဝါဒ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့၏။ ထိုခရစ်ယာန်ဝါဒမီးတောက်ကို အရှိန်မကြီးမီ ငြိမ်းသတ်ပစ်နိုင်ရန် ရက်ရက်

စက်စက် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ခရစ်ယာန်သစ်များစွာတို့ ကားစင်တင်၍ အသတ်ခံကြရသည်။ ခြင်္သေ့စာကျွေး၍ အသတ်ခံကြရသည်။ သို့သော် ခရစ်ယာန်ဝါဒ မီးရှူးတိုင်သည် ငြိမ်းမသွားခဲ့။ ဥရောပတစ်တိုက်လုံးသို့ အဟုန်ပြင်းစွာ ပြန့်ပွားသွားခဲ့သည်။

သို့သော် ရာစုနှင့်အတန်ငယ်ကြာသည့်ကာလ ဥရောပ၌ ခရစ်ယာန်ဝါဒ အခြေကျပြီး လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု စသည့်နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ခရစ်ယာန်ဘာသာရေးအာဏာပိုင်တို့ တန်ခိုးရှိန်ဝါ ကြီးမားလာသည့်အခါ၌ကား အစဉ်အလာ ခရစ်ယာန်ဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု သတ်မှတ်ခြင်းခံရသူတို့သည် (စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိနေသူ အယူသီး အစွဲကြီးသမားများ လက်ချက်ဖြင့်) ကနဦး ခရစ်ယာန်များကဲ့သို့ပင် ရက်ရက်စက်စက် မီးရှို့သတ်ခြင်း ခံကြရပြန်သည်။

ဤသည်မှာ အယူအဆသစ်မှ အယူအဆဟောင်းသို့ ပြောင်းသွားပုံသဘော၊ အယူအဆသစ်နှင့် အယူအဆဟောင်းတို့ အစဉ်အဆက် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပုံသဘောကို ပြခြင်းဖြစ်သည်။

အဟောင်းဘက်က မည်မျှပိတ်ဆို့နှိပ်ကွပ်သည်ဆိုစေ၊ အချိန်တန်လျှင် ပြောင်းလဲမှုကား မလွဲမသွေ ဖြစ်ရပေသည်။

ဘာသာကိုးကွယ်မှုအဆင့်ထိ ရောက်ရှိသွားသော အယူအဆတစ်ရပ်သည် လုံးဝပျောက်ပျက်သွားရန် အလွန်ခဲယဉ်းရာ ခရစ်ယာန်အယူအဆသည်လည်း ယနေ့ ကမ္ဘာ၌ အရှိန်အဟုန်လျှော့ပါးခြင်းမရှိဘဲ၊ လူဦးရေများပြားလာသည်နှင့်အမျှ ဘာသာဝင်ဦးရေ တိုးပွားလျက်ပင်ရှိ၏။ သို့သော် ကျမ်းဂန်လာ အဆို

အမိန့်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပုံများ၊ လက်တွေ့ကျင့်ကြံပုံ နည်းလမ်းများတွင်ကား အစဉ်ပြောင်းလဲလျက်ရှိကြောင်း ခရစ်ယာန်ဝါဒသမိုင်းတစ်လျှောက် ဂိုဏ်းဂဏသစ်များစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပုံကိုထောက်ရှု၍ သိနိုင်သည်။ ယနေ့ကာလ၌ ငွေလျှင် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း၊ ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်း၊ ပဋိသန္ဓေတားဆီးခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်း၊ ဖန်ပြုန်၌ သန္ဓေသားစန့်တီးယူခြင်း၊ ကိုမာခေါ် မသေမရှင်ဘဝတွင် ကြာရှည်ခံနေရသူအား ဖိဝိန်ချုပ်ခွင့်ပေးခြင်း စသည့်ကိစ္စများတွင် အစဉ်အလာ ခရစ်ယာန်များနှင့် အယူအဆသစ်ခရစ်ယာန်များ တိုက်ပွဲဝင်နေကြဆဲဖြစ်သည်။

အစဉ်အလာကိုဆုပ်ကိုင်သည့် အဟောင်းသမားနှင့် အစဉ်အလာကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲချင်သည့် အသစ်သမား။

* * *

စိတ်ပညာနယ်တွင် အကြီးကျယ်ဆုံးသော အယူအဆသစ်များကို ဖော်ထုတ်တင်ပြခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ယောက်ရှိသည်။ သူကား ဩစတြီးယားပြည်ဖွား စိတ်စိစစ်မှုပညာပင်ကြီး နီနို ဖရိုက်ဖြစ်သည်။ ဖရိုက်သည် သူ့မတိုင်မီက ရှိခဲ့သည့် အဆွေးအခေါ် အယူအဆများစွာတို့ကို အဟောင်းအမြင်းပုံထဲသို့ ပစ်ထည့်ခဲ့ပြီး လူ့သဘာဝနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ရှုမြင်ပုံ စနစ်တစ်ရပ်လုံးကို တီထွင်တင်ပြခဲ့သည်။ သူ့အယူအဆများသည် ဇီဝပညာနယ်၌သာမက ဆေးပညာ၊ ဒဿန၊ စာပေနှင့်

အခြားအနုပညာများ၌ပါ အရေးပါသော ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

အဟောင်းကိုချေဖျက်ကာ အသစ်ကိုဖော်ထုတ်ရာ၌ စံနမူနာပြုရသည့် ဆရာကြီးဖရွိုက်ရေးသားခဲ့သော စာတစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြလိုပါသည်။ ၎င်းစာကြောင်းမှာ ဆရာကြီးကွယ်လွန်ခါနီး နှစ်ပိုင်းတွင် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည့် စာတစ်အုပ် (An Outline of Psychoanalysis) ၏ နိဒါန်းတွင်ပါရှိ၏။

ယင်းနိဒါန်း၌ ဖရွိုက်က...

'စိတ်စိစစ်မှုပညာ၏ အဆိုအမိန့်များသည် မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင် များပြားသော စူးစမ်းလေ့လာမှုများနှင့် အတွေ့အကြုံများပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ချမှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ယင်းတို့ကို မိမိကိုယ်တိုင်၌လည်းကောင်း၊ အခြားသူများ၌လည်းကောင်း ထပ်မံစူးစမ်းလေ့လာပြီးသူမျိုးသာလျှင် ယင်းအဆိုအမိန့်များ (စိတ်စိစစ်မှုပညာက လက်ခံထားသည့် အယူအဆများ) နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကိုယ်ပိုင်မှတ်ချက် တစ်စုံတစ်ရာ ချမှတ်နိုင်သော အနေအထား ရှိပေမည်'

ဟူ၍ ရေးသားထားခဲ့ရာ ယင်းစကားမှာ မူသဘောအရ မှန်သည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း၊ မိမိအယူအဆကို လတ်တလော ဝေဖန်ဆန်းစစ်နေသူများ၊ နောင်ဆန်းစစ်လာမည့် လူသစ်များအား အတွေ့အကြုံ အရှိန်အဝါဖြင့် ဟန့်တားခဲ့သောသဘော ဖြစ်သည်ဟုလည်း ထင်မြင်မိပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဖရွိုက်အား သဘောထားသေးသူတစ်ယောက်ဟု ဆိုနေခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဖရွိုက်သည် ပညာဉာဏ်ကြီးမားသလောက် သဘောထားကြီးမားရင့်ကျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့ရင့်ကျက်ပြည့်ဝသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများပင် မိမိအယူအဆကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်လာသည့်အခါ၌ ငြင်းဆန်ချေပရုံမက ဝေဖန်မှုကိုပါ ပိတ်ပင်တားဆီးလိုသော သဘောရှိတတ်ကြောင်း တင်ပြလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဖရွိုက်ကို အကြီးအကျယ် ယုံကြည်ဆုံးကွယ်သူတို့ ရှိခဲ့ကြသလို၊ ဖရွိုက်၏ အယူအဆများကို ဝေဖန်ခြင်း ဆန်းစစ်ခြင်းတို့လည်း မြောက်မြားစွာပင် ရှိခဲ့ပါသည်။

* * *

စိတ်ပညာပေးကြီး ဖရွိုက်သာ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခဲ့ရသည်မဟုတ် သတ္တဗေဒပညာရှင်ကြီး ချားလ်(စ)ဒါဝင်လည်း အပြင်းအထန် ဝေဖန်ထိုးနှက်ခြင်းခံရ၏။ ရူပဗေဒပါရှုကြီး အိုင်စတိုင်းလည်း နှောင်းခေတ်သို့ တွန်းပို့ခြင်းခံရ၏။

နှောင်းလူတို့သည် ဖရွိုက်ကို အမှားရှာ၍ ဒါဝင်ကို အပြစ်မို့၏။ အိုင်စတိုင်းကိုလည်း ဝေဖန်ခဲ့ ဝေဖန်ဆဲဖြစ်၏။

သို့သော် ၎င်းတို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်သဖြင့် ဖရွိုက်၊ ဒါဝင်၊ အိုင်စတိုင်းတို့ မှားယွင်းသွားကြပြီလား။ ၎င်းတို့ပြောဆိုသည့် အမှားချည်းလား။ သိပ္ပံသမိုင်းတစ်လျှောက် အသစ်ဆီတိုင်း အဟောင်းမှားရမည်ဆိုလျှင် ယနေ့ အသစ် အမှန်

၁၆၂

ဖေမြင့်

သည်လည်း နောင် အဟောင်း အမှား ဖြစ်ရဦးမည်။ ဘယ်
သောအခါမျှ မမှန်ကြတော့ပြီလား။

မဟုတ်ပါ။

ဖရိုက်၊ ဒါဝင်၊ အိုင်းစတိုင်းတို့သည် သူ့ခေတ်ကာလ
အသိပညာ၏ ကန့်သတ်ချက်အရ အချို့သောအမှားများကို
အမှန်ထင်ကာ ပြောမိဆိုမိခဲ့နိုင်၏။ သို့သော် သူတို့သည်
အချိန်ကာလ တိုက်စားသော်လည်း ပျက်စီးဆုံးပါးခြင်း မရှိ
သည့် အရေးပါသော အမှန်တရားများကိုလည်း ရှာဖွေတွေ့ရှိ
ခဲ့ကြသည်။ နှောင်းလူတို့သည် ၎င်းတို့၏ အမှားများကိုပယ်
၍ အမှန်များကိုယူကာ ၎င်းတို့ထက် မြင့်တက်ခဲ့ကြသည်။
တစ်နည်းပြောရလျှင် ယနေ့ခေတ် သိပ္ပံပညာရှင်တို့သည် အတိတ်
ကာလ သိပ္ပံပညာရှင်ကြီးများ၏ ပခုံးပေါ်တက်ရပ်ကာ၊ သို့မဟုတ်
ခေတ်ဟောင်းသိပ္ပံပညာရှင်ပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ ခင်းခဲ့သည့်
လှေကားထစ်ပေါင်း ထောင်သောင်းကို နင်းတက်ကာ ယနေ့
အဆင့်အထိ မြင့်မြင့်မားမား ရောက်ရှိခဲ့ကြခြင်းဖြစ်၏။

သိပ္ပံပညာနည်းတူ အတွေးအခေါ်အသိပညာနယ်ပယ်၊
ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာနယ်ပယ်တို့တွင်လည်း အဟောင်းထဲက
အကောင်းကိုယူကာ အသစ်နှင့်မွမ်းမံခြင်းတို့ဖြင့် တစ်ဆင့်ပြီး
တစ်ဆင့် တိုးတက်ပြောင်းလဲရသည်သာ ဖြစ်၏။

အစဉ်အလာနှင့် အသစ်တီထွင်မှုသဘော။

ယနေ့အသစ်သည် မနက်ဖြန်တွင် အစဉ်အလာဖြစ်ကာ
အနာဂတ်အသစ်အတွက် လှေကားထစ်ဖြစ်ရလိမ့်မည်။

စာနိဂုံးထားအပ်သောအရာများ

၁၆၃

သို့မှသာ ပြောင်းလဲတိုးတက်မှု ရှိပေမည်။

* * *

ထို့ကြောင့်၊

လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ရေရှည်စည်ပင် ရှင်သန်နေရန်
အတွက် ယင်းအဖွဲ့အစည်းအတွင်း အတွေးအခေါ် အယူအဆ
များ အစဉ်ပြောင်းလဲတိုးတက်နေရန် လိုအပ်သည်။

အယူအဆများ ပုံမှန်ပြောင်းလဲတိုးတက်နေရန်အတွက်
အဟောင်းသမားနှင့် အသစ်သမားအကြား ပဋိပက္ခတွေ့ ပြင်းထန်
ခနဲဖို့လိုသည်။ တစ်နည်းပြောရလျှင် ယင်းနှစ်ခုအကြား ပဋိပက္ခ
သည် ပုံမှန်ပဋိပက္ခဖြစ်နေဖို့ လိုသည်။

မတိုးတက်၊ မပြောင်းလဲဘဲ ကြာရှည်နေပြီးမှ (၁၂)
အသစ်တို့ကို အဟောင်းများက ကြာရှည်နှိပ်ကွပ်ဟန့်တားထား
ပြီးမှ ပြောင်းလဲရသောအခါ ပဋိပက္ခပြင်းထန်သည်။ ထိုအခါ
အသစ်တို့ အင်အားပြုန်းတီးရသကဲ့သို့ အဟောင်းထဲက အကောင်း
တွေလည်း အဖတ်မတင် ဖြစ်ရတတ်သည်။

အဟောင်းနှင့်အသစ်ကြား ပဋိပက္ခနည်းပါးဖို့မှာ အဟောင်း
သမားဘက်က သဘောထားကြီးရန် လိုသကဲ့သို့ အသစ်သမား
ဘက်ကလည်း အမြော်အမြင်ရှိရန် လိုပေသည်။

တဖန် ထိုသို့ဖြစ်ရန်အတွက် ယင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း
အတွေးအခေါ် အယူအဆတို့ လွတ်လပ်စွာ ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည့်
အစဉ်အလာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် အယူအဆများကို သည်းခံနိုင်
ကြသည့် အလေ့အထနှင့်၊ အမှန်တရားကို လိုလားသည့် စိတ်
ဓာတ်များ ထွန်းကားရှင်သန်နေဖို့ လိုပေသည်။

BURMESE
CLASSIC

www.burmeseclassic.com

ယင်းအနေအထားများ ဖြစ်ပေါ်အောင် လုပ်ဆောင်ရမည့် သူ (၀၁) တာဝန်ရှိသူတို့ကား အဆိုပါ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ တစ်ဦးချင်းသော လူသားများဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် လူတိုင်း လူတိုင်း အထူးသဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်း နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုစသည့် လူအများတို့ အပေါ် ခြံငုံလွှမ်းမိုးသည့် ကဏ္ဍနယ်ပယ်များတွင် တက်တက် ကြွကြွ လှုပ်ရှားကြသူတိုင်း မိမိကိုယ်ကို အဟောင်းထောင် ချောက်ထဲ ကျမသွားအောင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သင့်ကြသည်။

* * *

အသက်အရွယ် ကြီးရင့်အိုမင်းလာသော်လည်း အတွေး အခေါ်အယူအဆ အိုဟောင်းမသွားဘဲ အမြဲသစ်လွင် လန်းဆန်း နေရန်အတွက် သတိပြုဆောင်ရွက်သင့်သော အချက်အချို့ရှိ ပါသည်။ ယင်းတို့မှာ၊

(က) အရာအားလုံးပင် အစဉ်ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည် ဟူသော သဘောကို သိမှတ်လက်ခံခြင်း။

ပြောင်းလဲခြင်းကို လက်ခံလျှင် အသစ်ကိုလည်း လက်ခံ နိုင်မည်။ အပြောင်းအလဲကြားမှာ အသစ်ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိမည်။

(ခ) အခြားသူများ၌လည်း အယူအဆကောင်း၊ စိတ်ကုန် ကောင်းများရှိနိုင်သည်ဟု လက်ခံခြင်း။

များသောအားဖြင့် လူတို့သည် ကြိရာမရဖြစ်နေစဉ် အခါ မျိုး၌ သူတစ်ပါးထံမှ အကြံဉာဏ်ကို တောင်းခံလေ့ရှိကြ သည်။ မိမိခေါင်းထဲတွင် အယူအဆ တစ်စုံတစ်ရာရှိနေလျှင်တော့

အခြားသူတို့၏ အယူအဆဟူသည်ကို နည်းနည်းပါးပါးပင် နားထောင်ရန် ခဲယဉ်းတတ်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် မိမိထက် ငယ်ရွယ်သူ၊ အဆင့်နိမ့်သူတို့နှင့် ပတ်သက်လျှင် မျက်စိမှိတ် နားပိတ်နေလေ့ ရှိကြသည်။ သူတစ်ပါး၌လည်း စိတ်ကူးကောင်း များ ရှိနိုင်သည်ဟူသော သတိလေးရှိသည့်အခါ ဦးနှောက်တံခါး သို့ ဖွင့်ထားဖြစ်ကာ အသစ်အသစ်တို့ကို မြင်နိုင်ကြားနိုင်စွမ်း ရှိလာကြသည်။

(ဂ) အဆိုအမိန့်များ၊ ကြွေးကြော်သံများ၊ အစဉ်အဆက် မှတ်သားခဲ့သော စကားများထက် မိမိ၏ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကို အားကိုး ပြုခြင်း။

အမှန်ကိုမြင်တတ်ရေးတွင် အစွဲကင်းဖို့သည် အရေးကြီး ကြောင်း အများပြောခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ဦးနှောက်တံခါးဖွင့်ထားသဖြင့် ဝင်လာသည့်အသစ်များကို မှတ်တမ်းထား၊ အဆိုအမိန့်ဟောင်းများနှင့်ချည်း တိုင်းတာပယ်ချ လေ့ရှိမည်။ တံခါးပိတ်ထားတာနှင့်မခြား ဖြစ်သွားပါလိမ့်မည်။ မှတ်တမ်းနှင့် မကိုက်ညီတာတွေများလာလျှင် ပေတံကို ပြန်လည် အသစ်ဖို့ လိုအပ်ပါမည်။ ပေတံဟောင်းကို ဘယ်သောအခါမျှ အသုံးမပြုနိုင်ဟုဆိုလျှင်ကား သင့်သည် ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုဖြစ်စဉ် သို့မဟုတ် လိုက်ပါနိုင်မည် မဟုတ်တော့။

အယူအဆတစ်ရပ်ဟူသည် ဘေးကကြည့်ရုံမျှဖြင့် အာမျှ မရှိ။ အထဲဝင်ကြည့်မှ သူ့အနှစ်သာရကို သိရ၏။

အသစ်ကို လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်ပေးလိုက်ပါ။ ပွင့်လင်းသော စိတ်နှလုံးဖြင့် ခံစားနားထောင်ကြည့်ပါ။ သူ စဉ်းစားဆင်ခြင်ပုံနည်းအတိုင်း လိုက်၍ စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်ပါ။ သူ့အရင်းခံသဘော၊ သူ့ဘက်က တကယ်ယုံကြည်ရပ်တည်မှု သဘောကို ရှင်းရှင်းမြင်ရလိမ့်မည်။ ထိုအခါတွင်မှ ဝေဖန်ပါ။ စိစစ်ပါ။ မိမိလက်ခံခဲ့ပြီးသည့် အယူအဆများ၊ ပေတံများနှင့် ချိန်တိုး ညှိနှိုင်းကြည့်ပါ။ အဟောင်းထက်ပိုကောင်းနေလျှင် ယူလိုက်ပါ။ ဟိုဟာက ငါ့အယူအဆ၊ သည်ဟာက သူ့အယူအဆဟု သဘောမထားပါနှင့်။ သင့်မှာ မွေးဖွားစဉ်က ဘာအယူအဆပါလာသနည်း။ ယနေ့လက်ခံလိုက်သော အယူအဆသည်လည်း သင့်အယူအဆပဲ ဖြစ်သွားမည်မဟုတ်လား။ အရေးကြီးသည်မှာ မှန်ကန်သောအယူအဆကို လက်ခံကိုင်စွဲမိဖို့သာ ဖြစ်သည်။

(ဃ) လေ့လာဆည်းပူးတတ်သည့်စိတ်ကို အစဉ်ထိန်းသိမ်းမွေးမြူခြင်း။

ကလေးဘဝ၌ အရာရာကို သိလိုစိတ်ဖြင့် မေးမြန်း၏။ စူးစမ်းလေ့လာ၏။ မှတ်သားနာယူ၏။ မိမိဘာသာ သိလိုစိတ်ဖြင့် လေ့လာဆည်းပူးသကဲ့သို့ စာသင်ကျောင်းက ရိုက်သွင်းသမျှကိုလည်း လေ့ကျက်မှတ်သားရ၏။

လူကလေးနှင့်တိရစ္ဆာန်ကလေး မွေးစဉ်က အတူတူပင် အသိဉာဏ် ချို့တဲ့စွာမွေးဖွားလာလျက် လူက ကြီးပြင်းလာသည့်အခါ အသိဉာဏ်ရှိသောလူသား ဖြစ်လာခြင်းမှာ သူ၌ သင်ယူ

နိုင်အားကောင်းသော ဦးနှောက်ပါလာခြင်းနှင့် ၎င်းစွမ်းအားကို အသုံးပြုကာ သင်ယူခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်၏။

သို့သော် ဦးနှောက်ကောင်းရုံသက်သက်ဖြင့်ကား ဘာမျှမတတ်။ သင်၍သာတတ်ခြင်းဖြစ်၏။ နည်းနည်းသင်လျှင် နည်းနည်းတတ်၍ များများသင်လျှင် များများတတ်၏။

လူအတော်များများမှာ ကလေးဘဝက သင်ယူမှုအလေ့အကျင့်ရှိသော်လည်း ကျောင်းထွက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် သင်ယူခြင်းရပ်လေသည်။ ဤသည်မှာ မိမိ၏ အသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို မိမိဘာသာ ရပ်ပစ်လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

စင်စစ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းမှ ဘွဲ့ပေးလိုက်ခြင်းသည်ပင် သက်ဆိုင်ရာဘာသာရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ မိမိဘာသာ လေ့လာဆည်းပူးတတ်ပြီဟု အသိအမှတ်ပြုပေးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ မိမိဘာသာလေ့လာမှုကား သေသည့်အခါမှသာ ပြီးဆုံးရပေမည်။

ပညာမျက်စိဟု ဆိုသည်မဟုတ်လား။ လေ့လာမှု ပညာရှိမည်။ ပညာရှိမှ အမြင်ကျယ်မည်။

ကျွန်တော်တို့သည် အမြင်ကျယ်သူ၊ သဘောထားပြည့်ဝသူ၊ လေ့လာဆည်းပူးစိတ်ရှိသူများအဖြစ်နှင့်သာ မိမိကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိကျင့်လည်ရာ ပတ်ဝန်းကျင် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လည်းကောင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

[စာပေဌာနမှ ၁၉၉၂၊ အောက်တိုဘာ]

‘ရုပ်ချော’ နှင့် ‘အပြောကောင်း’ တွင်
အပြောကောင်းသူကိုပို၍ချစ်ကြသည်

ဖေမြင့်

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ

[ဘဝရပ်တည်ရှင်သန်ရေး
အတွေးအခေါ်နှင့်နည်းလမ်းကောင်းများ]

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ လောကဓံ ခံနိုင်ကြသူများ၊ ငွေအသပြာနှင့်
စိတ်ချမ်းသာမှု၊ ဆောင်ရန်နှင့်ရှောင်ရန် စကားနှစ်ခွန်း၊ ချစ်သော
သူတို့အတွက် အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော လက်ဆောင်မွန်များ၊
စိတ်ထောင်း ကိုယ်ကြေ၊ နေတတ်မှ ကျန်းမာမည်၊ တချို့လူတွေ
ဘာကြောင့် အမြဲတက်ကြွရွှင်လန်းကြသလဲ၊ ဘဝမှာ
အကောင်းဆုံးနေထိုင်တတ်ဖို့၊ လူတော်တွေ သတိထားဖို့၊
အခက်အခဲလားအခွင့်ကောင်းကြုံခြင်းလား၊ စိတ်ရှည် သည်းခံ
ခြင်း၏စွမ်းအား၊ ကိုယ့်ကိုကိုယ်သိပါ၊ စသည့်ခေါင်းစဉ်များ
ပါဝင်သည်။

[စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၅၅/၂၀၀၀(၂)]

ဖေမြင့်

ပြောတတ်ဆိုတတ်

ပေါင်းသင်းတတ်တဲ့သူ

[အပြောအဆိုလိမ္မာသူ လူမှုဆက်ဆံရေးတတ်ကျွမ်းသူတို့၏
လက်တွေ့နည်းနာများ]

အပြောအဆိုလိမ္မာသူတို့၏ အမူအကျင့်ကောင်းများ၊ သူစိမ်း
တွေနဲ့လည်းခင်ခင်မင်မင်၊ အားနာပါးနာခေါင်းမညိတ်ပါနှင့်၊
ဘယ်အတိုင်းအတာထိ ရင်းနှီးပွင့်လင်းကြမည်လဲ၊ ပရိသတ်ရှေ့
မှာစကားပြောခြင်း၊ ချီးမွမ်းစကားလေးတစ်ခွန်း၊ အာလာပ
သလ္လာပ၊ သူပြောတဲ့စကား ကြားလိုက်ရဲ့လား၊ အားပေးစကား
ဆိုနည်း၊ တောင်းပန်စကားဆိုရမည့်အချိန်၊ ကိုယ့်ဘက်ပါ
ဆောင်စည်းရုံးနည်းများ၊ ရင်းနှီးပျူငှာစကားဆိုခြင်း၊ အငြင်းမ
ဗွားအောင် ရှောင်ရှားနည်း၊ ကိုယ်အမူအရာ ဘာသာစကား၊
သူတစ်ပါးအထင်အမြင်ကောင်းစေလိုလျှင်၊ စသည့် ခေါင်းစဉ်
ဇယားပါဝင်သည်။

[စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၅၃၀/၂၀၀၁(၅)]